

Letno poročilo

2008

Revidirano letno poročilo
o poslovanju družbe
Cetis, d. d.,
za poslovno leto 2008
in revidirano konsolidirano
letno poročilo družbe
Cetis, d. d.,
za poslovno leto 2008

Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d. d.
Čopova 24, 3000 Celje

tel.: 03 4278 500

fax: 03 4278 817

e-mail: info@cetis.si

www.cetis.si

Letno poročilo 2008

Revidirano letno poročilo
o poslovanju družbe Cetis, d. d.,
za poslovno leto 2008 in
revidirano konsolidirano letno
poročilo družbe Cetis, d. d.,
za poslovno leto 2008

Kazalo

4 Uvod

- 4 Pismo glavne direktorice
- 6 Poročilo nadzornega sveta Cetis, d. d.
- 12 Poudarki v poslovanju družbe in skupine Cetis v letu 2008
- 14 Pomembnejši dogodki v poslovnem letu 2008
- 14 Izjava o upravljanju družbe
- 17 Splošni podatki o družbi
- 17 Osebna izkaznica družbe Cetis, d. d.
- 17 Organiziranost skupine Cetis
- 17 Organi upravljanja in vodenja
- 18 Družbe v skupini
- 18 Pridružene družbe
- 19 Zgodovina

20 Poslovno poročilo

- 21 Poslovna usmeritev
- 21 Poslanstvo
- 21 Vizija
- 21 Vrednote
- 21 Strateške usmeritve
- 22 Splošna makroekonomska gibanja
- 23 Upravljanje premoženja
- 23 Finančno poslovanje
- 24 Naložbe
- 26 Delnice in delničarji
- 29 Prodaja
- 29 Prodaja komercialnih tiskovin
- 30 Prodaja varnostnih tiskovin
- 30 Prodaja podjetij v skupini
- 31 Amba CO., d.o.o.
- 32 Cetis Zagreb
- 32 Cetis Tirana
- 32 Cetis Print

33	Raziskave in razvoj
33	Grafični razvoj
34	Cetis nove tehnologije
35	Proizvodnja
37	Nabava in logistika
39	Zaposleni
45	Odgovornost do družbenega in naravnega okolja
45	Upravljanje kakovosti
47	Odgovornost do naravnega okolja
49	Odgovornost do družbenega okolja

50 Računovodsko poročilo Cetis, d. d.

51	Poročilo neodvisnega revizorja
52	Izjava o odgovornosti posloводства
53	Izkaz poslovnega izida
54	Bilanca stanja na dan
56	Izkaz finančnega izida
57	Izkaz gibanja kapitala
58	Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in pojasnila k računovodskim izkazom
67	Razkritja postavk v izkazu poslovnega izida
71	Razkritja postavk v bilanci stanja
86	Razkritja postavk v izkazu finančnega izida

92 Računovodsko poročilo skupine Cetis

93	Poročilo neodvisnega revizorja
94	Izjava o odgovornosti posloводства
95	Konsolidiran izkaz poslovnega izida
96	Konsolidirana bilanca stanja
98	Konsolidiran izkaz finančnega izida
100	Konsolidiran izkaz gibanja kapitala
103	Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in pojasnila k računovodskim izkazom
114	Razkritja postavk v izkazu poslovnega izida
117	Razkritja postavk v izkazu konsolidirane bilance stanja
131	Razkritja k izkazu finančnega izida

Pismo glavne direktorice

4

Spoštovani poslovni partnerji, kupci, dobavitelji, delničarji in zaposleni,

svet okoli nas se spreminja, z njim se spreminjamo tudi mi, organizacije, sistemi... Spremembe so stalnica v življenju naše družbe in v zadnjem letu so bile tudi zelo intenzivne, ne samo v naši družbi, ampak tudi v širšem gospodarskem okolju. Verjamem, da bomo tudi v trenutni za gospodarstvo izredno težki situaciji uspeli poiskati priložnosti za razvoj ter uspešno nastopati na obstoječih in novih trgih. Gremo naprej in se ne bomo obremenjevali z okoljem, ampak iskali prodajne možnosti tako kot doslej.

Globalni integrator informacij

Cetis tako ostaja pri viziji, ki si jo je na novo zastavil pred dvema letoma, biti globalni integrator informacij. Še zmeraj ostaja prioriteta širitev v države celega sveta ob upoštevanju tržnih potreb in naših zmožnosti, Južna Amerika, Afrika in delno Azija so naši ciljni trgi. Družba bo strankam ponujala čim več in vse na enem mestu, ponujala bo izdelke in storitve, s katerimi lahko izboljšajo svojo uspešnost. Hkrati pa v svetu brez informacij ni mogoče več delovati in vsi Cetisovi izdelki so nosilci nekih informacij kot na primer bančne kartice, embalaža, srečke, potiskani obrazci...

Leto 2008 je bilo ...

V letu 2008 je družba sklenila nekaj večjih poslov, ki so delno finančno potrditev dobili šele v začetku leta 2009. To dejstvo je vplivalo tudi na končni izid, ki je bil na žalost negativen in sicer v višini 0,4 mio EUR. Razlika med načrtovanim in dejanskim izidom za leto 2008 je bila v večji meri posledica omenjenega dejstva, hkrati pa tudi posledica zaostritve gospodarskih razmer in s tem v zvezi manjših naročil na vseh področjih našega delovanja.

Ne glede na zastoje v realizaciji nekaterih poslov, načrtovanih v poslovnem letu 2008, so ti stekli že v začetku leta 2009. Tako je družba ponovno vzpostavila proizvodnjo potnih listov za večjo afriško državo. Ob koncu poslovnega leta 2008 pa je družba med drugim pridobila tudi dva večja projekta za državo na področju nekdanje Jugoslavije, in sicer potrdilo o lastništvu avtomobila in registraciji vozila ter notranje in zunanje nalepke za vozila.

V letu 2008, ko se je Cetis soočal z zastojem na področju dogovorjenih poslov, pa je vendarle veliko dosegel na drugih področjih. Med nekaterimi pomembnejšimi zaključenimi projekti je bila pridobitev certifikata ISO 27001:2005 za področje informacijske varnosti, ki za Cetis predstavlja konkurenčno prednost. Izbran je bil za proizvajalca novih slovenskih vozniških dovoljenj, okrepil in razširil je prodajno mrežo. Družba je konec leta 2008 začela izvajati tudi organizacijske spremembe, ki naj bi pripomogle k večji učinkovitosti in doseganju zastavljenih ciljev za leto 2009, med njimi, doseči okoli 41 milijonov evrov prodaje v skupini Cetis in pozitiven poslovni izid v matični družbi.

Aktivno sodelovanje s hčerinskimi in pridruženimi družbami

Leto 2008 ni bilo pestro le v matični družbi, ampak tudi v pridruženih družbah. V družbi SNLS v Gabonu so delničarji sprejeli vrsto ukrepov za izboljšanje poslovanja. Tako se je končal proces dokapitalizacije družbe in se začelo iskanje novega partnerja, ki bi bil sposoben nadgraditi ponudbo z novimi igrami in pomagati okrepiti prodajno mrežo.

»Moč je v naših mislih, sprememba je najprej misel, torej moč! Hkrati pa je domišljija vse; je predogled stvari v življenju, ki šele prihajajo in jih najprej zasujemo v naših mislih.«

Družba Nacional Sh.a. Albanija je začela s poslovanjem začetku leta 2008. Na začetku je sicer naletela na nekaj težav, zato je rezultat poslovanja nekaj nižji od načrtovanega. Težave so se pokazale pri vzpostavljanju prodajne mreže zaradi pomanjkljive infrastrukture, kadrovskih težav in uvajanju novih iger na srečo na albanskem tržišču. Zato je družba sredi leta 2008 prilagodila prodajno mrežo in marketing.

Po nekaterih začetnih težavah v družbi Amba je družba v letu 2008 uspela zmanjšati stroške poslovanja in ohraniti ter na nekaterih trgih celo povečati tržne deleže. Z združitvijo nabavne funkcije je tudi zmanjšala stroške poslovanja ter poenotila prodajo.

Gibanje premoženja

Premoženje družbe Cetis je ostalo na približno enaki ravni kot leto poprej. Kapital v strukturi pasive predstavlja 61,3 odstotka, kar še vedno kaže na stabilnost poslovanja. Leto prej je kapital predstavljal 58,8 odstotkov pasive. Obveznosti so nominalno manjše in sicer za 6,3 milijonov evrov, kar predstavlja 20 odstotno zmanjšanje v primerjavi s preteklim letom. Prav tako je tudi s kapitalom pokritih 80,7 odstotkov vseh dolgoročnih sredstev, medtem ko jih bilo v letu 2007 pokritih 75,8 odstotkov.

Strateški cilji

Strukturo prihodkov prilagajamo dodani vrednosti. Ta temelji na obvladovanju stroškov za zagotavljanje pričakovane donosnosti. Razvijali bomo celovite rešitve z združevanjem Cetisovih prodajnih programov, personalizacijo, elektronske rešitve ter še marsikaj drugega. Pomemben je in bo razvoj ključnih kadrov in vodstvenega zaledja za načrtovano širitev na nove trge ter interni prenos znanja. Naša ključna sposobnost na poti k doseganju strateških ciljev bo prepoznavanje in udejanjanje novih priložnosti na področju varnosti informacij.

V letu 2009 bomo izvajali preizkušene recepte in uporabili nove pristope

Nova organizacijska shema, stopnjevanje donosnosti finančnih naložb pri odvisnih družbah, usmerjenost v razvoj in kakovost izdelkov in storitev, okrepitev prodaje na ciljnih trgih ter stopnjevanje donosnosti poslovanja naših družb so smeri, ki nas bodo vodile v jutrišnji dan. Naša pozornost bo torej še naprej obrnjena v razvoj kakovosti ponudbe ter rast dejavnosti skupine.

30. marec 2009

mag. Simona Potočnik,
glavna direktorica

Poročilo nadzornega sveta Cetisa, d. d., o rezultatih preveritve revidiranega letnega poročila družbe Cetis, d. d., za leto 2008 in revidiranega konsolidiranega letnega poročila družbe Cetis, d. d., za leto 2008

1. Sestavine letnega poročila

Nadzorni svet družbe Cetis, d. d., je v skladu z veljavno zakonodajo preveril formalne vidike letnega poročila uprave družbe Cetis, d. d., za leto 2008.

Nadzorni svet je ugotovil, da je uprava letno poročilo za leto 2008 izdelala v zakonitem roku, prav tako pa tudi, da poročilo vsebuje vse obligatorne sestavine, ki jih predpisuje veljavni Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 42/2006, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZGD-1).

Letno poročilo obsega naslednje sestavine: poslovno poročilo in računovodsko poročilo, ki je sestavljeno iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida, izkaza gibanja kapitala, izkaza finančnega izida, razlagalnih računovodskih pojasnil ter kazalnikov.

Revidiranje Letnega poročila je opravil na 13. skupščini družbe Cetis, d. d., izbrani revizor. Revizijska hiša ABC revizija d.o.o., Dunajska cesta 101, Ljubljana, je 22. 4. 2009 izdelala revizorjevi poročili za družbo Cetis, d. d., in skupino Cetis, ki ju je družba Cetis, d. d., prejela 23. 4. 2009.

Uprava družbe Cetis, d. d., je v skladu s tretjim odstavkom 272. člena ZGD-1, sestavljeno letno poročilo in konsolidirano letno poročilo skupaj z revizijskima poročiloma nadzornemu svetu predložila 30. 04. 2009.

2. Način in obseg preverjanja vodenja družbe

Nadzorni svet je svojo nadzorno funkcijo izvrševal predvsem na sejah nadzornega sveta. Ob tem so posamezni člani nadzornega sveta uresničevali tudi svojo pravico iz prvega odstavka 282. člena ZGD-1, ki omogoča vsakemu članu nadzornega sveta, da preveri vse podlage za letno poročilo. Informiranje članov nadzornega sveta o vseh bistvenih dogodkih, ki bi lahko, ali so vplivali na poslovanje družbe v letu 2008 je, potekalo redno na sejah nadzornega sveta, na lastno željo članov nadzornega sveta, ali na iniciativo uprave družbe.

Nadzorni svet je v letu 2008 deloval v sestavi:

- Ljubo Peče, predsednik NS, predstavnik delničarjev,
- Goranka Volf, namestnica predsednika NS, predstavnica delničarjev*,
- Franc Ješovnik, predstavnik delničarjev,
- mag. Dušan Mikuš, predstavnik delničarjev,
- Bernard Gregl, predstavnik delavcev,
- Marko Melik, predstavnik delavcev.

*Mandat podpredsednici je potekel 25. 8. 2008 in 13. skupščina delniške družbe Cetis, d. d., Goranki Volf ni izglasovala novega mandata. Do 25. 8. 2008 je nadzorni svet tako deloval v sestavi šestih (6) članov, od tega datuma naprej pa v sestavi petih (5) članov. Mandat predstavnikoma delavcev je potekel 26. 4. 2009, predsedniku in ostalima predstavnikoma delničarjev pa poteče 31. 5. 2009.

V poslovnem letu 2008 se je nadzorni svet sestal na štirih sejah, na katerih je opravljal svojo nadzorno vlogo, in sicer 27. februarja, 30. junija, 13. novembra in 19. decembra.

3. Najpomembnejši sklepi nadzornega sveta

Nadzorni svet je tekoče spremljal in sprejemal sklepe o najpomembnejših zadevah družbe. Poleg sprotnega spremljanja in nadzora dela uprave ter poslovanja družbe, je nadzorni svet sprejel tudi sledeče pomembnejše sklepe, ki so v kronološkem zaporedju podani v nadaljevanju:

- Sklepi, sprejeti na 53. seji nadzornega sveta družbe Cetis, d. d., dne 27. 02. 2008:
 - Sprejme se poročilo uprave o poslovanju družbe Cetis, d. d., v letu 2007;
 - Upošteva se zamik v realizaciji posla s Sudanom v letu 2007;
 - Zaradi možnih tveganj se predlaga upravi iskanje možnosti za dezinvesticijo družbe Druckman, Madžarska;
 - Sprejme se poslovni načrt skupine Cetis za leto 2008.
- Sklepi, sprejeti na 54. seji nadzornega sveta družbe Cetis, d. d., dne 30. 06. 2008:
 - Nadzorni svet se seznani s poročilom uprave o poslovanju družbe Cetis, d. d., in skupine Cetis v obdobju od 01. 01. 2008 do 30. 04. 2008;
 - Nadzorni svet sprejme revidirano letno poročilo in revidirano konsolidirano letno poročilo družbe Cetis, d. d., za poslovno leto 2007;
 - Sprejme se poročilo Nadzornega sveta o preveritvi letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila družbe Cetis, d. d., za poslovno leto 2007;
 - Nadzorni svet sprejme dnevni red in besedilo sklepov za redno skupščino družbe Cetis, d. d., kot sledi:

Predlog dnevnega reda in predlogi sklepov

za skupščino Cetisa, d. d., Čopova 24, Celje, ki bo 25. avgusta 2008, ob 10.00 uri v poslovnih prostorih na sedežu družbe, v sejni sobi št. 608.

1. Otvoritev skupščine, ugotovitev sklepčnosti in izvolitev predsednika skupščine in dveh preštevalcev glasov

Predlog sklepa:

Ugotovi se sklepčnost skupščine.

Skupščina izvoli predsednika skupščine Ljuba Pečeta in dva preštevalca glasov Mira Zakrajška in Bernarda Gregla ter ugotovi prisotnost notarja Srečka Gabrila za sestavo notarskega zapisnika.

2. Seznanitev skupščine z letnim poročilom o poslovanju družbe za poslovno leto 2007, s poročilom revizorja in pisnim poročilom nadzornega sveta v zvezi s pregledom letnega poročila

Predlog sklepa:

Skupščina se seznani z letnim poročilom o poslovanju družbe za poslovno leto 2007, s poročilom revizorja in pisnim poročilom nadzornega sveta v zvezi s pregledom letnega poročila.

3. Odločanje o razporejanju bilančnega dobička in podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu

Predlog sklepov:

3.1. *Potrdi in odobri se delo uprave in nadzornega sveta Cetisa, d. d., v poslovnem letu 2007 ter se upravi in članom nadzornega sveta podeli razrešnica.*

3.2. *Bilančni dobiček družbe Cetis, d. d., za leto 2007 znaša 872.904,55 EUR in ostane nerazdeljen.*

4. Sprememba statuta družbe

Predlog sklepa:

a. *Dejavnost družbe se uskladi z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07, 17/08) SKD 2008 in se temu ustrezno spremeni točka 3.1. statuta družbe tako, da se šifre in navedbe dejavnosti uskladijo s Standardno klasifikacijo dejavnosti 2008. Spremembe in dopolnitve dejavnosti veljajo z dnem potrditve na skupščini.*

b. *Črta se točka 8.4. statuta, ki določa:*

»Družba ima statutarne rezerve v višini 1.001.502,25 (en milijon en tisoč petsto dva, petin-dvajset) EUR v naslednje namene:

- *za kritje nepričakovanih poslovnih rizikov, ki so povzročili izgubo,*
- *za lastne deleže,*
- *za zmanjšanje osnovnega kapitala,*
- *za izplačilo dividend.*

Družba lahko do popolnitve vsako leto v okviru priprave letnega poročila odvede v statutarne rezerve do 20 (dvajset) % ustvarjenega čistega dobička v posameznem letu.«

5. Imenovanje revizorja

Predlog sklepa:

Za pooblaščenega revizorja za poslovno leto 2008 skupščina delničarjev imenuje:

ABC, družba za revizijo in sorodne storitve d.o.o.

Dunajska 101, 1000 Ljubljana.

- *Pogajanja za sklenitev pogodb o udeležbi delavcev pri dobičku se bodo začela, ko se bodo ponovno izplačevale dividende delničarjem.*
- **Sklepi, sprejeti na 55. seji nadzornega sveta družbe Cetis, d. d., dne 13. 11. 2008:**
 - *Nadzorni svet se seznanil s pisnim poročilom uprave o poslovanju družbe Cetis, d. d., za obdobje januar – september 2008, prav tako pa tudi z ustnim poročilom uprave o poslovanju družbe Cetis, d. d., za obdobje januar – oktober 2008;*
 - *Nadzorni svet je obravnaval poslovni načrt družbe in skupine Cetis, d. d., za leto 2009 in ga zavrnil, ker je bil mnenja, da je premalo ambiciozen. Hkrati je upravi predlagal, da do naslednje seje pripravi nov poslovni načrt, ki bo upošteval trenutno finančno stanje družbe oziroma skupine in bo predvidel ustrezne ukrepe s strani uprave, ki bodo omogočali zasledovanje poslovnih ciljev. Izrazil je pričakovanje, da bo uprava v poslovnih načrtih navedla konkretne ukrepe, s ciljem povečanja produktivnosti in prihodkov na eni strani in zmanjšanja odhodkov na drugi strani, z namenom povečanja donosnosti na kapital družbe Cetis, d. d.*
- **Sklepi, sprejeti na 56. seji nadzornega sveta družbe Cetis, d. d., dne 19. 12. 2008:**
 - *Potrdi se poslovni načrt družbe Cetis, d. d. in skupine Cetis za leto 2009;*
 - *Ustanovi se revizijska komisija nadzornega sveta družbe Cetis, d. d., pri čemer se za njene člane imenujejo: mag. Dušan Mikuš kot predsednik komisije, Ljubo Peče kot član komisije in Dejan Jojič kot zunanji član komisije.*

O vsaki seji nadzornega sveta je bil izdelan in s sklepom potrjen zapisnik nadzornega sveta.

4. Poročanje uprave

Izčrpno poročanje uprave v poslovnem letu 2008 je nadzornemu svetu omogočilo ustrezno izvrševanje nadzorne funkcije. Poročila uprave so bila običajno pripravljena po posameznih področjih, ki delujejo znotraj Cetisa s skupnim in sistematičnim pregledom vseh poslovnih učinkov.

V svojih poročilih, kakor tudi z ustnimi pojasnili, v kolikor je bilo to potrebno, je uprava prikazovala vse najpomembnejše kategorije, ki vplivajo na poslovanje delniške družbe.

5. Ocena poslovanja

Nadzorni svet družbe Cetis, d. d., je analiziral gibanje nekaterih pomembnejših finančnih podatkov in kazalnikov, ki izkazujejo poslovno uspešnost in pri tem za družbo Cetis, d. d., ugotovil:

- čistih prihodkov od prodaje je bilo ustvarjenih v višini 25.668.580 EUR, kar je za 9,7 % manj kot v preteklem letu in 29,9 % manj od načrtovanih;
- doseženi celotni poslovni izid pred davki je za 132,88 % nižji od doseženega v letu 2007 in za 116,4 % manjši od načrtovanega za leto 2008;
- dosežena čista izguba v višini 417.028 EUR predstavlja zmanjšanje poslovnega izida za 143,6 % glede na leto 2007;
- donosnost kapitala Cetisa, d. d., izračunana kot razmerje med celotnim poslovnim izidom leta 2008 in povprečnim stanjem kapitala (brez upoštevanja čistega poslovnega izida leta 2008) za isto leto, znaša -1,28 %;
- donosnost kapitala Cetisa, d. d., izračunana kot razmerje med čistim poslovnim izidom leta 2008 in povprečnim stanjem kapitala (brez upoštevanja čistega poslovnega izida leta 2008), za leto 2008 znaša -1,39 %, kar je za 4,5 odstotne točke manj kot v letu 2007;
- stroški iz poslovanja so znašali 27.866.007 EUR, kar je za 7,1 % manj kakor v enakem obdobju preteklega leta. V strukturi stroškov iz poslovanja predstavljajo 55,6 % stroški blaga, materiala in storitev, 30,4 % stroški dela, 12,8 % odpisi vrednosti ter 1,2 % drugi odhodki;
- družba Cetis, d. d., izkazuje v izkazu poslovnega izida za leto 2008 finančne prihodke v višini 2.375.753 EUR in finančne odhodke v višini 1.199.721 EUR. Presežek finančnih prihodkov nad finančnimi odhodki v višini 1.176.032 EUR je 26,3 % pod letom 2007;
- bilančni dobiček družbe Cetis, d. d., na dan 31. 12. 2008 znaša 455.877 EUR;
- čisti dobiček na delnico za leto 2008 znaša -2,09 EUR;
- knjigovodska vrednost delnice na dan 31.12.2008 je 143,27 EUR (na dan 31.12.2007 = 154,94 EUR), kar je za 7,5 % manj kot v letu 2007;
- v družbi Cetis, d. d., je bilo na dan 31. 12. 2008 zaposlenih 380 delavcev, kar je za 12,8 odstotkov manj kot konec leta 2007.

Nadzorni svet družbe Cetis, d. d., je analiziral gibanje nekaterih pomembnejših finančnih podatkov in kazalnikov, ki izkazujejo poslovno uspešnost in pri tem za skupino Cetis ugotovil:

- čistih prihodkov od prodaje je bilo ustvarjenih v višini 35.966.704 EUR, kar je za 9,0 % manj kot v preteklem letu in 23,6 % manj od načrtovanih;
- doseženi celotni poslovni izid pred davki je za 86,0 % nižji od doseženega v letu 2007 in za 97,9 % manjši od načrtovanega za leto 2008;
- doseženi čisti dobiček v višini 86.298 EUR predstavlja zmanjšanje poslovnega izida za 50,0 % glede na leto 2007;
- donosnost kapitala skupine Cetis, izračunana kot razmerje med celotnim poslovnim izidom leta 2008 in povprečnim stanjem kapitala (brez upoštevanja čistega poslovnega izida leta 2008) za isto leto, znaša 0,21 %;
- donosnost kapitala skupine Cetis, izračunana kot razmerje med čistim poslovnim izidom leta 2008 in povprečnim stanjem kapitala (brez upoštevanja čistega poslovnega izida leta 2008), za leto 2008 znaša 0,29 %, kar je za 0,28 odstotne točke manj kot v letu 2007;
- stroški iz poslovanja so znašali 38.337.021 EUR, kar je za 6,39 % manj kakor v enakem obdobju preteklega leta. V strukturi stroškov iz poslovanja predstavljajo 60,5 % stroški blaga, materiala in storitev, 26,4 % stroški dela, 10,7 % odpisi vrednosti ter 2,4 % drugi odhodki;

- Skupina Cetis izkazuje v izkazu poslovnega izida za leto 2008 finančne prihodke v višini 2.425.353 EUR in finančne odhodke v višini 1.195.008 EUR. Presežek finančnih prihodkov nad finančnimi odhodki v višini 1.230.345 EUR je 41,0 % pod letom 2007;
- bilančni dobiček skupine Cetis na dan 31. 12. 2008 znaša 269.498 EUR;
- čisti dobiček na delnico za leto 2008 znaša 0,38 EUR;
- v skupine Cetis je bilo na dan 31. 12. 2008 zaposlenih 436 delavcev kar je za 12,6 odstotkov manj kot konec leta 2007.

Nadzorni svet na temelju navedenih podatkov ugotavlja, da je družba Cetis, d. d., s skupino v letu 2008 poslovala pod planiranimi rezultati, vendar pa je z upoštevanjem nepredvidljivega obnašanja trga s povečanimi aktivnostmi ustvarila dobro podlago za poslovanje v letu 2009 in kasneje.

6. Oblikovanje in predlog uporabe bilančnega dobička

Nadzorni svet je preveril bilančni dobiček na dan 31. 12. 2008. Le-ta je sestavljen iz prenesenih čistih dobičkov iz prejšnjih let v znesku 872.904,55 EUR ter zmanjšan za čisto izgubo leta 2008 v višini 417.028,34 EUR tako znaša 455.876,21 EUR.

Nadzorni svet je soglašal s predlogom uprave, po katerem se bilančni dobiček družbe Cetis, d.d., ki na dan 31. 12. 2008 znaša 455.876,21 EUR, kot preneseni dobiček, prenese za uporabo v naslednjih letih.

7. Poročilo neodvisnega revizorja

Nadzorni svet se je seznanil s Poročilom neodvisnega revizorja in ugotovil, da je izdano pritrdilno mnenje.

Nadzorni svet na revizorjevo poročilo nima pripomb. Ugotavlja, da ima revizorsko poročilo vsebine, predpisane v drugem odstavku 57. člena ZGD-1.

Nadzorni svet ugotavlja, da je revizor ugotovil, da so računovodski izkazi resničen in pošten prikaz finančnega stanja gospodarske družbe Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d. d., na dan 31. 12. 2008 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Revizor je potrdil, da je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Nadzorni svet nadalje ugotavlja, da je revizor ugotovil, da so skupinski računovodski izkazi resničen in pošten prikaz finančnega stanja skupine gospodarskih družb Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d. d., na dan 31. 12. 2008 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto, v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Revizor je potrdil, da je poslovno poročilo skupine skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

8. Pripombe nadzornega sveta k letnemu poročilu za leto 2008

Nadzorni svet nima pripomb k letnemu poročilu za leto 2008, ki bi ga zadrževale pri sprejemu njegove odločitve glede potrditve letnega poročila.

9. Potrditev letnega poročila za leto 2008

Nadzorni svet je na svoji 58. seji, ki je potekala dne 29. 05. 2009, preveril revidirano letno poročilo družbe Cetis, d. d., in revidirano letno poročilo skupine Cetis za leto 2008 in ugotovil, da :

- je letno poročilo sestavljeno pravočasno,
- je letno poročilo sestavljeno v skladu z ZGD-1, mednarodnimi računovodskimi standardi in statutom družbe,
- da letno poročilo zajema vse bistvene podatke, pomembne za odločanje o njegovem sprejetju,
- da je računovodske izkaze in dokumente, na katerih temeljijo računovodski izkazi in letno poročilo, pregledal pooblaščen revizor in podal k poslovanju družbe pritrdilno mnenje.

Nadzorni svet je v letu 2008 spremljal in preverjal poslovanje družbe na osnovi ustnih in pisnih informacij uprave, končno mnenje pa je pridobil na podlagi zgoraj navedenih revidiranih letnih poročil. Nadzorni svet je mnenja, da predloženo letno poročilo družbe izkazuje pravilno in resnično finančno stanje družbe ter zato revidirano letno poročilo družbe Cetis, d. d., kakor tudi skupine Cetis, za leto 2008 tudi potrди.

Nadzorni svet je letno poročilo za leto 2008 potrdil v odprtem roku, t.j. pred iztekom enega meseca, šteto od dneva predložitve letnih poročil za leto 2008 nadzornemu svetu.

Celje, 29. 05. 2009

Predsednik nadzornega sveta Cetisa, d. d.
Ljubo Peče, univ.dipl.prav., l. r.

Predmetno Poročilo je bilo sprejeto na 58. seji nadzornega sveta Cetisa, d. d., dne 29. 05. 2009.

Poudarki v poslovanju družbe in skupine Cetis v letu 2008

12

Poslovanje v tisoč EUR

	Skupina Cetis		Cetis, d. d.	
	2007	2008	2007	2008
Čisti prihodki od prodaje	39.520	35.967	28.411	25.669
Prodaja domači trg	24.208	22.458	21.625	19.736
Prodaja tuji trg	15.312	13.509	6.786	5.933
Kosmati dobiček	11.396	10.399	8.423	7.424
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	173	75	957	-417
Investicije	4.976	1.421	4.788	1.265
Bruto dodana vrednost na zaposlenega	28,4	31,5	27,2	27,4
Število zaposlenih	499	436	436	380

Obseg naložb

	Skupina Cetis		Cetis, d. d.	
	2007	2008	2007	2008
V tisoč EUR	4.976	1.421	4.788	1.265
Verižni indeks	178,90	28,56	190,60	26,4

Sestava sredstev

Sredstvo/Leto v tisoč EUR	Skupina Cetis		Cetis, d. d.	
	2007	2008	2007	2008
Dolgoročna sredstva	46.303	39.619	40.894	35.495
Kratkoročna sredstva	15.446	14.864	11.817	11.266
Skupaj sredstva	61.749	54.483	52.711	46.761

Sestava virov

Vir/leto v tisoč EUR	Skupina Cetis		Cetis, d. d.	
	2007	2008	2007	2008
Kapital	30.396	28.495	30.989	28.655
Dolgoročne obveznosti	13.731	10.176	9.768	7.104
Kratkoročne obveznosti	17.622	15.812	11.954	11.003
Skupaj obveznosti	61.749	25.988	52.711	46.761

Pomembnejši dogodki v poslovnem letu 2008

- Družba Cetis-ZG, d.o.o. je pridobila standard kakovosti ISO 9001:2000.
- Cetis-ZG je postal tudi hrvaška Gazela, najhitreje rastoče podjetje na Hrvaškem.
- Cetis je pridobil certifikat ISO 27001:2005 za področje informacijske varnosti.
- Cetis je bil na podlagi razpisa Republike Slovenije izbran za proizvajalca novih vozniških dovoljenj ter tobačnih znamk.
- Družba je razširila prodajno mrežo: Prisotna je v Bosni in Hercegovini, Makedoniji, Srbiji, okrepila je tudi trženje na Češkem in Slovaškem.

Pomembni dogodki po datumu bilance stanja

- Družba je na novo oblikovala ključna področja, ki so osnova za vzpostavitev nove organizacijske sheme s 1.3.2009.

Izjava o upravljanju družbe

V družbi Cetis, d. d., uveljavljamo pregleden sistem vodenja in upravljanja z upoštevanjem najboljših praks in najvišjih poslovnih načel. Priporočila notranjih kontrol in revizorjev dajejo dobro podlago za učinkovito in kakovostno odločanje.

Vodenje in upravljanje v družbi Cetis temelji na celovitem skupku odnosov med vodstvom in nadzornim svetom družbe, delničarji in ostalimi interesnimi skupinami ter na mehanizmih kontrole in nadzora. Poslovanje poteka v skladu z zakonskimi določili, Pravili Ljubljanske borze ter internimi predpisi.

Družbo Cetis, d. d., vodi uprava, njeno delovanje pa nadzira nadzorni svet. Upravljanje v odvisnih in pridruženih družbah poteka skladno z določbami njihovih statotov.

1. Spoštovanje Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Na podlagi določil Pravil Ljubljanske borze d.d. in veljavne zakonodaje, podaja družba Cetis, d. d., Celje izjavo o skladnosti ravnanj s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb (Uradni list RS, št. 118/2005 z dne 17. 12. 2005 s spremembami in dopolnitvami, z začetkom veljavnosti, z dnem 5. 2. 2007, v nadaljevanju: Kodeks) za obdobje od 01.01.2008 do sprejetja tega letnega poročila. Kodeks je javno dostopen v slovenskem in angleškem jeziku na spletnih straneh Ljubljanske borze d.d. na naslovu www.ljse.si. Družba je delovala usklajeno z določbami Kodeksa, ki je bil v veljavi že pred spremembami, v letu 2008 pa je spoštovala tudi priporočila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb s spremembami, ki veljajo od 5. 2. 2007 dalje, s spodaj navedenimi izjemami. Nekatera priporočila Kodeksa za družbo niso relevantna in jih družba posledično tudi ne more kršiti, zato jih posebej ne izpostavljamo. Obveznosti, ki so naložene družbi, oziroma njenim organom za določene primere, bo družba izpolnila, če bo prišlo do takega primera.

2. Odstopanja od Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

1.2.6. in 1.2.7.

Družba do vseh delničarjev nastopa enako in jih posebej ne spodbuja k uporabi njihovih pravic.

2.3.8.

Prejemki uprave so sporočeni javnosti v skupnem znesku skladno z zakonskimi določbami.

3.1.5.

Nadzorni svet posluje brez poslovnika, vendar skladno z zakonsko ureditvijo.

3.4.6. in 3.4.7.

Zavarovanje odškodninske odgovornosti članov nadzornega sveta ni vzpostavljeno.

3.6.-3.9.

Glede na velikost družbe in njeno organizacijo nadzorni svet nima oblikovanih posebnih komisij, razen revizijsko komisijo.

4.3.

Statut ne določa vrste poslov, za katere mora uprava pridobiti soglasje nadzornega sveta.

7.1.4.

Revizor do sedaj ni bil prisoten na skupščini delniške družbe.

8.1.1.

Družba do sedaj glede na zakonsko ureditev ni objavljala polletnih poročil.

8.2.

Delničarji družbe so večinoma slovenske pravne in fizične osebe, zato so objave v slovenščini. Družba v angleščini objavlja samo letno poročilo.

8.6.

Družba ne izdeluje finančnega koledarja za prihodnje poslovne leto, ker trenutno ne more časovno dovolj natančno opredeliti rokov posameznih objav. Družba sicer delničarje o vseh pomembnih dogodkih tekoče obvešča.

8.11.

Družba se v zvezi s tveganji opredeljuje v letnem poročilu.

8.15.5.

Družba posebnega akta za trgovanje z delnicami družbe ni sprejela, ker ocenjuje, da ni potreben. Za to področje se uporablja veljavna zakonodajna ureditev.

8.17.1. in 8.17.2.

Družba še nima objavljenega statuta na spletni strani, je pa le-ta na razpolago v pravni pisarni na sedežu družbe. Družba ima na spletni strani objavljeno kontaktno osebo za stike z vlagatelji.

Družba bo priporočila Kodeksa, z zgoraj opisanimi odstopanji, spoštovala tudi v prihodnje. Če se izkaže, da katere od obveznosti po Kodeksu družba ne bo mogla spoštovati, bosta uprava in nadzorni svet pripravila utemeljeno pojasnilo.

3. Sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj v zvezi z računovodskim poročanjem

Kakovostno računovodsko poročanje je ključnega pomena za učinkovito delovanje sistema vodenja in upravljanja družbe Cetis, d. d. Za upravljanje tveganj je odgovorna uprava matične družbe, ki izvaja sistem njihovega upravljanja in sistem notranjih kontrol. Upravljanje s tveganji je podrobneje opredeljeno v računovodskem delu poročila. Družba je v letu 2008 na področju kontrol in upravljanja tveganj zaposlovala tudi direktorja kontrolinga.

4. Podatki iz 3., 4., 6., in 9. točke šestega odstavka 70. člena ZGD-1

Pravila o imenovanju in zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora so opredeljena v statutu družbe, ki je usklajen z ZGD-1 in je na vpogled v pravni pisarni družbe. Spremembe statuta se sprejemajo z večino najmanj treh četrtin pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala.

Uprava družbe nima posebnih pooblastil za izdajo ali nakup lastnih delnic.

Ostali predmetni podatki o družbi so prikazani v podpoglavju Delnice in delničarji tega poročila.

5. Skupščina družbe Cetis, d. d., ter pravice delničarjev in njihovo uveljavljanje

Sklicevanje skupščine in druge zadeve, pomembne za njeno izvedbo, urejata zakon in statut družbe, ki je dostopen na sedežu družbe. Skupščino skliče uprava družbe, praviloma enkrat na leto. Udeležijo se je lahko vsi delničarji, oziroma njihovi pooblaščenec ali zastopniki, ki svojo udeležbo napovejo pisno najpozneje tri dni pred skupščino.

Sklic skupščine je objavljen v zakonskem roku, to je vsaj 30 dni pred zasedanjem, v Uradnem listu RS in na SEOnet. Družba pomembne dogodke objavlja v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske

borze, d.d., SEOnet in na svojih spletnih straneh www.cetis.si.

Udeležba na zadnji, 13. skupščini, ki je bila dne, 28. 8. 2008, je bila 66,6 odstotna. Delničarji so sprejeli sklepe uprave o uporabi bilančnega dobička, razrešnici upravi in nadzornemu svetu, imenovanju revizorja in o seznanitvi z letnim poročilo za leto 2007.

6. Organi vodenja in nadzora družbe

a) Uprava družbe Cetis, d.d.

Enočlanska uprava družbe Cetis, d. d., v sestavi mag. Simone Potočnik, je svoj mandat nastopila 5. 8. 2005. Upravo imenuje nadzorni svet, po preteku petletnega mandata, pa ima, v skladu s statutom, možnost ponovnega imenovanja. Uprava vodi družbo s sklepanjem poslov v dobro družbe, samostojno in na svojo odgovornost.

Uprava poroča nadzornemu svetu o zadevah družbe in poslovnega sistema ter se z njim posvetuje o pomembnejših vprašanih poslovanja in upravljanja celotne skupine. V postopek odločanja uprava vključuje člane kolegija ter svetovalce uprave, s čimer zagotavlja kakovost in učinkovitost odločanja.

Vodenje in upravljanje odvisnih družb

Uprava Cetisa, d. d., zagotavlja učinkovito upravljanje celotne skupine ter spodbuja načela etičnega poslovanja, ki je skladen z zakonskimi podlagami v vseh družbah skupine, s čimer varuje ugled družbe, kar predstavlja enega od elementov upravljanja družbe s tveganji. Upravljanje odvisnih družb poteka na osnovi notranjega in zunanjega nadzora ter rednega poročanja.

Vodstva odvisnih družb

V letu 2008 sta bili izpeljani naslednji imenovanji in spremembi v vodstvih odvisnih družb: Milan Maksič je postal direktor na novo ustanovljene družbe Cetis Print Srbija, Roman Žnidarič pa direktor odvisne družbe Amba CO, d.o.o.

Milan Maksič je postal direktor novoustanovljenega podjetja Cetis Print, Srbija.

b) Nadzorni svet družbe Cetis, d. d.

Nadzorni svet je do 25. 8. 2008 deloval v sestavi šestih članov, od tega datuma naprej pa v sestavi petih članov. Od teh so predsednik nadzornega sveta in dva člana, predstavniki kapitala z mandatom do 31. 5. 2009, dva člana pa sta predstavnika delavcev, ki jima je mandat potekel 26. 4. 2009. Mandat podpredsednici je potekel 25. 8. 2008, 13. skupščina delniške družbe Cetis, d. d., pa ji ni izglasovala novega mandata. Sestava nadzornega sveta je podrobneje opredeljena v poglavju Organiziranost skupine Cetis, tega letnega poročila.

Nadzorni svet se sestaja najmanj štirikrat na leto in deluje v interesu družbe Cetis, d. d., in njenih delničarjev ter nadzoruje in svetuje upravi pri izvajanju nalog vodenja družbe, skupine oziroma nje-hovega prihodnjega razvoja.

c) Revizijska komisija družbe Cetis, d. d.

Skladno z ZGD-1 je nadzorni svet družbe 19. 12. 2008 imenoval revizijsko komisijo družbe Cetis, d. d., v sestavi: mag. Dušan Mikuš kot predsednik, Ljubo Peče kot član in Dejan Jojić kot neodvisen strokovnjak, usposobljen za računovodstvo ali revizijo.

d) Zunanja revizija

Za leto 2008 revizijo letnega poročila opravlja nov revizor, to je družba ABC Revizija d.o.o. iz Ljubljane.

Ljubo Peče, univ. dipl. prav., l. r.,
predsednik nadzornega sveta

mag. Simona Potočnik,
glavna direktorica

Splošni podatki o družbi

Osebna izkaznica družbe Cetis, d. d.

Ime družbe:	Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d.d.
Sedež:	Čopova 24, 3001 Celje, Slovenija
Matična številka:	5042208
Davčna številka:	24635812
ID za DDV:	SI24635812
Osnovni kapital:	10.015.022,53 EUR
Vpisan v register podjetij Okrožnega sodišča Celje pod št. 063/10147600.	
Transakcijski računi:	Nova LB d.d.: SI 56 0223 4001 1655 374 Banka Celje d.d.: SI 56 0600 0002 6390 798 Abanka Vipa d.d.: SI 56 05100-8000027831 Probanka d.d.: SI 56 2510 0970 4894 196 Bank Austria Creditanstalt d.d.: SI 56 2900 0000 3262 161
Telefon h.c.:	+386 3 4278 500
Fax:	+386 3 4278 817
Elektronska pošta:	info@cetis.si
Spletni naslov družbe:	www.cetis.si

17

Organiziranost skupine Cetis

Organi upravljanja in vodenja	
Uprava:	mag. Simona Potočnik, glavna direktorica
Nadzorni svet:	Ljubo Peče, predsednik NS, predstavnik delničarjev Franc Ješovnik, predstavnik delničarjev mag. Dušan Mikuš, predstavnik delničarjev Bernard Gregl, predstavnik delavcev Marko Melik, predstavnik delavcev

Družbe v skupini

18

Cetis-ZG,

Poduzeće za trgovinu i usluge, d.o.o.,
Industrijska ulica 11,
10431 Sveta Nedelja,
Hrvaška,
elektronski naslov: cetis@cetis.hr,
spletna stran: www.cetis.hr ,
t: +385 1 333 5000,
f: +385 1 333 5001,
direktor: Matej Polutnik.

Amba CO.,

proizvodnja in trgovina, d.o.o., Ljubljana,
Leskoškova 11,
1000 Ljubljana,
Slovenija,
elektronski naslov: tajnistvo@amba.si,
spletna stran: www.amba-tc.si,
t: +386 1 587 4300,
f: +386 1 586 4305,
direktor: Roman Žnidarič.

Cetis-Tirana Sh.p.k.,

Twin Towers, Tower 1,
Blvd. Deshmoret e Kombit, Kati IV,
Tirana,
Albanija,
elektronski naslov: cetistirana@albnet.net,
t: +355 4 280 424,
f: +355 4 280 425,
direktor: Marko Tumpej.

Cetis Print d.o.o.,

Breza 8,
11030 Beograd,
Srbija,
elektronski naslov: cetisprint@cetisprint.rs,
spletna stran: www.cetisprint.rs,
t/f: +381 11 2511 913,
direktor: Milan Maksić.

Pridružene družbe

Nacional Sh.a, Albanija,

Rruga Kavajes, Porta Kry Esore, Misto Mame,
Tirana,
Albanija.

Druckman, Budimpešta,

Jaszu. 33-35,
1135 Budimpešta,
Madžarska.

Zgodovina

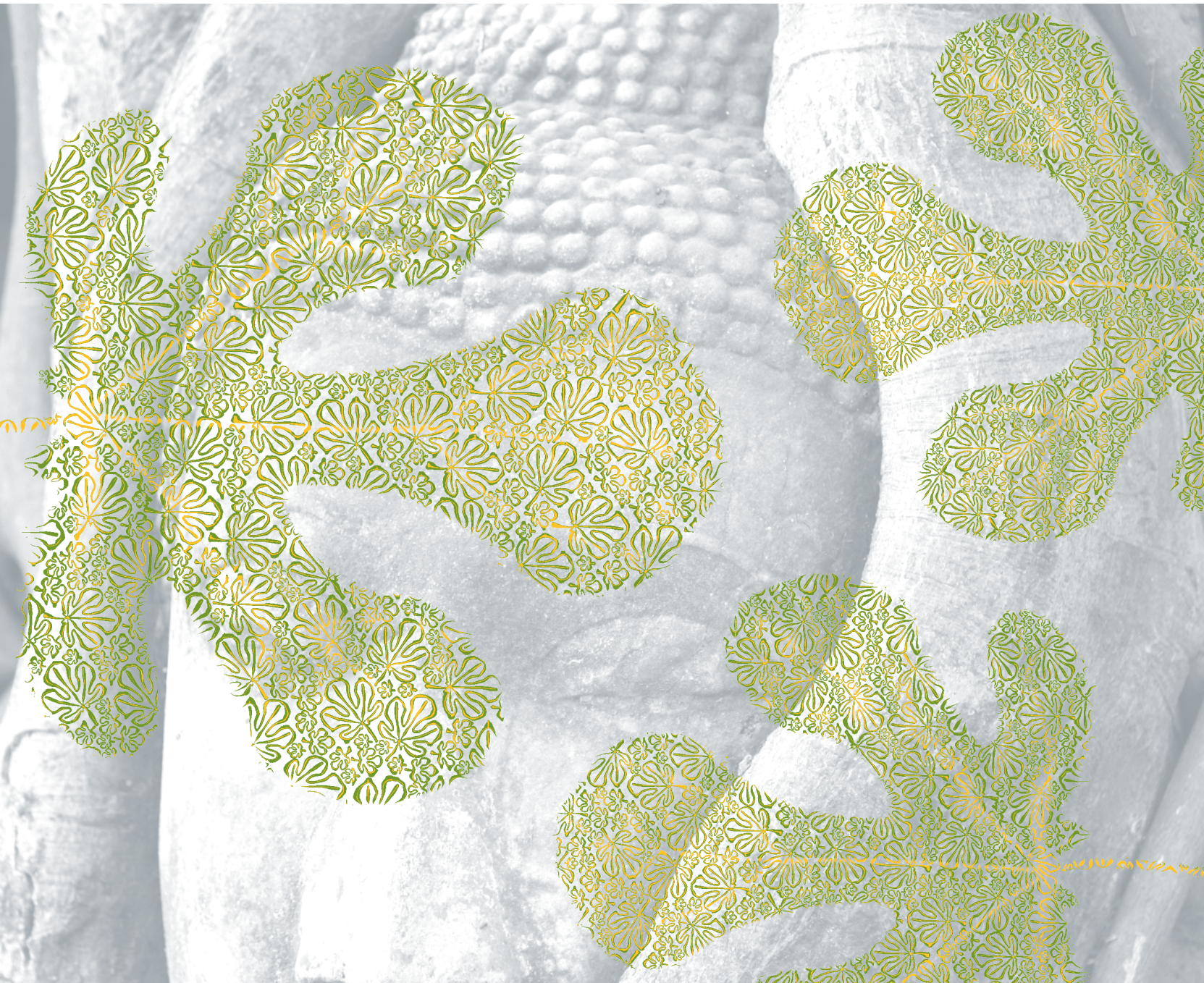
Zapisana beseda na različne podlage kot so kamen, kost, drevesna skorja, les, palmovi listi, usnje, glinene plošče, papirus, povoščene lesene in slonokoščene tablice idr., predstavlja prvo obliko mehanske ohranitve človekovih misli, dognanj in dogodkov v času in o svetu, ki ga je obdajal, da bi se vse to ohranilo za prihodnost. Ti začetki segajo v čas 1700 let p.n.št.

Tiskana beseda in slika v Celju pa ima več kot 200-letno tradicijo. Prva tiskarna v Celju je začela delovati leta 1788. V tem času so nastali tudi zametki današnje družbe Cetis. Zadnja njena predhodnica je bila Tiskarna Družbe sv. Mohorja, iz katere je leta 1949 nastalo državno podjetje Celjska tiskarna. To se je deset let kasneje za kratek čas združilo z regionalnim časnikom Celjski tednik pod novim imenom Celjski tisk, leta 1965 pa se je znova osamosvojilo.

Pred več kot četrto stoletja je Cetis in pričel z uresničevanjem zastavljenih ciljev s poudarkom na proizvodnji neskončnih obrazcev za mehanografsko obdelavo podatkov. Ob združitvi z Aerom 1971. leta se je v Cetisu povečala proizvodna in tehnološka rast vseh tiskarskih tehnik, pospešeno pa izdelava neskončnih obrazcev in samolepilnih etiket. V letu 1990 so se delavci takratnega Aerovega tozda Grafika odločili za osamosvojitve in že naslednje leto je začel delovati kot družba z omejeno odgovornostjo po imenu Cetis.

Šest let kasneje je bilo končano tudi lastninsko preoblikovanje družbe. Cetis je postal delniška družba, ki je bila 13. februarja 1996 vpisana v sodni register. Leta 2001 je družba posodobila celotno grafično podobo in tako je nastala sodobna, tržno usmerjena in tehnološko napredna družba. Na skupščini leta 2003 so delničarji zaradi razširjene dejavnosti in razvejane ponudbe potrdili še preimenovanje Cetisa, grafično podjetje, d.d. v Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d.d., leta 2007 pa je družba razpršenost svoje ponudbe postavila v štiri prodajne stebre ter prilagodila poslovno umeritev s poudarkom na združevanju črne umetnosti z informacijsko tehnologijo.

POSLOVNO POROČILO

Poslovna usmeritev

Poslanstvo

Cetis zagotavlja varno upravljanje informacij. Nudi celovite rešitve na področju poslovnih komunikacij in varnostnih tiskovin s pomočjo tiskanih in elektronskih medijev. Namen družbe je zagotavljati rešitve, ki naročnikom omogočajo optimalno delovanje ter utrjujejo njihovo uspešnost na trgu, Cetisu pa omogočajo stabilno gospodarsko rast. Prav zato si prizadeva združevati grafične storitve in storitve informacijske tehnologije in jih združene obvladovati.

Vizija

Vizija družbe je biti globalni integrator informacij. Cetis želi biti najboljši partner podjetjem in državam v svetu na področju identifikacije, varnosti in poslovnega komuniciranja ter vodilni partner in svetovalec pri racionalizaciji in obvladovanju stroškov na področju embalaže, sistemov za poslovno komuniciranje, dokumentov in iger na srečo.

Vrednote

- Inovativnost.
- Multidisciplinarnost.
- Timsko delo.
- Naklonjenost izzivom.
- Profesionalnost.

Strateške usmeritve

Cetis se zaveda pomena sodobnega modela strateškega upravljanja, usmerjenega v večanje konkurenčne prednosti. Osrednja pozornost je namenjena politiki izdelkov in storitev, ki je podrejena željam naročnikov. Poslovna strategija je usmerjena v doseganje vodilnega položaja na področju visoko kvalitetnih in visoko nakladnih komercialnih in varnostnih tiskovin, ki temelji na štirih prodajnih stebrih: embalaža, sistemi za poslovno komuniciranje, igre na srečo in dokumenti. Prav tako temelji na skupnih vlaganjih in mednarodnem delovanju. Strukturo prihodkov družba prilagaja dodani vrednosti. Ta temelji na obvladovanju stroškov za zagotavljanje pričakovane donosnosti. Razvoj je usmerjen v personalizacijo in elektronske rešitve ter celovite rešitve z združevanjem Cetisovih prodajnih programov. Pomemben je tudi razvoj ključnih kadrov in vodstvenega zaledja za načrtovano širitev na nove trge ter interni prenos znanja.

Splošna makroekonomska gibanja

Leto 2008 bo zapisano v zgodovini kot ekonomsko eno najbolj črnih in verjetno tudi prelomnih let. Po mnenju številnih analitikov širom sveta je kriza, ki ni prizanesla nobenemu gospodarstvu, največja po veliki krizi v dvajsetih letih prejšnjega stoletja. Po navedbah nekaterih je kriza končala naklonjenost liberalnim makroekonomskim sistemom. Napoveduje se večje poseganje držav v gospodarstvo, še posebej pa postren nadzor nad bančnim in finančnim sektorjem.

Negativna globalna gospodarska gibanja Slovenije in tudi Cetisa seveda niso obšla. Trajno padanje indeksa SBI je povzročilo, da se je slednji v enem letu znižal za več kot šestdeset odstotkov. Vrednost delnic nekaterih paradnih podjetij Ljubljanske borze je padla celo za več odstotkov, prav tako se je med rekorderji znašla tudi prva na borzo uvrščena domača banka. Delnica Cetisa jo je odnesla z manjšim padcem od glavnega borznega indeksa.

Opazno nižje rasti izvoza blaga, obsega industrijske proizvodnje predelovalnih dejavnosti, vrednosti opravljenih del v gradbeništvu in realnega prihodka v trgovini na drobno novembra in decembra, kažejo na znatno upočasnitev gospodarske aktivnosti v zadnjem četrtletju 2008. Ob zmanjšanju povpraševanja v EU in izven EU se je izvoz blaga v zadnjem četrtletju medletno znižal za 9,4 odstotka (nominalno), obseg proizvodnje predelovalnih dejavnosti kar za 11 odstotkov (realno), proizvodnja pa se je skrčila v vseh panogah predelovalnih dejavnosti. Bruto družbeni proizvod se je v zadnjem kvartalu, prvič po letu 1993, realno zmanjšal napram enakemu obdobju preteklega leta (za 0,8 odstotkov). Realna rast bruto družbenega proizvoda leta 2008 je tako znašala 3,5 odstotkov, kar je bistveno manj od rasti v letu 2007 (6,9 odstotna rast). Cetis je upad gospodarske aktivnosti zaznal predvsem na komercialnih programih, kot so samolepilne in druge etikete, ovojna embalaža, nekatere oblike sistemov za poslovno komuniciranje, ipd.

Skromna kreditna aktivnost bank se je po novembrski občutni umiritvi nadaljevala tudi decembra, kar je bilo zaznati kot oteženo pridobivanje finančnih virov z vidika cene in ustreznih zavarovanj. Decembrska medletna rast obsega kreditov je bila po enajstih mesecih padanja najnižja v dveh letih in pol (18,1 odstotek). Leta 2008 so banke domačim nebančnim sektorjem odobrile za dobro četrtnino manj kreditov kot leta 2007. Ob zaostrenih razmerah na mednarodnih medbančnih trgih je bil obseg zadolževanja domačih bank na tujem v letu 2008 za skoraj dve tretjini nižji kot predlani. Pomen vlog prebivalstva pri zagotavljanju likvidnosti bank se je povečal.

Razmere na trgu dela so se v zadnjem četrtletju 2008 postopoma slabšale, januarja 2009 pa je število brezposelnih že preseglo število iz januarja 2008. Število delovno aktivnih se je decembra zmanjšalo bolj, kot je sezonsko običajno.

Decembra je medletna inflacija v Sloveniji znašala 2,1 odstotka. Inflacija v Sloveniji se je umirila hitreje kot v evrskem območju. V drugi polovici leta se je medletna rast harmoniziranega indeksa cen življenjskih potrebščin v Sloveniji znižala s 6,9 odstotkov julija na 1,8 odstotkov decembra, na ravni celotnega evrskega območja pa v enakem obdobju iz 4 odstotkov na 1,6.

Vir: Ekonomsko ogledalo januar 2009 in februar 2009. UMAR.

Upravljanje premoženja

Finančno poslovanje

V letu 2008 je družba na finančnem področju zaradi poslovnih in finančnih okoliščin, kljub slabšim poslovnim rezultatom v primerjavi z letom 2007, uspela ohraniti ugodno strukturo financiranja ob zmanjšanju sicer dolgoročnih virov financiranja. Finančni položaj je družba ugotavljala z razčlenjevanjem in analiziranjem preteklih, tekočih in težko predvidljivih načrtovanih finančnih tokov. Družba je upoštevala naslednja znana načela in pravila financiranja:

- skladnost velikosti, strukture in gibanja sredstev ter obveznosti do virov sredstev,
- trajnost poslovanja z zagotavljanjem racionalnega financiranja, zmanjševanja finančnega tveganja in optimalne plačilne sposobnosti ob ustrezni finančni ekonomiki,
- doseganje pozitivnega finančnega izida kot čistega denarnega toka iz poslovanja,
- možnost povečanja finančne moči s povečanjem premoženja.

Družba je navedeno v največji možni meri zagotavljala kljub manjšim celotnim prihodkom in doseženemu negativnemu rezultatu iz poslovanja. Družba je v določeni meri financirala tekoče poslovanje tudi z lastnimi sredstvi in viri, ki jih je pridobila s prilagajanjem naložbene politike kot tudi z odprodajo nekaterih naložb.

Poudarek finančne analize je temeljil na finančni in kapitalski strukturi, kot tudi na tekočem ugotavljanju in zagotavljanju kreditne sposobnosti družbe. S prodajo za poslovanje nepotrebnih sredstev in ob dinamičnem načrtovanju denarnih tokov je družba zagotavljala potrebne vire in jamstva za zagotavljanje tekočega poslovanja in nujno potrebnih naložb.

Poslovno leto 2008 je bilo za družbo glede financiranja zelo zahtevno in je narekovalo hitra prilagajanja novo nastalim razmeram na domačem oziroma na mednarodnem denarnem ter kapitalskem trgu. Na finančnem področju so bile glede evidentiranja finančnih naložb in zaradi tržnih okoliščin sprejete odločitve, ki so temeljile na Uredbi evropske komisije, na osnovi katere je družba zaradi spremembe standarda MRS 39 in MSRP 7 vse kratkoročno opredeljene vrednostne papirje s 01.07.2008 razvrstila med dolgoročne finančne naložbe. To je za družbo glede na borzna gibanja pomenilo doseganje boljšega tekočega poslovnega izida v drugi polovici leta.

V opisanih in širše znanih razmerah je bil družbi v letu 2008 primaren cilj zagotavljanje ustrezne plačilne sposobnosti. Pri tem je družba v največji meri še vedno upoštevala ekonomiko financiranja ob možnem obvladovanju finančnih tveganj.

Razmerje med kapitalom in dolgovi se je v letu 2008 zaradi poslovanja spremenilo tako, da je bil odnos med njima v strukturi virov financiranja 61,3 : 38,7, kar je kljub doseženemu negativnemu poslovnemu izidu boljše razmerje v korist kapitala kot v predhodnem letu. Takšno razmerje je posledica že izvedenih in še izvajanih ukrepov na področju financiranja, pri čemer je družba skrbela tudi za rokovno usklajenost sredstev in virov.

Dolgoročna sredstva so bila konec leta 2008 v celoti financirana s kapitalom in s tujimi dolgoročnimi viri. Pri strukturi financiranja, ki je uravnotežena, je bilo potrebno izvajati tiste finančne ukrepe, ki so imeli za posledico ustrezno finančno korekcijo. Predvsem je družba uporabila tiste notranje ukrepe, ki so lahko v kratkem času izboljšali stopnjo samofinanciranja.

Družba je bila v letu 2008 uspešnejša pri upravljanju terjatev iz poslovanja kot v letu 2007, če merimo po deležu terjatev v prihodkih, pa tudi stanje terjatev je manjše kot v preteklem letu. Prav tako je bila družba bolj učinkovita pri zalogah, saj so se zmanjšale tako v strukturi kot v absolutnem znesku pa tudi primerjalno glede na prihodke. Prav tako je dejstvo, da je bil rezultat financiranja v letu 2008, kljub rasti obrestnih mer in ob močnemu padanju borznih tečajev na kapitalskih trgih, še vedno pozitiven in je ugodno vplival na dosežen poslovni izid družbe.

Družba se zaveda, da mora biti zaradi zmanjšane stopnje samofinanciranja redno poslovanje družbe čim prej v območju pozitivnega poslovanja, tako da odplačilo dolgoročnih dolgov ne bi bilo ogroženo (družba sicer tekoče odplačuje vse svoje dolgove iz financiranja). Družba bo poskrbela za pridobitev novih oziroma dolgoročnejših virov financiranja. Finančna tveganja oziroma posamezne izpostavljenosti družbe so opisane v računovodskem poročilu.

Naložbe

24

Obseg naložb v letih 2007-2008 v tisoč EUR

	2007	2008
Neopredmetena dolgoročna sredstva	237	512
Gradbeni objekti	204	250
Oprema	4.347	503
Skupaj	4.788	1.265

Družba je naložbe v opredmetena dolgoročna sredstva v letu 2008 precej zmanjšala glede na primerljive vrednosti v letu 2007. Družba je v letu 2008 investirala le v nujno potrebno opremo in ureditev prostorov. Precej večji obseg sredstev kot v letu 2007 pa je družba v letu 2008 naložila na področju neopredmetenih osnovnih sredstev.

Družba bo v prihodnjih letih povečevala vlaganja v trg, pa tudi v sodobne tehnologije in znanja. Glavni namen je zagotavljanje večje produktivnosti, odzivnosti, specializacije in zanesljivosti poslovnih procesov ter s tem tudi zniževanje stroškov.

Finančni tokovi pri naložbenju v letih 2007-2008 (nekonsolidiran izkaz)

Prilivi (pobotano) v tisoč EUR

	2007	2008
Opredmetena dolgoročna sredstva	312	765
Finančne naložbe	541	1.693
Skupaj	853	2.458

Odlivi (pobotano) v tisoč EUR

	2007	2008
Neopredmetena dolgoročna sredstva	237	512
Opredmetena dolgoročna sredstva	4.551	753
Finančne naložbe	1.802	
Skupaj	6.590	1.265

Družba je v letu 2008 izvajala takšno poslovno politiko pri naložbenju, ki ji je zagotovila pozitivni finančni tok.

Bruto dodana vrednost v tisoč EUR

	2007	2008
Bruto dodana vrednost v tisoč EUR	12.052	11.350
Verižni indeks	100	86

V primerjavi s preteklim letom je bila bruto dodana vrednost v letu 2008 na nižji ravni. V letu 2008 družba zaradi hitrih sprememb v okolju ni uspela izvesti vseh potrebnih prilagoditev pri svojem poslovanju oziroma na domačem in na tujih trgih in tudi ne v celoti prek odvisnih ali pridruženih družb v tujini.

Družba pričakuje pri svojih naložbah v prihodnosti povečanje učinkovitosti in donosov ob zagotavljanju likvidnosti na daljši rok. Seveda bo družba glede na izražene potrebe in na opredeljeno strategijo vlagala tako v opredmetena kot tudi druga dolgoročna sredstva, prav tako pa bo glede na tržne razmere izvajala odprodajo poslovno nepotrebnih naložb.

Delnice in delničarji

26

Osnovni kapital družbe Cetis, d. d., je razdeljen na 200.000 navadnih kosovnih imenskih delnic z oznako CETG, s katerimi se trguje na prostem trgu Ljubljanske borze. Vse delnice so prosto prenosljive. Družba v letu 2008 ni izvajala sprememb v osnovnem kapitalu. Družba objavlja predpisane informacije na portalu SEO-net Ljubljanske borze.

Število delničarjev se v letu 2008 ni bistveno spremenilo. Delničarjev je konec leta 2008 bilo 1.021. Njihovo število se je v primerjavi s koncem leta 2007 zmanjšalo za 18. V letu 2008 se je med desetimi največjimi delničarji pojavilo novo ime zaradi statusnega preoblikovanja obstoječega delničarja v Uravnoteženi vzajemni sklad Infond.

Struktura lastništva delnic je bila na dan 31.12.2008 naslednja:

Delničar	Število delnic	Delež v osnovnem kapitalu v %
Cetis-Graf d.d.	78.493	39,25
Uravnoteženi VS Infond	27.358	13,68
Kovinoplastika d.d.	18.649	9,32
Kapitalska družba d.d.	15.609	7,80
Slovenska odškodninska družba	14.948	7,47
VS Probanka Globalni naložbeni sklad	12.049	6,02
Triglav naložbe d.d.	12.043	6,02
NFD Holding d.d.	3.500	1,75
Merkur	530	0,27
Raiffeisen Zentralbank a.g.	459	0,23
Ostale pravne in fizične osebe	16.362	8,19
Skupaj	200.000	100,00

Deset največjih delničarjev ima v lasti 91,81 odstotkov delnic, ki so izdane v nematerializirani obliki pri Centralno klirinško depotni družbi v Ljubljani. Družba je bila na dan 31.12.2008 še vedno imetnica 201 lastne delnice za namene iz druge alineje 240. člena ZGD-1. Družba v letu 2008 ni pridobivala lastnih delnic.

Od organov upravljanja je predsednica uprave imetnica 100 kosov navadnih delnic družbe, oziroma 0,05 odstotkov. Nihče od imetnikov vrednostnih papirjev družbe nima posebnih kontrolnih pravic. Glasovalne pravice imetnikov vrednostnih papirjev družbe niso omejene.

Konec leta 2008 je tržna vrednost delnice znašala 66,00 evrov, kar je predstavljalo, ob upoštevanju celotnega števila izdanih kosovnih delnic 46,1 odstotek knjigovodske vrednosti delnice, ki je konec leta 2008 znašala 143,28 EUR. V letu 2008 beležimo znižanje tako knjigovodske vrednosti delnice kot tudi njene tržne vrednosti.

Gibanje tržne in knjigovodske vrednosti delnic z oznako CETG v letih 2007 in 2008

	Tržna vrednost delnice v EUR (31.12.)	Knjigovodska vrednost delnice v EUR (31.12.)	Razmerje med obema
2007	93,15	154,94	60,1
2008	66,00	143,28	46,1

Gibanje tečaja delnice CETG v letu 2008 v EUR

Enotni tečaj delnic z oznako CETG na organiziranem trgu Ljubljanske borze v letu 2008 ni veliko nihal. V prvih šestih mesecih leta je padel na vrednost približno 70 evrov za delnico. Proti koncu zadnjega meseca leta je tečaj padel pod 70 evrov za delnico, na 66 evrov na delnico. V primerjavi z indeksom SBI20 lahko ugotovimo, da je gibanje tržne vrednosti delnice z oznako CETG v letu 2008 počasneje nazadovalo in manj izrazito.

Čisti dobiček na delnico v letih 2007 in 2008 v evrih

	2007	2008
Čisti dobiček/izguba na delnico	4,79	-2,09

Opomba: Izračun je narejen na podlagi tehtanega povprečja števila delnic.

Politika dividend

Družba v letu 2008 ni dosegla načrtovanega pozitivnega rezultata. V okoliščinah gospodarske krize svetovnih razsežnosti je politiko dividend tudi zaradi tega zelo težko napovedovati. V primeru, da bo družba dosegala načrtovane dobičke v prihodnjih letih, bo uprava družbe ob upoštevanju vseh pomembnih okoliščin, v posameznih letih predlagala razporeditev ustreznega dela ustvarjenega čistega dobička za dividende.

Prodaja

Prodaja družbe Cetis, d. d., stoji na štirih prodajnih stebrih: dokumenti, embalaža, igre na srečo in sistemi za poslovno komuniciranje s skupnim imenovalcem - globalizacija. Strategije stebrov so natančno izdelane in znotraj družbe razdeljene na prodajo varnostnih in komercialnih tiskovin.

Na področju dokumentov je cilj razvoj strateških partnerskih povezav z nadgradnjo razvoja integriranih rešitev, javna-zasebna partnerstva z javnimi institucijami, oblikovanje ponudbe za podporo malim državam. Posebna pozornost je posvečena tudi razvoju tehnologije pametnih kartic. Na področju embalaže je strategija usmerjena v modernizacijo proizvodnje, vključevanje potrošnikovega pogleda v razvojni cikel produktov in storitev ter v nadgradnjo embalaže v specialne ekološke in druge embalaže. Igre na srečo kot tretji steber v ponudbi je usmerjen v razvoj globalnega poslovnega modela za prirejanje iger na srečo ter razvoj novih ponudb (storitev) v povezavi z ostalimi stebri. Ta model Cetis ponuja trgu z namenom pospeševanja prodaje in oglaševanja. Sistemi za poslovno komuniciranje pa imajo prihodnost v sistematičnem razvoju rešitev za direktni marketing: koncentracija razvoja novih storitev, ki so vezane na steber v matični družbi ter prenos preizkušenih modelov v novo nastajajoče print centre ter v standardizacijo ponovljivih dokumentov.

Prodaja komercialnih tiskovin

Prodaja komercialnih tiskovin (KT), ki pokriva steber embalaže in sistemov za poslovno komuniciranje, je v letu 2008 dosegla plan le 83 odstotno. Tako je poslovno leto zaključila z 12.110 tisoč evri prodaje. Največja odstopanja pri doseganju načrtovanih 14.660 tisoč evrov so bila na področju prodaje fleksibilne embalaže, fotovrečk, direktne pošte in obrazcev.

Na področju fleksibilne embalaže (ovojne polipropilenske etikete, ovojne papirne etikete, termokrčljivi rokavčki) je prodaja KT uspela zadržati prodajni delež na domačem trgu, medtem ko je s povečanimi prodajnimi aktivnostmi na tujih trgih pridobila le enkratne posle. Obdelava trga za ta segment na tujih trgih je intenzivna, kar bo omogočilo povečanje realizacije v prihajajočem letu.

Strateško je poraba fotovrečk v upadanju, trg zelo razdeljen in obdelava specifična. V poslovnem letu 2008 je prodaja komunicirala z vsemi potencialnimi kupci po Evropi in uspela realizirati 62 odstotkov plana prodaje, kar pomeni 620 tisoč evrov.

Na področju direktne pošte bil plan prodaje v letu 2008 dosežen 75 odstotno, to je 1,9 milijonov evrov. Prodaja KT je v večini uspela zadržati svoje pogodbene naročnike. Hkrati pa je pridobila novega naročnika na področju tiska računov, ki se po obsegu uvršča med največje. Posli so se na tem področju odvijali v okviru planiranega, največja odstopanja so bila na področju enkratnih naročil tiskovin za direktno pošto. Teh je bilo v zadnjem četrletju poslovnega leta bistveno manj kot leto prej.

Obrazci predstavljajo vrednostno največjo prodajno skupino KT. V poslovnem letu 2008 se je povečala prodaja na domačem trgu, kljub temu pa je bil zastavljeni plan dosežen le 82 odstotno. Prodaj komercialnih tiskovin je okrepila prodajne aktivnosti na področju JV Evrope, pripravila novo strategijo oblikovanja prodajnih cen, zagotovila odzivnost in kakovost, zato v letu 2009 načrtuje povečan obseg poslov.

Na področju samolepilnih in papirnih etiket je bila družba uspešna in je za 5 odstotkov povečala prodajo glede na predhodno leto. Zadržala je tržni delež na domačem trgu, povečala prodajne aktivnosti na ciljnih trgih v Avstriji, Nemčiji ter JV Evropi.

Leto 2008 je na področju prodaje komercialnih tiskovin potekalo tudi v znamenju priprave nove strategije obdelave ciljnih trgov, nove strategije prodajnih pogojev za posamezne regije, kadrovske okrepitve na področju področnih vodij prodaj za tuje trge, razširitve prodajne mreže neposredno in preko aktivnosti novih prodajnih agentov ter prilagoditve notranjih procesov tržnim pričakovanjem.

Na podlagi naštetih aktivnosti so pričakovanja prodaje komercialnih tiskovin za poslovno leto 2009 optimistična kljub gospodarski situaciji, ki vlada v svetu. Sistematični pristop, okrepljene aktivnosti na tujih trgih, večje število povpraševanj, priprava konkurenčnih ponudb, zadovoljevanje pričakovanj kupcev so ciljna usmeritev tudi v tekočem poslovnem letu.

Prodaja varnostnih tiskovin

Prodaja varnostnih tiskovin zajema tri velike produktne skupine: javne dokumente, kartice in loterijske igre. Z varnostnimi tiskovinami družba oskrbuje 12 držav v Evropi in Afriki, največji delež prodaje pa ustvari v Republiki Sloveniji.

V letu 2008 je prodaja varnostnih tiskovin ostala na enaki ravni kot je bila v letu 2007, kar predstavlja 47 odstotni delež v skupni prodaji Cetisa. Prodajni cilji za leto 2008 pa so bili preseženi na področju izdelave varnostnih obrazcev, varnostnih etiket in iger na srečo. Trend rasti je prodaja varnostnih tiskovin dosegla tudi na področju personalizacije bančnih kartic, predvsem zaradi uspešnega nadaljevanja projekta uvedbe EMV čipne tehnologije in posledično masovne zamenjave kartic za eno največjih slovenskih bank.

V tem letu je družba izdelala manj biometričnih potnih listin zaradi upada vlog državljanov Republike Slovenije. Nadaljevala je z izdajo EU tahografskih kartic kot sistemski integrator evropskega in slovenskega sistema ter povečala prodajo posodobljenih kartic zdravstvenega zavarovanja. Z javnim razpisom je družba pridobila pomemben posel tiska volilnih lističev. V Sloveniji je bil Cetis izbran tudi za proizvodnjo in personalizacijo novih vozniških dovoljenj na plastični kartici. Projekt se je začel izvajati v začetku leta 2009.

V letu 2008 je Cetis nadaljeval marketinške aktivnosti za utrditev blagovne znamke Cetisecurity na tujih trgih ter s pozicioniranjem kot globalna družba za tisk zaščitenih tiskovin in sistemske integracije. V tem letu je družba z globalnim pristopom nadaljevala izpolnitev sklenjene pogodbe tiska biometričnih potnih listin na afriškem ozemlju ter pozitivno zaključila razpis za avtomobilske nalepke in registracijska dovoljenja za eno do nekdanjih skupnih držav. Oba pridobljena projekta bosta realizirana v letu 2009. Družba se je ponovno uspešno predstavila na mednarodnem sejmu pametnih kartic Cartes 2008 v Parizu.

Marketinška strategija varnostnih tiskovin je usmerjena v globalni pristop na področju zagotavljanja sistemske integracije in izdelave javnih potovalnih dokumentov. Tako bo družba v smislu proaktivne strategije nadaljevala trženje izdelkov in storitev na afriških tleh in državah južne in latinske Amerike, kjer deluje samostojno ali v kombinaciji s svojimi hčerinskimi družbami v tujini, ali z lokalnimi prodajnimi zastopniki.

Prodaja podjetij v skupini

Skupina Cetis zagotavlja celovite rešitve na področju tiskanih medijev v kombinaciji z drugimi mediji. Nudi pester program varnostnih, variabilnih in komercialnih tiskovin. Te dejavnosti dopolnjuje paleta storitev, kot so poosebljanje, dokumentacijske storitve in druge.

V skupini Cetis so matična družba Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d.d. s sedežem v Celju ter odvisne družbe, ki so v stoddostni lasti matične družbe. Te so Cetis-ZG d.o.o., poduzeče za trgovino i usluge, in Amba CO., d.o.o., Ljubljana, Cetis Tirana in Cetis Print d.o.o. Beograd, ki je v večinski lasti Cetis-ZG, d.o.o.

V poslovanju družbe in v konsolidiranih izkazih so upoštevani računovodski izkazi teh družb. V stoddostni lasti je tudi družba v Tirani, ki pa ne vodi svojih računovodskih izkazov. Deluje zgolj kot trgovski posrednik.

Čisti prihodki od prodaje podjetij v skupini v tisoč EUR v letih 2007 in 2008

	2007	2008
Cetis - ZG, d.o.o.	6.892	5.800
Amba CO., d.o.o. Ljubljana	5.261	5.460
Cetis Print d.o.o.		97
Skupaj	12.153	11.357

Amba CO., d.o.o.

Za Ambo je brez dvoma eno izmed bolj pestrih poslovnih let v njeni zgodovini. Družba je v letu 2008 dodatno utrdila svoj položaj največjega slovenskega proizvajalca fleksibilne embalaže. Na začetku leta 2008 je najprej z zamenjavo vodstva, kasneje pa s številnimi spremembami v organizaciji in delovanju družbe pričela uresničevati cilje edinega družbenika. V aktivno delo so vse zaposlene v družbi prisilile zaostrene razmere na trgu fleksibilne embalaže. Racionalizacija poslovanja in optimizacija poslovnih procesov sta bili nujni za uspešno nadaljevanje poslovne poti.

Optimizacija nabave in občutno manjši stroški materiala

Amba CO., d.o.o. je bila zaradi svoje majhnosti precej občutljiv partner na področju nabave, zato je v iskanju sinergijskih učinkov in združevanju poslovnih funkcij z večinskim lastnikom uspešno prenesla naloge nabave na matično družbo, kar je prineslo pozitivne poslovne učinke, ki so do učinkov prišli šele v drugi polovici leta 2008. Z znanjem zaposlenih v matični družbi in boljšo pogajalsko močjo je bil dosežen ogromen napredek pri obvladovanju stroškov materiala. Leto 2008 je bilo na področju osnovnih materialov za proizvodnjo precej občutljivo, saj je večina materialov naftnega izvora. To se je negativno odrazilo v gibanju cen teh materialov v začetku zadnjega kvartala, ob padcu cen nafte na svetovnem trgu pa se je trend obrnil v prid družbe. Nabava je skupaj z razvojem odigrala aktivno vlogo spremljanja cen in izbire novih dobaviteljev, s čimer je družba uspešno znižala stroške materiala.

Kljub manj zaposlenim je bila prodaja večja ter poslovanje dobro

Leto 2008 je zaznamovala tudi precejšnja fluktuacija zaposlenih, pri čemer se je zmanjšalo število zaposlenih iz 42 na začetku, na 33 ob zaključku leta. Stroški dela so se tako znižali za dobrih 20 odstotkov.

Kljub manjšemu številu zaposlenih je družba z veliko mero poleta uspela nadaljevati načrtano delo. Prodajo je Amba zadržala na isti ravni, oziroma jo celo povečala. Prodaja je bila v letu 2008 za 3,7 odstotkov večja kot v letu 2007, prav tako je družba za en odstotek povečala proizvodnjo folij. Največji delež v prodaji je predstavljal slovenski trg, in sicer 51 odstotkov, kjer je Amba uspela obdržati in dodatno okrepiti zaupanje svojih kupcev. Med uspešnejšimi tujimi tržišči izstopa predvsem Avstrija, medtem ko je imela družba na preostalih trgih težave s slabšo konkurenčnostjo in likvidnostjo.

Na področju storitev je Amba izvedla analizo stroškov in izvedla optimizacijo, kar se je odrazilo v znižanju deleža stroškov v prihodkih za približno odstotek, kljub dejstvu, da so se nekateri stroški za zunanji najem nekaterih funkcij povečali.

Največ težav pri optimizaciji poslovanja v letu 2008 je povzročalo zagotavljanje likvidnosti. Dodatno so se razmere zaostrele ob koncu leta zaradi globalne finančne krize, kar se je odrazilo v težje dosegljivih virih ter višjih cenah le-teh. Zaradi precejšnje zadolženosti družbe in v izogib dodatnemu zadolževanju je družba poiskala notranje rezerve, predvsem v zniževanju stroškov financiranja zalog. Zaloge so se tako zmanjšale v povprečju za več kot 50 ton, kar je družba dosegla z boljšim načrtovanjem proizvodnje, nabave ter iskanjem fleksibilnejših dobaviteljev.

V letu 2009 rast

Leto 2009 bo najbrž prelomno. Družba bo nadaljevala načrtano pot, pri čemer se bo najverjetneje soočila s selitvijo proizvodnje, ki je trenutno na stroškovno neoptimalni lokaciji, investicijami v posodobitev proizvodnih kapacitet in osvajanjem novih trgov.

Družba ima velike načrte za prihodnost, pri čemer bo vsekakor v ospredju nadaljnja optimizacija stroškov poslovanja ter iskanje novih priložnosti, zaradi česar bo poudarek na produktih z višjo dodano vrednostjo. S pomočjo sestrške družbe Cetis Zagreb se odpirajo južni trgi, na zahtevnem avstrijskem trgu se obetajo nove priložnosti, prav tako bodo prodajne aktivnosti okrepljene na zahtevnem nemškem trgu. Na slovenskem trgu pričakuje družba rast prodaje, pri čemer bo pozornost usmerjena v ohranjanje dobrih odnosov in zaupanja obstoječih kupcev ter iskanje novih priložnosti.

Vodstvo družbe Amba se zaveda, da bo načrtovana rast prodaje težka naloga predvsem zaradi pritiskov konkurence ter pritiskov na cene. Zato bo pozornost še naprej umerjena v aktivno spremljanje stroškov poslovanja. Skupaj s partnerji bo družba poskušala najti pravo pot za uspešno uresničevanje svojih ciljev. Vodstvo Ambe CO., d.o.o. bo tudi v prihodnje izvedlo vse potrebno, da družba ohrani položaj vodilnega proizvajalca fleksibilne embalaže v Sloveniji ter se uspešno razvija in izpolni pričakovanja tako lastnikov, partnerjev kot zaposlenih.

Cetis Zagreb**2008 najbolj dobičkonosno leto**

Za Cetis Zagreb je bilo leto 2008 najbolj dobičkonosno v njenem delovanju. Dober rezultat je posledica strateških usmeritev in povezav na trgu v preteklosti. V osemnajstih letih je družba ustvarila odlične povezave in odnose z dobavitelji, kupci in raznimi drugimi pomembnimi institucijami. Z visoko produktivnostjo in nizkimi stroški je najbolj konkurenčna na področju tiska obrazcev (računi) in direktne pošte.

Cetis-Zg na trgu, kjer odločajo kvaliteta, cena in servis z lahkoto dobiva posle. Na trgu, kjer odločajo drugi faktorji na žalost nima dostopa, večkrat tudi zaradi tega, ker je lastnik družbe slovenskega porekla. Svojo priložnost je družba zato iskala na prostem trgu, ker je ocenila, da so tam dobre poslovne priložnosti, medtem ko so bili državni posli v preteklosti nedosegljivi. S približevanjem Hrvaške Evropski uniji, zategovanjem državne blagajne in natančnejšo kontrolo stroškov v javnih družbah, se odpira tudi ta trg.

Leto nagrad - Gazela osrednje Hrvaške, Prva hrvaška kuna

V letu 2008 je bila družba ponovno med gazelami za osrednjo Hrvaško, torej med podjetji, ki imajo več kot 30 odstotno letno rast. Poleg tega je bila družba nagrajena z nagrado Prva hrvaška kuna, kjer se nagraduje en odstotek vodilnih in najdonosnejših in najproduktivnejših podjetjih na Hrvaškem.

Ena od aktivnosti, ki je povezana z boljšim zadovoljevanjem potreb kupcev, je bila tudi uvedba standarda kakovosti ISO 9001:2000, ki ga je družba pridobila v letu 2008. Prišlo je tudi do kadrovske spremembe na mestu direktorja profitnega centra za direktno pošto. Ta je dobil novo direktorico, ki se osredotoča na obdelavo trga, komunikacijo z zaposlenimi in uvajanje novih produktov.

Ambiciozni načrti za naprej

Živimo v času nazadovanja gospodarske rasti. Povsod se govori o krizi, zmanjšanju prodaje, odpovedih. Cetis-Zg načrtuje v letu 2009 veliko rast, saj izhaja iz stališča, da bodo manj uspešni propadli, za dobre in uspešne družbe pa bo dela več. Poleg tega ima dogovorjene že nove posle. Od leta 1995 beleži družba kontinuirano rast in pozitivno poslovanje, kar je dobra popotnica za prihodnost.

V letu 2008 je Cetis-Zg uspel podpisati pogodbo za izdelavo računov za velikega operaterja mobilnih komunikacij. Posel je družba začela opravljati v prvem tednu marca 2009. S tem postaja Cetis-Zg največja družba na področju direktne pošte na Hrvaškem. Ima lastne nepremičnine in opremo ter odličen kader. Cetis Zagreb je v letu 2008 stopil tudi v druge strateške povezave, ki bodo rezultate obrodili v letu 2009 in kasneje.

Cetis Tirana

Cetis Tirana je v letu 2008 posredovala Cetisu za 251.746 evrov naročil, kar je za 70 odstotkov več kot v letu 2007. Družbi je uspelo zaustaviti negativni trend padanja prometa v prejšnjih letih in obrniti krivuljo v ponovno rast. V letu 2008 je tako Cetis Tirana uspela pridobiti nove stranke in povečati obseg prodaje.

Družba se je na trgu ukvarjala tudi s problemi cenovne konkurenčnosti ter dobavnimi roki, ki jih je uspela reševati na zadovoljstvo vseh strani v poslu. Albanski trg je specifičen, ljudje pa zelo pragmatični in prilagodljivi. Uspešen na tem trgu je tisti, ki se uspe hitro prilagajati zahtevam kupcev.

Zaradi razmer, v katerih je svetovno gospodarstvo in s tem tudi Albanija, ostaja družba previdna pri načrtih za leto 2009, to je doseči pol milijona evrov prometa. Ta načrt bo težko uresničljiv. Tržno situacijo dodatno otežuje nelikvidnost velikih podjetij in dela prebivalstva, kar je povezano z njihovim načinom življenja. Izseljenci se vračajo, ker so izgubili delo, tisti ki še ostajajo na delu v tujini, pa ne pošiljajo več toliko denarja kot prej. Vse to se seveda pozna v vsakdanjem življenju. Prav tako so poskusi za kooperacijo težje uresničljivi. Še vedno pa ostaja najvarnejša rešitev za dobro poslovanje družbe v teh časih kakovostno zadovoljevanje potreb strank.

Cetis Print

Ne glede na težave v prejšnjem letu, je imela družba nekaj več kot 97.000 evrov čistih prihodkov od prodaje. Kot vse države v okolici, je namreč tudi Srbijo močno pretresla kriza, ki se odraža tudi v poslovanju družbe. Vsi stalni in potencialni uporabniki izdelkov in storitev so v recesiji in posledično podaljšujejo naročila, iščejo najbolj ugodne ponudnike in prelagajo nove projekte. Težave so nastajale tudi zaradi negativnih tečajnih razlik med evrom in srbskim dinarjem, vendar je Cetis Print to delno uspel preseči z deviznimi klavzulami. Cetis Print, ki se na srbskem trgu šele pozicionira, mora zaradi prevzemanja trga nuditi boljše pogoje v primerjavi z dosedanjimi dobavitelji, kot na primer roke plačil in ugodno ceno, kar trenutno predstavlja največjo težavo pridobivanju novih poslov.

Cetis Print je majhna družba, v letu 2009 pa s podporo nadrejene družbe načrtuje širitev s številčnejšim kakovostnim kadrom in povečanjem palete storitev. V letu 2009 načrtuje tudi trikrat večji promet kot v letu prej. S svojo prisotnostjo na srbskem trgu je naredil vtis, da gre za družbo, ki ima izreden potencial, zato ga je potrebno izkoristiti. Na načrte bo delno najbrž vplival padec tečaja nacionalne valute in nepravočasna plačila kupcev, vendar bo družba naredila vse, da to preseže.

Raziskave in razvoj

Cetis kot tehnološko napredna družba postavlja investicije v razvoj in raziskave na najvišje mesto. To področje v družbi je razdeljeno na razvoj grafične tehnologije in informacijske tehnologije. Družba, ki se je v zadnjih letih iz tiskarskega podjetja razvila v globalnega integratorja informacij, grafično in informacijsko tehnologijo uspešno združuje v svojih izdelkih (kartice s čipom, biometrični potni list, ipd.).

33

Grafični razvoj

R&R Grafične tehnologije je v letu 2008 sledil usmeritvam razvoja na štirih temeljnih področjih delovanja:

Dokumenti

Na področju dokumentov je razvoj aktivno sodeloval s prodajo pri pripravi javnih razpisov in izdelavi vzorcev za potrebe slovenskih in tujih javnih razpisov.

Na področju kartic je razvoj testiral in uvedel nove materiale za izdelavo (polyestiren, PET-G polyetilen-glikol), standardizirali konstrukcije in materiale za polikarbonatne (PC) kartice. Izdelal je nove zaščitne elemente, ki temeljijo predvsem na vizualni kontroli in so plod lastne izdelave laminacijskih plošč. Prav tako je testiral nove materiale za obstoječe in nove proizvode (PC, PVC materiali, papir za menjavo Neobond, OVD zaščiten barve).

Igre na srečo

Razvojne aktivnosti so bile usmerjene tudi v izboljšave na področju izdelave srečk s spraskanko (»scratch-off« premazom). Na tem področju je razvoj prav tako sodeloval s prodajo pri pripravi tehničnega dela ponudbe za nove kupce, ki so pred Cetis postavljali nove zahteve. Pripravil je tudi osnove za izvedbo videonadzora pri igrah na srečo, ki se bo realiziral v letu 2009. Tehnologijo izdelave srečk s spraskanko je prenesel tudi na predplačniške kartice, kjer kupci vse bolj zahtevajo tiskane premaze, kar odpira dobre možnosti za izdelavo teh produktov.

V letu 2009 je potrebno še optimizirati procese na področju proizvodnje iger na srečo. Načrtovana je vzpostavitev video nadzora proizvodnje, s čimer želi družba doseči večjo zanesljivost procesa in končnega izdelka. Še naprej bodo v ospredju investicije v razvoj novih izdelkov na tem področju.

Embalaža

Na tem področju je pozornost razvoja usmerjena v izdelavo zahtevnejših samolepilnih etiket (dvoslojne etikete, varnostne etikete) in optimizacijo poslovnih oziroma proizvodnih procesov na področju embalaže. V teku je razvojni projekt na področju »in-mold« etiket (IML tehnologija). Osnova tehnologije IML je orodje, v katerega se pred brizganjem vstavi etiketa iz enakega materiala kot je embalaža.

Sistemi za poslovno komuniciranje

Razvojna ekipa se je v drugi polovici leta 2008 okrepila. Njeno delo je bilo usmerjeno predvsem v razvoj novih izvedb PIN mailerjev in standardizacijo tehnoloških postopkov.

Program Mladi raziskovalci iz gospodarstva

V letu 2008 se je družba prijavila na razpis »Mladi raziskovalci iz gospodarstva – Generacija 2008«, ki ga delno sofinancira Evropski socialni sklad in pridobila sredstva za raziskovalno delo mladega raziskovalca/ke. Sofinanciranje, ki traja 4 leta in pol, tako pokriva večji del stroškov dela mlade raziskovalke, materialne in potne stroške ter amortizacijo.

Načrti za prihodnost

Na področju embalaže bo Cetis sledil razvoju pametne embalaže in materialov. Na področju dokumentov bo Cetis še naprej sodeloval pri pripravi javnih razpisov, razvijal pa bo predvsem zaščitne elemente, ki so vidni brez posebnih naprav. Zaščitni elementi bodo predvsem izdelani v fazi laminacije z laminacijskimi ploščami, ki so plod Cetisovega razvoja in kjer so še velike priložnosti za izdelavo novih zaščitnih elementov.

Cetis nove tehnologije

Oddelek raziskav in razvoja novih tehnologij – CeNT deluje na področju raziskav in razvoja inovativnih rešitev na področju informacijske tehnologije, v skladu z zastavljeno vizijo družbe.

V letu 2008 je CeNT zaključil ali začel naslednje odmevnejše projekte

Ekipa informacijskih storitev je v zadnjih nekaj mesecih leta 2008 poleg obsežnega rednega dela pospešeno urejala procese in dokumente, ki so privedli do pridobitve certifikata skladnosti s standardom ISO 27001:2005, ki je najpomembnejši mednarodno priznani dokument za področje informacijske varnosti. Uskladitev Cetisovih postopkov s tem standardom pa se ni začelo šele v letu 2008, prvi koraki so bili narejeni že leta 2004, ko je bila sprejeta prva Cetisova politika informacijske varnosti.

V letu 2008 je potekala tudi uskladitev postopkov na področju informacijske varnosti z zakonskimi zahtevami, hkrati pa je bil poudarek na izboljšanju učinkovitosti internih storitev. Tako je CeNT: celovito varnostno prenovil zaščitni zid (firewall), s čimer so se znižali stroški poslovanja informacijskih storitev znotraj družbe, vzpostavil storitveno središča »ME ServiceDesk« za spremljanje vseh zahtevkov na področju podpore IT uporabnikom znotraj družbe. V nekaj mesecih je bilo obdelanih več kot 1000 zahtevkov. To pomeni, da je skoraj vsaka zahteva po asistenci s strani uporabnikov zabeležena in ustrezno vodena, kar omogoča tekoče odpravljanje težav.

Cetis je vzpostavil tudi: nadzorne programe za informacijske sisteme, varnostno segmentacijo računalniškega omrežja – VLANi, Secure FTP prenosa podatkov (zaradi skladnosti z zakonom o varovanju podatkov), redno obveščanje in izobraževanje uporabnikov ter nudil informacijsko podporo prodaji pri nastopih na tujih trgih.

Z državo Slovenijo je CeNT sodeloval pri nadgradnji naslednjih storitev na področju ponudbe celovitih storitev varnostnih tiskovin:

- prehod na elektronsko izmenjavo podatkov pri naročilih za slovenske biometrične potne liste,
- prehod na elektronsko izmenjavo podatkov pri naročilih za osebne izkaznice RS,
- pričetek poosebljanja zdravstvene izkaznice druge generacije,
- uspešno je CeNT zaključil tudi digitalizacijo dokumentov za DURS.

Na področju podpore prodaji storitev komercialnih tiskovin je za velike trgovske sisteme, loterijska podjetja, finančne institucije in druge:

- nadgradil nakupno kartico ter postavil »Connect:Direct« prenos podatkov za trgovski sistem,
- začel z digitalizacijo dokumentov več komercialnim podjetjem,
- uspešno realiziral pilotski projekt digitalizacije stavnih listkov,
- začel z gradnjo novega programa za izdelovanje srečk za loterijo,
- pripravil dokumente s podatki za elektronsko arhiviranje za zavarovalnico.

CeNT je prestal presoje kakovosti delovanja s strani pristojnih institucij, in sicer izdajatelja kreditnih in plačilnih kartic, loterijskih organizacij, centralnih bank, zdravstvenih organizacij ter pooblaščenih revizijskih hiš.

Proizvodnja

V letu 2008 se je proizvodnja srečevala predvsem z neenakomerno zasedenostjo kapacitet, zmanjševanjem zalog, zmanjševanjem števila zaposlenih ter z ukrepi za dvig produktivnosti in za zmanjšanje porabe materiala.

V prvem četrtletju je bil uspešno zaključen prvi del projekta izdelave potnih listov za veliko afriško državo. Nadaljevanje projekta se je zaradi zastojev na strani stranke prestavilo v leto 2009, zaradi česar je bila družba v letu 2008 obremenjena z zalogami polizdelkov.

Do konca prvega polletja so vse banke prešle na poslovanje s plačilnimi karticami s čipom (EMV), kar je proizvodnjo personalizacije postavilo pred resno preizkušnjo, ko je v dobrih dveh mesecih uspela personalizirati slab milijon kartic. Prav tako je »perso center« julija prešel na nov sistem prenosa podatkov in personalizacije osebnih izkaznic. V novembru pa se je začela personalizacija novih kartic zdravstvenega zavarovanja.

Z investicijo v novo programsko opremo je proizvodnja nadaljevala z razvojem priprave in izdelave tiskovnih form. Tako je nov delovni postopek poenotil procese in v največji možni meri avtomatiziral postopke, s čimer se je priprava tiskovnih form bistveno skrajšala. Z večjo učinkovitostjo se je zmanjšala tudi potreba po delavcih na tem področju. V letu 2009 proizvodnjo čaka še avtomatizacija in predvsem standardizacija postopkov od prejema naročila do začetka izdelave in nato potrditve priprave tiskovne forme.

Centralizacija obvladovanja zalog barv je prinesla učinke predvsem na področju zmanjšanja zalog barv in lakov za 40 odstotkov. S povečanim nadzorom in optimizacijo logistike, so se tekoče zaloge vseh materialov v proizvodnji tako zmanjšale za 31 odstotkov.

V drugi polovici leta 2008 družba zaradi zmanjšane potrebe po delavcih ni podaljševala pogodb, sklenjenih za določen čas. Število zaposlenih v proizvodnji se je tako zmanjšalo za 12 odstotkov.

V letu 2008 je proizvodnji uspelo zmanjšati porabo materiala za 4 indekzne točke v primerjavi z letom prej. Za leto 2008 zastavljenega cilja, dvo odstotnega prihranka porabe materiala po delovnih nalogih, družba ni uspela doseči. Ta cilj bo proizvodnja dosegla v letu 2009 z optimizacijo procesov.

Z namenom izboljšanja delovne discipline in ureditve delovnega okolja je družba v drugi polovici leta 2008 pristopila tudi k načrtnemu urejanju, spremljanju in ocenjevanju reda in čistoče po posameznih oddelkih. Pozitivni učinki so že vidni v večji urejenosti, dvigu zavesti zaposlenih in pristopu do dela.

V letu 2009 so pred proizvodnjo naslednji večji projekti:

- uspešno zaključiti potni list za večjo afriško državo,
- reorganizirati steber sistemov za poslovno komuniciranje,
- optimizirati in razvijati proizvodnjo embalaže,
- zaključiti centralizacijo obvladovanja in priprave barv v proizvodnji,
- prenoviti sistem nagrajevanja in uvesti učinkovitejše in bolj stimulatивно nagrajevanje po učinkih (produktivnost, poraba materiala),
- v skladu z zastavljeno strategijo procesne organiziranosti družbe, ki temelji na štirih prodajnih stebrih, je cilj tudi vzpostavitev načela vitke proizvodnje, s čimer bi dosegli: nemoteno proizvodnjo in nenehno izboljševanje produktivnosti, prepoznavanje možnosti za izboljšave in definiranje aktivnosti za izboljšave ter spodbujanje kulture stalnih izboljšav, predvsem med zaposlenimi v proizvodnji.

Nabava in logistika

Delovanje nabavne službe je usmerjeno v zadovoljevanje potreb proizvodnega procesa in vseh ostalih porabnikov s kakovostnim materialom, blagom in storitvami po primernih cenah. Odgovorna je za sklepanje nabavnih poslov z vsemi dobavitelji, s čimer družbi omogoča kakovostno in stroškovno učinkovito izvajanje osnovnega procesa poslovanja.

37

Leto 2008 izziv tudi za nabavno službo

Naročila in prevzemi

Leto	2007	2008
Skupno število vseh naročil v Cetisu	5.003	3.774
Skupno število vseh prevzemov v Cetisu	19.043	12.432
Vrednost nabave v evrih v Cetisu	11.599.800	10.417.097

Ugotovitve: V letu 2008 se je vrednost nabave nekoliko zmanjšala. Tudi količinsko je bilo v Cetisu manjše število naročil in prevzemov, kar je posledica tega, da je v tem letu za vzdrževanje začela skrbeti zunanja služba. V letu 2008 je Cetis prevzel izvajanje nabave za družbo Amba. Kljub navedenim dejstvom je bila glavna značilnost nabavnega poslovanja v letu 2008 drobljenje naročil.

Gibanje cen surovin in iskanje alternativnih virov oskrbe

Že v začetku leta 2008 so dobavitelji napovedovali dvig cen materialov in pravzaprav so bila in so še osnovna značilnost nabavnega poslovanja pogajanja za ceno. Na ta način je Cetisu uspelo napovedane dvige cen pomakniti v drugo polovico leta. Kjer to ni bilo mogoče, je zamenjal dobavitelja. Največ zamenjav je bilo izvedenih na področju PVC materialov, samokopirnih papirjev, embalaže in barv.

Cetis je v letu 2008 izvedel javni razpis za nabavo samolepilnih materialov, vendar rezultati niso bili pričakovani, saj so bile ponujene cene na enakem nivoju kot obstoječe. Družba je tako ves čas iskala alternativne vire materialov ter nove dobavitelje z nižjimi cenami tudi v bolj oddaljenih deželah (Azija, Rusija, Bližnji Vzhod, Južna Amerika). Do začetka leta 2009 je pridobila enega novega dobavitelja PVC materialov za izdelavo kartic, ki je ustrezal zahtevam.

Spremljanje zalog materialov in odprodaja nekurantnih zalog

Veliko pozornosti je družba namenila spremljanju gibanja zalog materialov. Družbi pa je uspelo uporabiti in prodati del nekurantnih zalog, odpovedala je najem skladišča v Bukovžlaku, s čimer so se posledično zmanjšali tudi stroški logistike. Material se sedaj skladišči le na sedežu družbe. Tako je nabavo omejila le na materiale za že sklenjene posle in pričela z intenzivnejšim upravljanjem zalog.

Odnosi z dobavitelji in reklamacije

Kot vsako leto je družba izvedla ocenjevanje dobaviteljev. Posledično je prišlo do nove razvrstitve dobaviteljev A - zanesljiv, B - sprejemljiv in C - pogojni.

Število dobaviteljev po posameznih skupinah v zadnjih dveh letih

	A	B	C
2007	23	76	1
2008	24	48	4

Ugotovitve: Družba je ocenila vse dobavitelje in kooperante, razen dobaviteljev storitev in vzdrževanja. Razmerje v strukturi ostaja približno enako skozi vsa leta. V letu 2008 je bilo nekaj C dobaviteljev več zaradi večjega števila reklamacij in visoke cene pri nekaterih, ki so zato iz kategorije B prešli v nižji razred. O rezultatih ocenjevanja družba obvešča le 20 najvišje uvrščenih dobaviteljev.

V preteklem letu je bilo sproženih več reklamacij kot v letu prej, skupaj 78, kar kaže na odgovornejši odnos do kvalitete in do količin izmeta v proizvodnji. To je na eni strani pozitivno, na drugi strani pa je družba povečevala pritisk na dobavitelje z namenom bolj ažurnega reševanja reklamacij. Na tem področju je bila uspešna, saj je rešila 98 odstotkov vseh reklamacij. Ugodno je bilo rešenih tudi nekaj večjih reklamacij, ki so bile odprte že dalj časa in so za ugodno rešitev terjale veliko napora in dogovarjanj.

Skladiščno-transportna služba

Glavna pozornost je bila tudi v tej službi usmerjena v zniževanje stroškov. Transportni stroški so se v primerjavi z letom 2007 znižali za 10,2 odstotka. Po posameznih vrstah prevozov so bili stroški naslednji:

Prevozi po posameznih področjih v evrih

	2007	2008
Domači trg	167.534,00	170.586,00
Tujina	211.031,00	159.623,00
Surovine	68.261,00	75.669,00
Poštnina	28.809,00	21.359,00
Skupaj	475.635,00	427.237,00

Ugotovitve: Leto 2008 je vse do meseca septembra zaznamovala nenehna rast cen naftnih derivatov, kar je pripeljalo do 8 odstotnega povišanja cen pogodbenih prevoznikov. Potem je družba skladno s trendom padanja cen nafte in vpliva splošnega upada gospodarske rasti ponovno znižala cene za 12 odstotkov. Zmanjšalo se je tudi število izrednih prevozov na domačem trgu, hkrati pa so se povečali prevozi surovin. Precej več je bilo prevozov na hrvaški trg, zato je družba za prevoze v tujino poglobila sodelovanje z zunanjim prevoznikom, ki se je izkazal za zelo konkurenčnega. Na področju izdelkov in storitev za zdravstvo se je povečalo tudi število vhodnega transporta. Vrednost prevozov je v letu 2008 znašala 427.237 evrov, od tega surovine 75.669, kar je 17,7 odstotkov.

Zaposleni

Za lažje in bolj strokovno delo službe za upravljanje s človeškimi viri je družba v letu 2008 definirala kadrovske procese na področju pridobivanja novih kadrov, zaposlovanja, uvajanja v delo, usposabljanja ter postopke prenehanja pogodbe o zaposlitvi. Sicer v družbi proces izobraževanja in usposabljanja zaposlenih poteka v skladu z ISO standardom.

Služba za upravljanje s človeškimi viri je zaradi uskladitve s predpisi varstva in zdravja pri delu v letu 2008 redefinirala pravila v zvezi s preverjanjem uživanja alkohola na delovnem mestu in kajenja. Posodobila je tudi evidenco bolniških odsotnosti. Hkrati je potekal projekt poenotenja sistema evidence delovnega časa in obračuna plač z namenom optimizacije procesa dela.

Število zaposlenih po organizacijskih enotah (OE) na dan 31.12. za leti 2007 in 2008

OE	2007		2008		IND 0708
	Število zaposlenih	%	Število zaposlenih	%	
Uprava	9	2,37	10	2,63	111,11
Prodaja komercialnih tiskovin	25	6,58	26	6,84	104,00
Prodaja varnostnih tiskovin	16	4,21	14	3,68	87,50
Nabava in logistika	41	10,79	38	10,00	92,68
Razvoj in raziskave novih tehnologij	21	5,53	18	4,74	85,71
Poslovne integracije in upravljanje človeških virov	11	2,89	10	2,63	90,91
Finance in ekonomika	11	2,89	12	3,16	109,09
Razvoj in raziskave grafičnih tehnologij	7	1,84	10	2,63	142,86
Proizvodnja	295	77,63	242	63,68	82,03
Skupaj	436	114,74	380	100,00	87,16

Gibanje števila zaposlenih v letih 2007 in 2008

	Število zaposlenih
Plan za leto 2008	441
Prihodi do 31.12.2008	31
Stanje 31.12.2007	436
Odhodi do 31.12.2008	87
Stanje 31.12.2008	380
Stopnja fluktuacije	18,63
Zmanjšanje do 31.12.2008	-56
Odstopanje od plana na dan 31.12.2008	-61

Ugotovitve: Trend zmanjševanja števila zaposlenih predvsem na mehke načine - prenehanja pogodb o zaposlitvi za določen čas, odhodi na zavod za zaposlovanje na čakanje do upokojitve - se nadaljuje iz leta 2007. V letu 2008 je družba glede na plan proizvodnje načrtovala 441 zaposlenih, vendar je bilo zaposlenih v Cetisu zaradi spremembe plana proizvodnje ob koncu leta bistveno manj.

Izobrazbena struktura zaposlenih v Cetisu

Stopnja izobrazbe	2007		2008	
	Število delavcev	%	Število delavcev	%
II. priučeni delavci	97	22,25	83	21,84
III. kvalificirani delavci	8	1,83	7	1,84
IV. kvalificirani delavci	137	31,42	115	30,26
V. srednja stopnja	119	27,29	98	25,79
VI. višja stopnja	27	6,19	26	6,84
VII. visoka stopnja	42	9,63	45	11,84
VIII. magisterij	6	1,38	6	1,58
Skupaj	436	100	380	100

Ugotovitve: Število zaposlenih s VII. stopnjo izobrazbe se je povečalo predvsem zaradi zaposlovanja strokovnih kadrov v grafičnem razvoju in na področju prodaje. Družba na drugi strani ni podaljševala pogodb zaposlenim za določen čas, kar se je odrazilo predvsem v zmanjšanju števila zaposlenih z nižjo stopnjo izobrazbe.

Gibanje števila zaposlenih v skupini Cetis v letih 2007 in 2008

	2007	2008
Skupina Cetis	499	436
Cetis	436	380
Cetis-ZG	22	22
Amba	41	33
Cetis-Print, Beograd		1

Ugotovitve: Število zaposlenih v skupini se je v zadnji letih nekoliko zmanjšalo, predvsem zaradi trenda zmanjševanja števila zaposlenih v matični družbi.

Izobrazbena struktura zaposlenih v skupini Cetis

Stopnja izobrazbe	2007		2008	
	Število delavcev	%	Število delavcev	%
I.			6	1,37
II. priučeni delavci	103	21	84	19,27
III. kvalificirani delavci	7	1,43	8	1,83
IV. kvalificirani delavci	149	30,41	125	28,67
V. srednja stopnja	143	29,18	125	28,67
VI. višja stopnja	30	6,14	28	6,42
VII. visoka stopnja	52	10,61	52	11,93
VIII. magisterij	6	1,22	8	1,83
Skupaj	490	100	436	100

Ugotovitve: V skupini Cetis se je zmanjšalo število zaposlenih z nižjo stopnjo izobrazbe. To je posledica predvsem trenda v matični družbi, ki ni podaljševala pogodb zaposlenim za določen čas.

Stroški dela in plač v evrih / %

	2007	2008
Povprečna letna bruto plača v Cetisu	1.134,37	1.233,93
Povprečna letna bruto plača v Sloveniji	1.285,57	1.391,14
Odstopanja od slovenskega povprečja v %	-12	-11
Povprečna letna bruto plača v panogi v Sloveniji	1.119,15	1.211,65
Odstopanja od povprečja v panogi v %	1,34	1,81
Stroški dela v strukturi prihodkov %	29,18	31,73

Družba pri plačah presega povprečje v panogi, medtem ko je zaradi izobrazbene strukture v družbi v primerjavi s slovenskim povprečjem njena povprečna plača nižja.

Stroški izobraževanja in usposabljanja v evrih

Cetis se zaveda pomena investicij v znanje, zato podpira željo in potrebo vsakega zaposlenega po dodatnem izpopolnjevanju znanju s področja, na katerem deluje, pa tudi drugih znanj, ki mu pomagajo delovati v skladu s Cetisovimi cilji. Družba se zaveda dejstva, da posameznik v okolju, v katerem delujemo ni dovolj. Če naj uspešno deluje, potrebuje različna znanja ter nenehno nadgrajevanje obstoječega znanja.

	2007	2008	IND 07/08
Seminarji	180.416,15	73.315,23	40,64
Računalništvo	27.335,58	7.519,50	27,51
Tuji jeziki	3.466,73	404,35	11,66
Sejmi	46.719,00	26.581,58	56,90
Študij ob delu	10.444,72	11.600,68	111,07
Štipendije	21.839,21	14.571,99	66,72
Skupaj	290.221,39	133.993,33	46,17

Ugotovitve: V letu 2008 se je nadaljeval trend ciljnega izobraževanja in usposabljanja za tiste manjkajoče kompetence, ki jih zaposleni dejansko potrebujejo pri svojem delu, predvsem gre tu za seminarje s strokovnih področij, računalništvo in obiske sejmov in konferenc, na katerih se spremljajo novosti v panogi. Za študij ob delu je družba namenila nekaj več sredstev kot leto prej, saj je podprla prekvalifikacijo štirih zaposlenih v proizvodnji v tiskarja.

Statistični podatki o zaposlenih za pretekli dve leti

	2007	2008
Število zaposlenih	436	380
Delež žensk	40,60%	42,10%
Delež moških	59,40%	57,90%
Povprečna starost žensk	40,75 let	41,91 let
Povprečna starost moških	40,82 let	42,15 let
Povprečna delovna doba žensk	20,58 let	21,92 let
Povprečna delovna doba moških	20,13 let	21,49 let
Delež zaposlenih za nedoločen čas	84,60%	87,90%
Delež zaposlenih za določen čas	15,40%	12,10%
Stopnja fluktuacije	13,66%	18,63%
Delež žensk v vodstveni strukturi	44,73%	43,59%
Prihodi	86	31
Odhodi	69	87

Ugotovitve: Delež žensk v družbi se v letu 2008 ni bistveno spremenil, ne na nivoju družbe kot tudi ne v vodstveni strukturi. Med tem, ko sta se starostna struktura in delovna doba v logičnem linearnem trendu zadnjih let malo povečali. To pomeni, da v poprečju zaposleni ostajajo v družbi in zaradi tega se večja njihova delovna doba in starost. Značilno večja je bila stopnja fluktuacije, kar za 5 odstotkov, predvsem zaradi prenehanj pogodb o zaposlitvi za določen čas ter odhodov nekaterih kadrov.

Pregled bolniških odsotnosti v odstotkih

Mesec	Boleznine v breme družbe	Boleznine povrnjene	Skupaj
Januar	5,57	2,22	7,79
Februar	3,61	2,02	5,63
Marec	5,02	2,06	7,08
April	5,43	2,11	7,54
Maj	4,04	2,16	6,20
Junij	3,40	1,67	5,07
Julij	2,85	1,38	4,23
Avgust	3,16	1,42	4,58
September	4,71	1,29	6,00
Oktober	4,56	2,89	7,45
November	3,80	3,31	7,11
December	3,20	3,37	6,57
Povprečje	4,11	2,16	6,27

Ugotovitve: V letu 2007 se je odstotek odsotnosti zaradi bolezni v povprečju zmanjšal za 0,13 odstotne točke. Delno se je zmanjšala bolniška odsotnost do 30 dni, medtem, ko se je odsotnost zaposlenih, ki so v daljši bolniški, povečala za manj kot odstotek. Družba redno spremlja bolniške odsotnosti in opravlja razgovore z zaposlenimi, ki so odsotni dlje časa. V družbi je bilo ugotovljenih tudi nekaj zaposlenih, za katere je podan predlog na ZPIZ-u za ugotovitev pravic iz invalidskega zavarovanja.

Področje varnosti in zdravja pri delu

V letu 2008 so se na področju varnosti in zdravja pri delu odvijale redne aktivnosti, ki jih delodajalcem nalaga Zakon o varnosti in zdravju pri delu. Med njimi je navedenih nekaj pomembnejših:

- teoretično usposabljanje delavcev za varno delo in varstvo pred požarom (okoli 400 vključenih delavcev, vključeni so bili vsi zaposleni, razen vodilnih delavcev),
- izvajanje preventivnih zdravstvenih pregledov delavcev (okoli 200 vključenih),
- periodični pregledi in preizkusi delovne opreme (pridobljena so bila obratovalna dovoljenja za cca 60 strojev),
- pregledi in preizkusi sredstev za gašenje (gasilniki, hidranti).

Za stalno in dolgoročno izboljševanje stanja varnosti in zdravja pri delu je pomembno redno spremljanje zdravstvenega stanja zaposlenih in pravočasno odkrivanje bolezni v zvezi z delom z opravljanjem rednih preventivnih zdravstvenih pregledov pooblaščenega zdravnika in postopnim uvajanjem ciljnih pregledov za določene skupine delovnih mest. Prav tako družba aktivno sodeluje z zunanjimi sodelavci za varnost pri delu pri izbiri, nakupu in uvajanju nove delovne opreme in novih tehnoloških postopkov v družbi.

Nezgode v letu 2008

V letu 2008 se je nezgodno poškodovalo petnajst delavcev, od tega štirje na poti na delo in enajst pri delu.

Nezgode pri delu in na poti delo

Poškodbe	2007	2008
na poti	3	4
pri delu	13	11
skupaj	16	15

Načrti za leto 2009

V skladu z vizijo družbe - postati globalni integrator informacij - bo družba na kadrovskem področju delovala v tej smeri, predvsem na področju usposabljanja zaposlenih, kajti le uporabno znanje vsakega posameznika pomeni uspeh za družbo v celoti.

Vodstvo Cetisa je novembra 2008 uskladilo in določilo naslednje korporativne kompetence, ki jih bo za razvoj kadrov v praksi začelo uveljavljati v letu 2009, in sicer: sistemsko razmišljanje, vodenje, vizionarstvo, spodbujanje sprememb, mentorstvo, partnerstvo in povezovanje, čustvena inteligenca, odločanje, inovativnost, timsko delo, nadzor, prevzemanje odgovornosti, upravljanje uspešnosti, upravljanje projektov, strokovno znanje, upravljanje s tveganji. Na osnovi ocen kompetenc, bo narejena analiza stanja določenih kompetenc in načrt izboljšav, potrebn po razvoju in izobraževanju, za vsakega posameznika. V nadaljevanju bo družba model kompetenc prenesla na vse zaposlene in iz tega bo sledilo kar nekaj aktivnosti:

1. Prenova opisov delovnih mest. V opisih bodo definirane zahtevane kompetence za določeno delovno mesto, kar je pomembno za zaposlovanje in uvajanja novih sodelavcev.
2. Prenova letnih razgovorov, kjer bosta vodja in podrejeni ugotavljala manjkajoče kompetence in naredila načrt razvoja in usposabljanja.
3. Opredelitev vodenja politike razvoja kadrov (napredovanje, urjenje, premestitev, razvoj, ipd.).

Pomemben poudarek v letu 2009 bo tudi na tem, da se zadržijo dobri in najboljši kadri, kajti v času recesije, ki se je globoko zajedla v vse gospodarske panoge, je zlasti pomembno, da aktiviramo energijo in zavzetost zaposlenih, kar je ključnega pomena za razvoj in uspešnost družbe.

Odgovornost do družbenega in naravnega okolja

Upravljanje kakovosti

45

Varnost in kakovost izdelkov in storitev je osnovno vodilo Cetisovih poslovnih procesov, kar dokazujejo tudi uspešno prestane kontrole s strani pooblaščenega neodvisne inštitucije.

Družba za večino izdelkov verificira in testira njihovo skladnost in zanesljivost v svojem laboratoriju. Kriteriji so povzeti po mednarodnih standardih in so ne mnogokrat še strožji, s ciljem zagotavljanja zanesljivosti produkta in prijaznosti do uporabnika.

Cetis si prizadeva vzpostaviti takšno delovno okolje, ki bo odgovorno tako do zaposlenih, ko do širše skupnosti. Iz tega razloga identificiramo potencialne nevarnosti in njihov potencialni vpliv na delovne pogoje, prav tako le-te omejujemo s sprejemanjem primernih ukrepov in izboljšav sistema.

Cetisovi izdelki in storitve, v katerih je veliko znanja in najsodobnejše tehnologije, zahtevajo izjemen podarek na kakovost. Iz tega razloga Cetis upošteva in izkorišča vse tehnično tehnološke možnosti za dosego najvišje kakovosti v vseh vidikih izdelave produkta ali storitve. Osnovni cilj so nenehne izboljšave skozi vse poslovne in proizvodne procese. Skozi redne zunanje in notranje presoje v zgodnji fazi ugotavlja morebitna odstopanja in neskladnosti v vsaki funkciji ali procesu, torej potencialne možnosti za izboljšanje.

Cetis obravnava vidike poslovanja v skladu s standardi kakovosti:

- Certificiran sistem vodenja kakovosti po ISO 9001:2000.
- Certificiran sistem varovanja okolja po ISO 14001:2004.
- Vodenje sistema Varstva in zdravja pri delu po smernicah standarda OHSAS 18001.
- Certificiran sistem Visa/Mastercard za zagotavljanje fizične in logične varnosti.
- Certificiran sistem kakovosti CQM – standard Mastercarda za zagotavljanje kakovosti bančnih kartic.
- Certificiran sistem varovanja informacij po ISO 27001:2005.
- FSCC (Facility Security Clearance Certificate), varnostno potrdilo RS, Urada za varovanje tajnih podatkov, ki je v skladu z varnostno politiko EU.

Odgovornost do naravnega okolja

Pogoj za zdravo delovno okolje je med drugim tudi zdrav odnos do naravnega okolja. Tega se družba zaveda, zato dela po strogo začrtanih okoljevarstvenih smernicah, opredeljenih v okoljski politiki. Cetis sicer ni velik onesnaževalec okolja, vendar si aktivno prizadeva zmanjšati negativne vplive svoje dejavnosti na naravno okolje, od osveščanja in izobraževanja zaposlenih s tega področja, do upoštevanja okoljevarstvenega vidika pri nabavi novih tehnologij.

Izvajanje okoljskih ciljev in programov v letu 2008

- Preureditev priročnih skladišč za nevarne snovi.
- V letu 2008 je družba uspela uresničiti okoljske cilje tudi v zvezi z zmanjševanjem količine nevarnih odpadkov. Njihova količina se je zmanjšala za 45,8 odstotkov v primerjavi z letom 2006 (36,3 %).
- V letu 2008 se je malenkostno povečala tudi količina komunalnih odpadkov.

Okoljski načrti za leto 2009

- Pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja za naprave, ki povzročajo emisije snovi v vode.
- Zmanjšanje količine komunalnih odpadkov za 10 odstotkov.
- Zmanjšanje količine nevarnih odpadkov za 5 odstotkov.

Cetisov dolgoročni cilj do leta 2010 ostaja zmanjšanje količine odpadkov za 30 odstotkov glede na leto 2003 (trenutno je skupno količino odpadkov uspel zmanjšati za 20 odstotkov) ter dvig okoljevarstvene osveščenosti zaposlenih.

Okoljske investicije v zadnjih letih

Okoljske investicije v zadnjih letih	Investicije v EUR
Uvedba tehnologije CTP	400.000
Uvedba tehnologije flexo CTP	117.892
Izgradnja skladišča nevarnih odpadkov	330.000
Skupaj	847.892

Količina komunalnih odpadkov

Leto	2007	2008
Komunalni odpadki v tonah	68,2	88,0

Količina komunalnih odpadkov se je v primerjavi z letom prej povečala za nekaj manj kot dva odstotka. Družba si bo še naprej prizadevala zmanjševati količine komunalnih odpadkov.

Količine nevarnih odpadkov v kg

Nevarni odpadki	2007	2008	Razlika v %
Krpe	10.980	9.684	-12
Embalaža nevarnih snovi	990	940	-5
Barve	8.989	5.280	-41
Lepila	2.000	1.790	-11
Tonerji	284	191	-33
Topila	943	510	-46
Fiksirji	1.898	130	-93
Razvijalci	4.272	3.590	-16
Skupaj	30.356	22.115	-27

Količina nevarnih odpadkov se je v primerjavi z letom 2007 zmanjšala za 8.241 kg, torej za 27 odstotkov. Ključni razlog za zmanjšanje odpadkov je bil manjši obseg dela. Največje zmanjšanje količin nevarnih odpadkov v preteklih letih pa je bil iz naslova uvedbe CTP tehnologije (ukinitev starih reprodukcijskih postopkov, ki se jih uporablja samo še v 10. odstotkih).

Embalaža

Cetis povzroča odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki ter zanemarljiv delež odpadne embalaže iz neposrednega uvoza. V letu 2008 je družba na slovenskem trgu povzročila 99 ton papirne odpadne embalaže. Družba na tem področju okolja ne obremenjuje, saj odpadno embalažo odda v predelavo.

Emisije v ozračje

Cetis s svojo moderno tehnološko opremljenostjo ter s prizadevanji za uporabo nenevarnih snovi v proizvodnji minimalno obremenjuje okolje z emisijami snovi v zrak. Za ogrevanje uporablja zemeljski plin, ki spada med okolju prijazne načine ogrevanja.

Leto	2007	2008
Poraba zemeljskega plina v cm ³	181.306	211.731

Električna energija

Leto	2007	2008
Poraba električne energije v kwh	7.286.970	6.776.730

Emisije v vode

Z investicijo v BAT tehnologijo je družba uspela zmanjšati emisijo srebra v odpadnih vodah in tudi meritve pooblaščenih inštitucij kažejo, da vse odpadne vode ustrezajo zakonskim kriterijem za izpust v javno kanalizacijo.

Leto	2007	2008
Poraba vode v m ³	12.666	15.782

Učinek instalacije BAT tehnologije v oddelku priprave tiska, ko je bila zastarela tehnologija zamenjana z novejšo CTP (iz postopka razvijanja ofset plošč je bila izločena uporaba vode), je pričakovano viden tudi pri manjši porabi vode od leta 2005 naprej.

Preventivni in korektivni ukrepi

V letih 2007 in 2008 ni bilo potrebe po večjih preventivnih ali korektivnih ukrepih, v večini primerov je šlo za nedosledno ločevanje odpadkov in nedostopnost gasilnih aparatov.

Okoljsko komuniciranje

V skladu s Poslovníkom o ravnanju z okoljem družba vodi posebno evidenco okoljskega komuniciranja tako notranjo kot zunanjo. Svoje zaposlene in poslovne partnerje periodično seznanja z aktivnostmi na tem področju, oziroma ob izvajanju večjih projektov ali investicij ter v letnem poročilu.

Zaposlene o okoljevarstvenih aktivnostih redno obvešča po ustaljenih poteh kot so oglasne deske, elektronska pošta, interni časopis in na sestankih. Od zaposlenih pričakuje konkretne predloge za izboljšave, saj imajo tisti, ki neposredno delajo na nekem programu, tudi največ informacij. Prav tako jih izobražuje s področja varovanja okolja in varstva pri delu, s čimer si prizadeva dvigniti organizacijsko kulturo v smislu okoljevarstvene osveščenosti. Vsak posameznik v Cetisu je zavezan k uresničevanju okoljevarstvene politike in k obnašanju v skladu z določili le-te.

Odgovornost do družbenega okolja

V zadnjih nekaj letih je bila pozornost v poslovanju družbe usmerjena predvsem v stroškovno prilagajanje poslovanja tržnim razmeram. V skladu s to usmeritvijo je družba prilagajala tudi sredstva, namenjena družbeno koristni dejavnosti in jih je bistveno zmanjšala. Cetis je sicer še zmeraj vpet v različne družbeno koristne programe in iniciative vendar v bistveno manjšem obsegu kot prejšnja leta. V letu 2008 je Cetis za te namene namenil 0,12 odstotkov prihodkov.

Na področju sponzorstev ostaja zvest športu. Že več let sponzorira Rokometni klub Pivovarna Laško, Atletsko društvo Kladiivar, Ženski rokometni klub Celje ter druga športna društva in klube. To je bila tudi stalnica v letu 2008. Donatorstva v letu 2008 pa so bila namenjena predvsem posameznikom v stiski, šolam ter posameznim športnim dejavnostim.

Cetis podpira tudi športno dejavnost svojih zaposlenih, in sicer so znotraj družbe organizirane posamezne športne sekcije, ki jim družba vsako leto pomaga z donatorskimi sredstvi. S skrbjo za zdravje zaposlenih in dvigom zavedanja o pomenu zdravlja za kakovostno življenje, je Cetis pred tremi leti uvedel tudi s tem povezan dogodek – Dan za zdravje.

RAČUNOVODSKO POROČILO DELNIŠKE DRUŽBE CETIS, d. d.

Poročilo neodvisnega revizorja

ABC revizija
DRUŽBA ZA REVIZIJO
in sorodne storitve d.o.o.
1000 Ljubljana, Dunajska cesta 101, Slovenija

Tel.: 00386 059 001 400
Fax: 00386 059 001 401
E-mail: revizija@abc-revizija.si

TIN: 27000-000005565, ID številka za DDV: SI88534022
Matična številka: 5602664

POSLOVNA ENOTA PTUJ, Cizurškova 3, 2250 Ptuj
Telefon: 00386 (0)2 74 92 602
Fax: 00386 (0)2 74 92 600

POSLOVNA ENOTA MARIBOR, Štrma ul. 8, 2000 Maribor
Telefon: 00386 (0)2 22 96 082
Fax: 00386 (0)2 22 96 084

<http://www.abc-revizija.si>

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

SKUPŠČINI DRUŽBE
Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d.d., Čopova ulica 24, Celje

Revidirali smo priložene računovodske izkaze gospodarske družbe Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d.d., Čopova ulica 24, Celje, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe. Pregledali smo tudi poslovno poročilo.

Odgovornost poslovodstva za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe. Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen poslovodstva kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi resnični in pošten prikaz finančnega stanja gospodarske družbe Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d.d. na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Poslovno poročilo je skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Pooblaščenca revizorka:
Katarina Kolarik

V Mariboru, dne 22.04. - 2009

ABC revizija d.o.o.
Direktorica:
Mag. Darinka Kamenšek

Generni kapital: 46.412,00 eur, Št. Vozila: 11867490 pri Osebnem sodišču v Ljubljani. Vpis v register revizijskih družb pri Slovenskem inštitutu za revizijo pod št. PD-A-004 z dne 30. 8. 2004
Družinski št. Darinka Kamenšek, dr. Zilka Bergant, Miro Pletig spec. rev., mag. Darinka Kamenšek in Katarina Kolarik.
Član JPA International / Inštitut neodvisnih računovodskih družb / A member of JPA International network of independent accounting firms

Izjava o odgovornosti posloводства

52

Uprava je odgovorna za pripravo računovodskih izkazov tako, da ti predstavljajo resnično in pošteno sliko poslovanja ob koncu poslovnega leta in izkaz poslovnega izida za to obdobje.

Uprava potrjuje, da so bile dosledno uporabljene ustrezne računovodske politike ter da so bile računovodske ocene izdelane smiselno in po načelu previdnosti. Uprava tudi potrjuje, da so računovodski izkazi sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Računovodski izkazi so izdelani na osnovi predpostavke o nadaljnjem poslovanju podjetja.

Uprava je odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje sredstev podjetja ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti.

30. marec 2009

mag. Simona Potočnik,
glavna direktorica

Izkaz poslovnega izida (MSRP)

V tisoč EUR

	Pojasnila	Doseženo v 2008	Doseženo v 2007
1. PRIHODKI	2	25.669	28.411
2. Nabavna vrednost prodanih količin	3	-1.986	-1.345
3. Proizvajalni stroški	3	-16.204	-18.643
4. Nabavna vrednost prodanih količin in proizvodjalni stroški		-18.190	-19.988
A. KOSMATI DOBIČEK		7.479	8.423
5. Drugi prihodki (iz poslovanja)	4	1.054	950
6. Stroški prodajanja	3	-3.696	-3.552
7. Stroški splošnih služb	3	-6.195	-6.095
8. Drugi odhodki (iz poslovanja)	3	-203	-151
= Drugi prihodki, odhodki in stroški (5+6+7+8)		-8.985	-8.848
B. POSLOVNI IZID BREZ STROŠKOV FINANCIRANJA		-1.561	-425
9. Prihodki iz financiranja	5	2.376	2.397
10. Stroški financiranja	5	-1.200	-802
C. ČISTI STROŠKI FINANCIRANJA		1.176	1.595
D. POSLOVNI IZID PRED OBDAVČITVIJO		-385	1.170
12. Davek	6	-32	-213
E. DOBIČEK /IZGUBA PO OBDAVČITVI		-417	957
Čisti in prilagojeni dobiček (izguba) na delnico (v EUR)	24	-2,09	4,79

Bilanca stanja na dan 31.12.2008

V tisoč EUR

	Pojasnilo	31.12.2008	31.12.2007
SREDSTVA			
Nepremičnine, naprave in oprema	8	16.692	20.024
Neopredmetena sredstva	9	1.620	1.375
Naložbene nepremičnine	10	203	
Naložbe v podjetja v skupini	11	3.615	3.616
Naložbe v pridružena podjetja	12	8	72
Naložbe razpoložljive za prodajo	13	12.282	13.016
Dana posojila	14	334	1.550
Dolgoročne poslovne terjatve	15		878
Odložene terjatve za davek	16	741	363
Skupaj dolgoročna sredstva		35.495	40.894
Sredstva namenjena za prodajo	17	2.381	
Zaloge	18	2.853	3.308
Kratkoročne finančne naložbe po pošteni vrednosti	19		2.156
Kratkoročna dana posojila	20	897	418
Poslovne in druge terjatve	21	4.179	5.434
Denarna sredstva in drugi ustrezniki	22	956	501
Skupaj kratkoročna sredstva		11.266	11.817
SKUPAJ SREDSTVA		46.761	52.711

V tisoč EUR

	Pojasnilo	31.12.2008	31.12.2007
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Izdani kapital		10.015	10.015
Presežek vplačanega kapitala		17.859	17.859
Rezerve (zakonske in statutarne)		1.927	1.901
Zadržani dobiček		456	899
Lastne delnice		-26	-26
Rezerva za pošteno vrednost		-1.576	341
Skupaj kapital	23	28.655	30.989
Prejeta posojila	25	6.064	8.445
Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	26	3	3
Rezervacije	27	1.010	1.188
Odložene obveznosti za davek	16	26	132
Skupaj dolgoročne obveznosti		7.104	9.768
Prejeta posojila	25	5.730	3.960
Poslovne in druge obveznosti	28	5.273	7.994
Skupaj kratkoročne obveznosti		11.003	11.954
Skupaj obveznosti		18.106	21.722
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI		46.761	52.711

Izkaz finančnega izida (MSRP)

V tisoč EUR

	Doseženo v 2008	Doseženo v 2007
FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Poslovni izid obračunskega obdobja	-417	957
Prilagoditve za:	2.640	3.249
Amortizacijo nepremičnin, naprav in opreme	3.163	3.254
Amortizacijo neopredmetenih dolgoročnih sredstev	267	320
(Odpravo) izgube zaradi oslabitve	-120	-147
Negativne tečajne razlike	10	4
Prihodki od naložbenja	-1.585	-541
Odhodki za financiranje	1.190	798
Prihodki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	-173	-53
Prihodki od zmanjšanja dolgoročnih rezervacij	-112	-386
DOBIČEK IZ POSLOVANJA PRED SPREMEMBAMI ČISTIH OBRATNIH SREDSTEV IN REZERVACIJAMI	2.223	4.206
Sprememba poslovnih in drugih terjatev	-12	-1.099
Sprememba zalog	563	291
Sprememba poslovnih in drugih obveznosti	-3.000	1.648
Sprememba rezervacij in zaslužkov zaposlenecv	-66	-27
PRI POSLOVANJU PRIDOBljena DENARNA SREDSTVA	-2.515	813
Plačane obresti	-583	-533
ČISTI FINANČNI TOK IZ POSLOVANJA	-875	4.486
FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Prejemki iz prodaje nepremičnin, naprav in opreme	765	312
Prejemki iz prodaje naložb	1.693	541
Prejete obresti	210	69
Prejete dividende	538	254
Izdatki za pridobitev nepremičnin, naprav in opreme	-753	-4.551
Izdatki za ostale naložbe		-1.802
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-512	-237
ČISTI FINANČNI TOK IZ NALOŽBENJA	1.941	-5.414
FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Spremembe v kapitalu		-20
Najem posojil	6.791	6.787
Odplačilo posojil	-7.402	-6.067
Plačane dividende		-1
ČISTI FINANČNI TOK IZ FINANCIRANJA	-611	699
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	455	-229
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku obdobja	501	730
DENARNA SREDSTVA IN NJIHOVI USTREZNIKI NA KONCU OBDOBJA	956	501

Izkaz gibanja kapitala (MSRP)

V tisoč EUR

	Izdani kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske in statutarne rezerve	Lastne delnice	Zadržani dobiček	Rezerva za pošteno vrednost	Skupaj kapital
Stanje 01. januar 2007	10.015	17.859	1.710	-26	153	690	30.401
Dobiček 2007					957		957
Razporeditev za statutarne rezerve			191		-191		
Izplačilo nagrad					-20		-20
Zmanjšanje poštene vrednosti						-349	-349
Stanje 31. decembra 2007	10.015	17.859	1.901	-26	899	341	30.989
Dobiček 2008							
Izguba 2008					-417		-417
Razporeditev v rezerve			26		-26		
Razporeditev za statutarne rezerve							
Izplačilo nagrad							
Zmanjšanje poštene vrednosti						-1.917	-1.917
Stanje 31. decembra 2008	10.015	17.859	1.927	-26	456	-1.576	28.655

Uprava družbe Cetis potrjuje računovodske izkaze in njihova pojasnila za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2008.

Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in pojasnila k računovodskim izkazom

1. Predstavitev družbe

Sedež in pravna oblika podjetja ter država

Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d.d., je družba s sedežem na Čopovi 24 v Celju. Kot delniška družba je bila vpisana v register podjetij Okrožnega sodišča Celje dne 13.02.1996 pod št. 95/00923 in 25.11.2003 pod št. 1/01476/0. Celotni kapital družbe na dan 31.12. 2008 znaša 28.655 tisoč EUR in je razdeljen na 200.000 navadnih kovovnih imenskih delnic, ki so v nematerializirani obliki izdane v Centralni klirinško depotni družbi v Ljubljani. Z delnicami z oznako CETG se trguje na vstopni kotaciji Ljubljanske borze.

Narava poslovanja in pomembnejše dejavnosti

Družba zagotavlja celovite rešitve na področju komunikacij s pomočjo tiskanih in drugih vrst medijev. Vizija družbe je z ustreznimi razvojnimi, investicijskimi in tržnimi aktivnostmi ter zaposlovanjem najboljših kadrov biti prvi v Sloveniji ter povečati tržni delež na trgih izven Slovenije. Družba ponuja pester program varnostnih, variabilnih in komercialnih tiskovin, grafično oblikovanje ob spremljajočih storitvah kot so poosebljanje, implementacija čipov in magnetnih trakov, arhiviranje, upravljanje z identiteto, storitve svetovanja ter projektnega vodenja in druge.

Podatki o obvladujočem podjetju

Cetis, d. d., je obvladujoča družba skupine Cetis, za katero se pripravljajo konsolidirani računovodski izkazi.

2. Podlaga za pripravo računovodskih izkazov

Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi za leto 2008 so pripravljani v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je razglasil Odbor za mednarodne računovodske standarde (IASB) in tolmačenj Odbora za pojasnjevanje mednarodnega računovodskega poročanja (FRIC), kot jih je sprejela Evropska unija.

Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila marca 2009.

Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi za leto 2008 so pripravljani ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen v spodnjih primerih, kjer je upoštevana poštena vrednost:

- finančni instrumenti po pošteni vrednosti skozi poslovni izid,
- finančni instrumenti po pošteni vrednosti skozi kapital, oz. za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Metode, uporabljene pri merjenju pošteno vrednosti, so opisane v nadaljevanju.

Funkcijska in predstavitvena metoda

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, torej v funkcijski valuti družbe Cetis, d. d. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot.

Uporaba ocen in presoje

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo. Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj močno vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v naslednjih točkah:

- točka 16 – uporaba davčnih izgub,
- točki 26 in 27 – rezervacije in pogojne obveznosti,
- točka 29 – vrednotenje finančnih instrumentov.

3. Pomembne računovodske usmeritve

Spodaj opredeljene računovodske politike je družba dosledno uporabljala za vsa obdobja, ki so predstavljeni v priloženih računovodskih izkazih.

a) Tuje valute

Posli izkazani v tuji valuti se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto družbe po menjalnem tečaju na dan posla.

Sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti, se ob nastanku dogodka in konec obračunskega obdobja preračunajo po referenčnem tečaju (ECB) Banke Slovenije v EUR.

Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem, kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

b) Finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustrezničke, prejeta in dana posojila, ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno nanašajo na posel. Po začetnem pripoznanju, se neizpeljani finančni instrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled. Prekoračitve na tekočem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev, so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Obračunavanje finančnih prihodkov in odhodkov je opisano v točki k) Finančni prihodki in finančni odhodki.

Finančna sredstva na razpolago za prodajo

Naložbe družbe v kapitalске vrednotnice in določene dolžniške vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva, ki so na razpolago za prodajo. Po

začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti, spremembe poštene vrednosti, z izjemo izgub zaradi oslavitve, pa so pripoznane neposredno v kapitalu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba prenese v poslovni izid. Pri obračunavanju običajnega nakupa ali prodaje finančnega sredstva se pripoznava ali odpravi pripoznanje, kot je ustrezno, ob upoštevanju datuma plačila.

Naložbe po pošteni vrednosti skozi poslovni izid

Inštrument je razvrščen po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, če je v posesti za trgovanje, ali če je določen kot takšen po začetnem pripoznanju. Finančni instrumenti so določeni po pošteni vrednosti skozi poslovni izid pod pogojem, da je družba zmožna voditi te naložbe, kot tudi odločiti o nakupih in prodajah na podlagi poštene vrednosti. Po začetnem pripoznanju, se pripadajoči stroški posla pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku. Finančni instrumenti po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so merjeni po pošteni vrednosti, znesek spremembe poštene vrednosti pa se pripozna v poslovnem izidu.

Ostalo

Ostali neizpeljani finančni instrumenti so merjeni po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslavitve.

Osnovni kapital

Navadne delnice

Navadne delnice so sestavni del osnovnega kapitala.

Odkup lastnih delnic ali deležev

Ob odkupu lastnih delnic ali deležev, se znesek plačanega nadomestila, vključno s stroški, ki se neposredno nanašajo na odkup, brez morebitnih davčnih učinkov, pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice ali deleži se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala. Ob prodaji lastnih delnic se prejeti znesek izkaže kot povečanje kapitala in dobljeni presežek ali manjko pri transakciji se izkaže v kapitalu.

c) Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazani po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslavitve. Nepremičnine naprave in oprema so bili na dan prehoda na MSRP izkazani na osnovi njihove domnevne nabavne vrednosti na dan 1.1.2005.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški v lastnem

okvirju izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela, in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve sredstva ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. Nabavljene računalniške programe, ki pomembno prispevajo k funkcionalnosti sredstev, je treba usredsteviti kot del te opreme. Stroški izposojanja v zvezi z nabavo ali izgradnjo zadevnih sredstev se izkažejo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna opredmetena osnovna sredstva.

Dobiček oziroma izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo ter izkaže v izkazu poslovnega izida med »drugimi poslovnimi prihodki« oziroma med »drugimi poslovnimi odhodki«.

Kasneje nastali stroški v zvezi z nepremičninami, napravami in opremo

Stroški zamenjave posameznega dela osnovnega sredstva se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v družbo, ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi ostali stroški (kot npr. dnevno servisiranje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega sredstva. Zemljišča in sredstva v pridobivanju se ne amortizirajo.

Doba koristnosti se določa in preverja v skladu s Pravilnikom o računovodstvu in financah. Med gradbenimi objekti so deli kot hidravlična premostitvena plošča z amortizacijsko stopnjo 14,2 % oziroma 7-letno življenjsko dobo.

Metode amortiziranja, dobe koristnosti in preostale vrednosti se na dan poročanja ponovno pregledajo v skladu s Pravilnikom o računovodstvu in financah.

d) Neopredmetena sredstva

Raziskovanje in razvijanje

Poraba pri raziskovalnem delovanju, katerega namen je pridobiti novo znanstveno in strokovno znanje ter razumevanje, se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko se pojavi.

Dejavnosti razvijanja vključujejo načrt ali oblikovanje proizvodnje novih ali bistveno boljših izdelkov in postopkov. Strošek razvijanja se pripozna, če ga lahko zanesljivo izmerimo, če je izdelek ali postopek strokovno in poslovno izvedljiv, če obstaja možnost bodočih gospodarskih koristi, če družba razpolaga z ustreznimi viri za dokončanje razvijanja in če ima namen uporabiti ali prodati sredstvo. Pripoznana vrednost porabe zajema stroške materiala, neposredne stroške dela ter ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo. Stroški izposojanja, ki se nanašajo na razvijanje sredstva in ostali stroški se izkažejo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku.

Pripoznana poraba pri razvojnem delovanju je izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in zatečene izgube zaradi oslabitve.

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

	V letih min.	V letih max.
Naložbene nepremičnine	7	40
Gradbeni objekti	7	40
Oprema grafične dejavnosti	3	20
Laboratorijska oprema	3	10
Vozila	5	8
Telefoni, telegrafska centrala	3	5
Pohištvo	5	6
Pisalni stroji, računalniška oprema	3	8
Računalniška oprema za protipožarno varnost	3	3
Merilne in kontrolne naprave	4	6

Ostala neopredmetena sredstva

Ostala pridobljena neopredmetena sredstva, ki jih je pridobila družba in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in zatečene izgube zaradi oslabitve.

Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče gospodarski koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški so v poslovnem izidu pripoznani kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev in se začne obračunavati, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

	V letih min.	V letih max.
Neopredmetena sredstva	3	10

e) Naložbene nepremičnine

Naložbena nepremičnina je nepremičnina, poseđovana, da bi prinašala najemnino ali povečevala vrednost dolgoročne naložbe, ali pa oboje. Zato naložbeno premoženje povzroča denarne tokove, ki so močno neodvisni od drugih sredstev, ki jih poseduje podjetje. Kot naložbena nepremičnina se določi:

- zemljišče, poseđovano za povečevanje vrednosti dolgoročne naložbe, ne za prodajo v bližnji prihodnosti v rednem poslovanju;
 - zemljišče, za katero družba ni določila prihodnje uporabe;
 - zgradba v lasti ali finančnem najemu, oddana v enkratni ali večkratni poslovni najem;
 - prazna zgradba, poseđovana za oddajo v enkratni ali večkratni poslovni najem
- ter
- v primerih, ko je glede na opredelitev sredstev en del nepremičnine naložbena nepremičnina in drugi opredmeteno osnovno sredstvo, vendar ju ni mogoče ločeno prodati, se opredeli celotno sredstvo kot naložbena nepremičnina, če je del, ki je opredmeteno osnovno sredstvo, nepomemben, sicer se celotno sredstvo izkaže kot opredmeteno osnovno sredstvo. Ali je delež pomemben ali ne, določi pristojni delavec posameznega področja.

Merjenje pri pripoznavanju

Družba meri naložbene nepremičnine po modelu nabavne vrednosti.

Nabavna vrednost kupljene naložbene nepremičnine obsega njeno nakupno ceno in vse njej neposredno pripisljive stroške. Neposredno pripisljivi stroški vključujejo na primer pripisljive zasluge za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine in druge stroške posla.

Nabavno vrednost v lastnem okviru zgrajene nepremičnine sestavljajo njeni stroški do datuma dokončanja gradnje ali razvijanja. Na ta dan postane nepremičnina naložbena nepremičnina.

Odtujitve

Naložbena nepremičnina se preneha pripoznavati ob odtujitvi ali kadar se za stalno umakne iz uporabe in iz odtujitve ni mogoče pričakovati nikakršnih prihodnjih gospodarskih koristi.

Dobičke ali izgube iz opustitev ali odtujitev naložbenih nepremičnin je treba ugotoviti kot razlike med čistimi donosi ob odtujitvah in knjigovodsko vrednostjo sredstev ter jih pripoznati v poslovnem izidu.

Amortizacija

Naložbene nepremičnine se amortizirajo po enaki stopnji, kot nepremičnine v lastni rabi. Način določanja dobe uporabnosti je enak načinu določanja dobe uporabnosti za opredmetena osnovna sredstva.

f) Odvisne družbe in pridružene družbe

Dolgoročne finančne naložbe v kapital odvisnih družb in pridruženih družb se vrednotijo po nabavni vrednosti. Udeležba v dobičku se pripozna, ko družba pridobi pravico do izplačila.

g) Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Stroški zalog se izkazujejo po metodi zaporednih cen (FIFO) in vsebujejo nabavno vrednost, stroške izdelave in pretvarjanja in druge stroške, ki se pojavljajo pri spravljaju zalog na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje. Pri dokončanih proizvodih in nedokončani proizvodnji stroški vsebujejo tudi ustrezen delež posrednih proizvodnih stroškov ob normalni uporabi proizvodnih sredstev.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

h) Oslabitev sredstev

Finančna sredstva

Družba na datum poročanja oceni vrednost finančnega sredstva, da presodi, ali obstaja kako objektivno znamenje oslabitve sredstva. Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvirni veljavni obrestni meri. Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, namenjenim za prodajo, se izračuna glede na njegovo trenutno pošteno vrednost.

Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabitve izvede posamično. Ocena oslabitve preostalih finančnih sredstev se izvede konsolidirano glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.

Vse izgube zaradi oslabitve družba izkaže v poslovnem izidu obdobja. Morebitno zatečeno izgubo v zvezi s finančnim sredstvom, ki ni bila pripoznana neposredno v kapitalu, prenese na poslovni izid.

Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je odpravo izgube zaradi oslabitve mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Pri finančnih sredstvih, izkazanih po odplačni vrednosti in finančnih sredstvih, razpoložljivih za prodajo, ki so dolgovni inštrumenti, se odprava izgube zaradi oslabitve izkaže v poslovnem izidu. Izguba zaradi oslabitve za finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, ki so lastniški vrednostni papirji, se ne morejo odpraviti preko poslovnega izida.

Nefinančna sredstva

Družba ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev družbe razen zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo ko-

ristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namene preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše skupine sredstev, ki ustvarjajo denarne pritoke iz trajne uporabe, v veliki meri neodvisnih od tistih iz drugih sredstev ali skupin sredstev (»denar ustvarjajoče enote«).

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže v poslovnem izidu. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, na sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

V zvezi z drugimi sredstvi pa družba izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum bilance stanja ovrednoti in tako ugotovi, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

i) Zaslužki zaposlenih

Drugi dolgoročni zaslužki zaposlenih

Čista obveznost družbe, ki nastane v zvezi z dolgoročnimi zaslužki zaposlenih, je seštevek prihodnjih zaslužkov, ki so jih zaposleni pridobili v zameno za njihovo delo, ki ga opravijo v tekočem in prejšnjih obdobjih. Tako dobljeni znesek zaslužkov se diskontira, s čimer se določi njegova sedanja vrednost, in nato zmanjša za pošteno vrednost vseh povezanih sredstev. Diskontna stopnja je na datum poročanja evidentirani donos obveznic bonitetnega razreda AA, katerih zapadlost je približno enaka zapadlosti obveznosti družbe. Izračun se izdelava uporabo metode predvidene pomembnosti enot. Morebitni aktuarski dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu v obdobju njihovega nastanka.

Kratkoročni zasluži zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluži zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

Obveznost se izkaže v višini, za katero se pričakuje plačilo v obliki premije, izplačljive v dvanajstih mesecih po preteku obdobja opravljanja dela, ali programa delitve dobička, če ima družba sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklega opravljanja dela zaposlene osebe in je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti.

j) Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Družba rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po določeni obrestni meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Garancije za izdelke in storitve

Rezervacija za garancije za izdelke in storitve se izkaže ob prodaji izdelkov ali storitev, za katere je garancija dana. Rezervacija se oblikuje na osnovi izvirnih podatkov o garanciji in ob presoji vseh možnih izidov glede na njihovo verjetnost.

k) Prihodki**Prihodki iz prodaje proizvodov**

Prihodki iz prodaje proizvodov se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov in ko družba preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih proizvodih in ko je višino prihodkov mogoče zanesljivo izmeriti.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji blaga se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče, vendar pa pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo.

Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema.

l) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb (vključno z za prodajo razpoložljivimi finančnimi sredstvi), prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev namenjenih trgovanju skozi poslovni izid, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku z uporabo metode učinkovite obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, dividende od prednostnih delnic, ki so izkazane med obveznostmi, negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi učinkovinih obresti.

Dobički in izgube iz tečajnih razlik se izkažejo v čistem znesku.

m) Davek od dohodka pravnih oseb

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Upoštevane so vsečasne razlike. Odloženi davek se izkaže v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo potrebno plačati ob odpravi časovnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Družba pobota odložene terjatve in obveznosti za davek, če ima zakonsko izvršljivo pravico pobotati pripoznane odmerjene terjatve in obveznosti za davek in če se nanašajo na davek iz dobička, ki pripada isti davčni oblasti v zvezi z isto obdavčljivo enoto; ali različnimi obdavčljivimi enotami, ki nameravajo bodisi poravnati odmerjene obveznosti za davek in terjatve za davek z razliko bodisi hkrati povrniti terjatve in poravnati obveznosti.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Dodatni davek od dobička, ki izhaja iz delitve dividend, se izkaže, ko se pripozna obveznost za plačilo dividende.

n) Čisti dobiček na delnico

Družba pri navadnih delnicah izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Prilagojeni dobiček na delnico je enak čistemu dobičku na delnico, ker družba nima prednostnih delnic ali zamenljivih obveznic.

Poročanje po odsekih

Odsek je prepoznavni sestavni del družbe, ki se ukvarja s proizvodi ali storitvami (področni odsek) ali proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju (območni odsek) ter je predmet tveganj in donosov, drugačnih od tistih v drugih odsekih. Poročanje družbe po odsekih temelji na področnih odsekih.

Cene prenosov med odseki se merijo na čisti poslovni podlagi.

Poslovni izidi, sredstva in obveznosti po odsekih vsebujejo postavke, ki jih je mogoče pripisati ne-

posredno odseku, kot tudi tiste, ki jih je mogoče utemeljeno razporediti na odsek. Nerazporejena postavka na strani sredstev so naložbe, na strani obveznosti pa kapital.

Novi standardi in pojasnila, ki še niso stopili v veljavo

Številni novi standardi, dopolnitve standardov in pojasnila za leto, ki se je končalo na dan 31. december 2008, še ne veljajo in jih družba pri pripravi računovodskih izkazov ni upoštevala:

- MSRP 8 *Poslovni odseki* v poročanje po odsekih uvaja t.i. "poslovodni pristop". MSRP 8, ki ga bo družba morala upoštevati pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, določa razkritja o odsekih na podlagi internih poročil, ki jih bo redno preverjal glavni nosilec odločanja v družbi (Chief Operating Decision Maker), da oceni poslovno uspešnost vsakega odseka in jim dodeli sredstva. Podjetje informacije o odsekih izkazuje po področnih odsekih (glej Pojasnilo št. 1).
- Prenovljeni MRS 23 *Stroški izposojanja* ne dajejo več možnosti pripoznavanja stroškov izposojanja kot odhodkov in zahteva, da podjetje stroške izposojanja, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, usredstvi kot del nabavne vrednosti zadevnega sredstva. Prenovljeni MRS 23 bo podjetje moralo pričeti uporabljati pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, kar bo predstavljalo spremembo v računovodskih usmeritvah. Skladno s prehodnimi določbami bo podjetje prenovljeni MRS 23 uporabilo pri tistih sredstvih, pri katerih se usredstvenje stroškov izposojanja prične na dan, ko sprememba stopi v veljavo ali pozneje.
- OPMSRP 13 *Programi zvestobe kupcev* se nanaša na računovodstvo podjetij, ki izvajajo ali so drugače udeležena v programih zvestobe kupcev. Nanaša se na tiste programe zvestobe kupcev, v katerih ti pridobijo pravico do nagrade, kot na primer brezplačno ali cenovno ugodnejše blago ali storitve. Ne pričakujemo, da bo imel OPMSRP 13, ki ga bo podjetje moralo upoštevati pri pripravi izkazov za poslovno leto 2009, vpliv na računovodske izkaze.

4. Določanje poštenih vrednosti

Glede na računovodske usmeritve družbe in razčlenitve, je v številnih primerih potrebna določitev poštenih vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je družba določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna

dotatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti družbe.

a) Nepremičnine, naprave in oprema

Poštena vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnimi prodajalcem in voljnimi kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction). Tržna vrednost naprav, opreme in inventarja temelji na ponujeni tržni ceni podobnih predmetov.

b) Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost neopredmetenih sredstev se določi kot sedanja vrednost ocenjenih bodočih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz njihove uporabe in morebitne prodaje.

c) Zaloge

Poštena vrednost zalog se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in prodaje ter primeren pribitek glede na količino dela, vloženega v dokončanje posla in prodajo zalog.

d) Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, se določa glede na ponujeno nakupno ceno na datum poročanja. Poštena vrednost finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo se določa samo za potrebe poročanja.

e) Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

f) Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti bodočih izplačil glavnice in obresti, diskontirani po tržni obrestni meri na datum poročanja. Pri finančnih najemih se

tržna obrestna mera določi s primerjavo s podobnimi najemnimi pogodbami.

5. Obvladovanje finančnega tveganja

Ta točka obravnava družbo in njeno izpostavljenost posameznim omenjenim tveganjem, njene cilje, usmeritve in postopke za merjenje in obvladovanje tveganj ter njeno ravnanje s kapitalom. Druga kvantitativna razkritja so zajeta v nadaljevanju pojasnil k računovodskemu izkazom.

Posloводство je v celoti odgovorno za vzpostavitev okvirnega upravljanja družbe s tveganji.

Usmeritve za upravljanje s tveganji so oblikovane z namenom opredeliti in analizirati tveganja, ki grozijo družbi, na podlagi česar se določijo ustrezne omejitve in kontrole, ter spremljajo tveganja in upoštevanje omejitev. Usmeritve in sistemi upravljanja s tveganji se redno preverjajo in tako sproti posredujejo informacije o spremenjenih tržnih razmerah ter dejavnostih družbe. Z izobraževanjem kot tudi s standardi in postopki upravljanja s tveganji si družba prizadeva razviti disciplinirano in konstruktivno okolje, v katerem se vsi zaposleni zavedajo svoje vloge in svojih obveznosti.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da bo družba utrpela finančno izgubo, če stranka ali pogodbenica vključena v pogodbo o finančnem instrumentu, ne izpolni pogodbenih obveznosti. Kreditno tveganje nastane predvsem iz naslova terjatev družbe do strank in naložbenih vrednostnic.

Poslovne in druge terjatve

Izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju je odvisna zlasti od značilnosti posameznih strank. Demografija baze strank družbe, kot tudi plačilno tveganje z vidika panoge ali države, v kateri stranka posluje, nima tolikšnega vpliva na kreditno tveganje. Približno 3,5 % prihodkov družbe je mogoče pripisati prodajnim poslom z eno samo stranko. Z geografskega vidika, koncentracija kreditnega tveganja ne obstaja.

Družba oblikuje kreditno politiko, v skladu s katero se za vsako novo stranko izvede analiza njene kreditne sposobnosti, preden ji družba ponudi standardne pogoje plačila in dobave. Pregled družbe zajema zunanje ocene, če obstajajo, v nekaterih primerih pa tudi reference banke. Nabavne omejitve – ki se določijo v obliki najvišjega odprtega zneska – se vzpostavijo za vsako stranko posebej; te omejitve se preverjajo vsake tri mesece. Poslovanje družbe s stranko, ki ne izpolnjujejo normne kreditne sposobnosti, poteka le na osnovi predplačil.

Blago je večinoma prodano na način, da se zadrži lastništvo do njegovega popolnega plačila; tako ima družba v primeru neplačila blaga zavarovano terjatev. V zvezi s poslovnimi in drugimi terjatvami, družba ne zahteva varščine.

Družba oblikuje popravek za vrednost oslabitve, ki predstavlja višino ocenjenih izgub iz naslova poslovnih in drugih terjatev ter naložb. Glavna elementa tega popravka sta posebni del izgube, ki se nanaša na posamezna pomembna tveganja, in skupni del izgube, ki se oblikuje za skupine podobnih sredstev zaradi izgub, ki so nastale, a še niso opredeljene. Popravek za skupni znesek izgube se določi ob upoštevanju podatkov iz preteklosti, ki se nanašajo na statistiko plačila podobnih finančnih sredstev.

Popravki terjatev do kupcev se oblikujejo na osnovi analize izterljivosti vsake posamezne terjatve. Osnova za popravek so terjatve, ki niso plačane v roku 90 dni po zapadlosti. Od vseh bruto terjatev do kupcev so na dan 31.12.2008 zapadle v vrednosti 1.522 tisoč EUR, nezapadle pa v vrednosti 3.092 tisoč EUR.

Garancije

V skladu s svojo usmeritvijo, družba nudi neodplačane garancije oziroma poročstva zgolj odvisnim podjetjem, ki so v polni lasti obvladujočega podjetja. Znesek garancij je razviden v zabilančni evidenci.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da družba ne bo zmožna poravnati svojih finančnih obveznosti ob njihovi dospelosti. Najvišjo možno likvidnost družba zagotavlja tako, da ima vselej dovolj likvidnih sredstev za poravnanje svojih obveznosti v roku, in sicer v običajnih kot tudi stresnih okoliščinah, brez da bi nastale nesprejemljive izgube ali tveganje škodovati ugledu družbe.

Vrednotenje proizvodov in storitev temelji na dejavnostih, ki družbi pomagata pri spremljanju potreb po denarnih tokovih in optimiranju donosnosti naložb. Družba tudi zagotavlja, da ima dovolj denarja (vlog na vpogled) za kritje poslovnih stroškov za dobo 60 dni, vključno za servisiranje finančnih obveznosti; slednje izključuje možne posledice izjemnih okoliščin, ki jih ni mogoče predvideti, kot npr. naravne katastrofe.

Družba je imela na dan 31.12.2008 kreditne linije po načelu tekočega računa, kjer gre za odobrene limite pri domačih bankah v skupni višini 1.300 tisoč EUR, za katere se je obrestna mera na navedeni dan gibala med 5,175 % in 7,015 % letno. Na dan 31.12.2008 dogovorjeni limiti niso bili izkoriščeni.

Tržno tveganje

Tržno tveganje je tveganje, da bodo spremembe v tržnih cenah, kot so devizni tečajji, obrestne mere in lastniški instrumenti vplivale na prihodke družbe ali na vrednost finančnih instrumentov. Cilj obvladovanja tržnega tveganja je obvladovanje in nadzor nad izpostavljenostjo tržnim tveganjem v razumnih mejah ob hkratni optimizaciji dobička.

Družba trguje s finančnimi instrumenti in prevzema finančne obveznosti, oboje s ciljem obvladovanja tržnih tveganj. Vsi ti posli se izvajajo ob upoštevanju usmeritev družbe. Da bi zmanjšala nihanje poslovnega izida, si družba nenehno prizadeva za uporabo ustreznega obravnavanja za varovanje pred tveganji.

Valutno tveganje

Družba ni izpostavljena valutnemu tveganju. Na nabavnem področju družba večino poslov sklepa v funkcijski valuti družbe. Obseg poslov, ki niso v funkcijski valuti družbe, to so USD, GBP in CHF pa je zanemarljiv. Na prodajnem in posojilnem področju so posli sklenjeni v EUR.

Tveganje spremembe obrestne mere

Družba je izpostavljena obrestnim tveganjem, saj je večina dolgoročnih finančnih obveznosti obrestovana po spremenljivi obrestni meri. Družba se do sedaj ni posebej varovala pred spremembami obrestnih mer. V obdobju padanja obrestne mere vezane na Euribor je to za družbo ugodno.

Upravljanje s kapitalom

Uprava se je odločila za ohranjanje velikega kapitalskega obsega, da bi tako zagotovila zaupanje naložbenikov, upnikov in trga ter trajnostni razvoj družbe. Nadzorni svet spremlja kapitalski donos, ki ga je družba opredelila kot čisti poslovni izid poslovanja, deljen s povprečnim kapitalom brez čistega dobička poslovnega leta.

Družba si prizadeva za ohranjanje ravnotežja med višjimi donosi, ki bi jih omogočili z večjimi posojili, ter prednostmi in varnostjo močne kapitalске pozicije. Cilj družbe za leto 2008 je bil doseči 5,95 odstotno donosnost vloženega kapitala, dejansko dosežena je znašala -1,39 odstotkov (v letu 2007 pa 3,17 odstotkov).

V letu poročanja v družbi ni prišlo do spremembe v načinu upravljanja s kapitalom.

Niti matična družba niti njene odvisne družbe niso predmet kapitalskih zahtev, ki bi jih določili zunanji organi.

Razkritja postavk v izkazu poslovnega izida

1. Poročanje po odsekih

Prihodki od prodaje pod ostalo zajemajo prihodke od prodaje materiala, trgovskega blaga in osnovnih sredstev.

V tisoč EUR

Področna razdelitev	Varnostne tiskovine		Komerzialne tiskovine		Ostalo		Skupaj	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Čisti prihodki od prodaje	10.644	9.261	12.105	16.443	2.920	2.707	25.669	28.411
Čisti poslovni izid	-647	-139	-736	-246	-178	-40	-1.561	-425
Sredstva po področjih	12.795	11.035	14.551	19.590	3.510	3.226	30.856	33.851
Nerazporejena sredstva							15.905	18.860
Sredstva skupaj	12.795	11.035	14.551	19.590	3.510	3.226	46.761	52.711
Obveznosti skupaj	7.508	7.081	8.538	12.571	2.059	2.070	18.106	21.722
Investicije	525	1.561	597	2.771	144	456	1.265	4.788
Amortizacija	1.422	1.165	1.618	2.068	390	341	3.430	3.574

Poslovanje družbe se je v letu 2008 pretežno odvijalo po Evropi, zato družba ne poroča po območnih odsekih.

2. Prihodki

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah prodaje	2008	2007
Prodaja proizvodov na domačem trgu	17.777	19.374
Prodaja storitev na domačem trgu	601	667
Prihodki od naložbenih nepremičnin	55	-
Prihodki od ostalih najemnin na domačem trgu	26	88
Prodaja proizvodov na tujem trgu	4.831	5.502
Prodaja storitev na tujem trgu	286	458
Prodaja materiala in trgovskega blaga na domačem trgu	1.277	1.496
Prodaja materiala in trgovskega blaga na tujem trgu	816	826
Skupaj	25.669	28.411

Prihodki od prodaje v letu 2008 zajemajo tudi prihodke od prodaje proizvodov in storitev do podjetij v skupini v skupni vrednosti 886 tisoč EUR. Družba s pridruženimi podjetji ni ustvarila prihodkov.

3. Odhodki

V tisoč EUR

Stroški po naravnih vrstah, sprememba vrednosti zalog	2008	2007
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	1.986	1.345
Stroški porabljenega materiala in storitev	13.510	15.914
Stroški dela	8.480	8.729
Amortizacija	3.430	3.574
Drugi odhodki (iz poslovanja)	521	465
Sprememba vrednosti zalog gotovih proizvodov, nedokončane proizvodnje in polizdelkov	356	-241
Skupaj odhodki (iz poslovanja)	28.283	29.786

Proizvajalni stroški in ostali stroški v letu 2008, zaračunani s strani odvisnih podjetij, znašajo 21 tisoč EUR. Stroški s strani pridruženih podjetij niso nastali.

Stroški dela

V tisoč EUR

	2008	2007
Stroški bruto plač	6.091	5.991
Stroški pokojninskih zavarovanj	778	792
Stroški drugih socialnih zavarovanj	448	459
Drugi stroški dela	1.163	1.487
Skupaj stroški dela	8.480	8.729

Stroški plač so obračunani v skladu z internimi pravilniki o plačah in drugimi osebnimi prejemki, uredbo o višini stroškov, ki se pripoznajo kot davčno priznani odhodki ter individualnimi pogodbami o zaposlitvi.

Drugi stroški dela so stroški za prehrano, prevoz, regres, odpravnine pri odhodu v pokoj ter davek na izplačane plače.

Hkrati je družba namenila za dodatno pokojninsko zavarovanje v letu 2008 236 tisoč EUR skupaj z zaposlenimi, ki so se prostovoljno odpovedali 1,615 % bruto plače za isti namen. V preteklem letu pa je družba za te namene ob istih pogojih izplačala 237 tisoč EUR. Obračunan davek na plače je znašal 100 tisoč EUR v letu 2008 in se je zmanjšal v primerjavi z letom 2007, ko je le ta znašal 199 tisoč EUR.

4. Drugi prihodki iz poslovanja

Razčlenitev drugih prihodkov	V tisoč EUR	
	2008	2007
Dobiček pri prodaji osnovnih sredstev	251	100
Prihodki od odprave rezervacij	188	476
Odprava prevrednotenj terjatev do kupcev in zalog	182	36
Prejete odškodnine, subvencij in dotacij	16	8
Drugo	417	330
Skupaj	1.054	950

5. Čisti prihodki (stroški) financiranja

	V tisoč EUR	
	2008	2007
Prihodki od obresti	246	69
Prihodki od dividend in drugih deležev	538	254
Prihodki od prodaje finančnih naložb	1.585	541
Drugi finančni prihodki	7	1.533
- od tega sprememba poštene vrednosti finančnih naložb skozi poslovni izid	7	1.505
- od tega drugo		28
Skupaj prihodki iz financiranja	2.376	2.397
Odhodki za obresti	756	640
Negativne tečajne razlike	10	4
Odhodki od prodaje finančnih naložb		137
Drugi finančni odhodki	2	11
Finančni odhodki zaradi slabitve	432	10
Skupaj stroški iz financiranja	1.200	802
Skupaj čisti prihodki financiranja	1.176	1.595

6. Davki

	V tisoč EUR	
	2008	2007
Dejansko obračunan davek		
Terjatve za odložen davek	32	213
Skupaj	32	213

Prikaz efektivnih stopenj davka od dohodka pravnih oseb

	V tisoč EUR			
	2008	2008	2007	2007
Celotni poslovni izid pred davki		-385		1.170
Davčni učinki:				
Davek obračunan z uporabo splošne davčne stopnje	22,1 %	-85	23,0 %	269
Davčno izvzeti prihodki	74,8 %	-288	-9,0 %	-105
Davčno nepriznani odhodki	-28,6 %	110	12,7 %	149
Davčne olajšave	2,3 %	-9	-8,0 %	-94
Davčna izguba	-74,0 %	285	-0,4 %	-5
Druge spremembe davčne osnove	-4,9 %	19	-0,1 %	-1
Skupaj odhodek za davek	-8,3 %	32	18,2 %	213

Odloženi davki pripoznani neposredno v kapitalu

	V tisoč EUR	
	2008	2007
Naložbe	-419	109
Skupaj	-419	109

7. Razkritja zneskov za revizorja

Za plačilo vseh storitev revidiranja je družba v letu 2008 porabila 26 tisoč EUR. Pogodbeni znesek za opravljanje revizije za revidiranje računovodskih izkazov za leto 2008 znaša 11 tisoč EUR.

Razkritja postavk v bilanci stanja

8. Nepremičnine, naprave in oprema

V letu 2008 je družba investirala v zemljišča, zgradbe in opremo v višini 754 tisoč EUR. Znesek obveznosti do dobaviteljev za nakup opredmetenih osnovnih sredstev je konec leta 2008 znašal 525 tisoč EUR.

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme

	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	Druga oprema	Investicije v teku	Dani preujmi	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 01.01.2007	1.220	14.528	37.111	28	97		52.984
Popravek otvoritvene bilance							
Pridobitve v poslovnem letu		204	4.093			65	4.362
Pridobitve investicij v teku					4.551		4.551
Prenosi iz investicij v teku					-4.297		-4.297
Odtujitve		2	1.436				1.438
Prevrednotovanje							
Stanje 31.12.2007	1.220	14.730	39.768	28	351	65	56.162
Stanje 01.01.2008							
Stanje 01.01.2008	1.220	14.730	39.768	28	351	65	56.162
Prenos na naložbene nepremičnine		-471					-471
Prenos na sredstva namenjena za prodajo					-85		-85
Pridobitve v poslovnem letu		183	769				952
Pridobitve investicij v teku					754		754
Prenosi iz investicij v teku					-951		-951
Odtujitve		223	4.874			44	5.141
Prevrednotovanje							
Stanje 31.12.2008	1.220	14.219	35.663	28	69	21	51.220
Popravek vrednosti							
Stanje 01.01.2007		7.265	26.798				34.063
Amortizacija		406	2.848				3.254
Prenos na naložbene nepremičnine							
Odtujitve			1.179				1.179
Prevrednotovanje							
Stanje 31.12.2007		7.671	28.467				36.138

	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	Druga oprema	Investicije v teku	Dani predujmi	Skupaj
Stanje 01.01.2008		7.671	28.467				36.138
Amortizacija		414	2.749				3.163
Prenos na naložbene nepremičnine		268					268
Odtujitve		56	4.449				4.505
Prevrednotovanje							
Stanje 31.12.2008		7.761	26.767				34.528
Neodpisana vrednost							
Stanje 01.01.2007	1.220	7.263	10.313	28	97		18.921
Stanje 31.12.2007	1.220	7.059	11.301	28	351	65	20.024
Stanje 01.01.2008	1.220	7.059	11.301	28	351	65	20.024
Stanje 31.12.2008	1.220	6.458	8.896	28	69	21	16.692

Odtujitve v letu 2008 v glavnem obsegajo prodajo ekonomsko in tehnično zastarele, a še funkcionalne strojne opreme.

Družba ima zavarovana dolgoročna posojila s hipotekami na nepremičninah, zastavami na premičninah in z zastavo dolgoročnih finančnih naložb ter jih izkazuje v zabilančni evidenci v višini dolga na dan 31.12.2008.

9. Neopredmetena osnovna sredstva

Gibanje neopredmetenih osnovnih sredstev

v tisoč EUR

	Dolgoročno odloženi stroški	Dolgoročne premoženjske pravice	Neopredmetena dolgoročna sredstva v izdelavi	Skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje 1.1.2007	303	2.599		2.902
Pridobitve v poslovnem letu		220		220
Pridobitve investicij v teku			237	237
Prenosi iz investicij v teku			-220	-220
Odtujitve		7		7
Stanje 31.12.2007	303	2.812	17	3.132
Stanje 1.1.2008	303	2.812	17	3.133
Pridobitve v poslovnem letu		329		329
Pridobitve investicij v teku			512	512
Prenosi iz investicij v teku			-329	-329
Odtujitve		2		2
Stanje 31.12.2008	303	3.139	200	3.643

	Dolgoročno odloženi stroški	Dolgoročne premoženjske pravice	Neopredmetena dolgoročna sredstva v izdelavi	Skupaj
Popravek vrednosti				
Stanje 1.1.2007	78	1.366		1.444
Amortizacija	58	262		320
Odtujitve		7		7
Stanje 31.12.2007	136	1.621		1.757
Stanje 1.1.2008	136	1.621		1.757
Amortizacija	19	249		268
Odtujitve		2		2
Stanje 31.12.2008	155	1.868		2.023
Neodpisana vrednost				
Stanje 01.01.2007	225	1.233		1.458
Stanje 31.12.2007	167	1.191	17	1.375
Stanje 01.01.2008	167	1.191	17	1.375
Stanje 31.12.2008	149	1.272	200	1.620

Med dolgoročne premoženjske pravice se uvršča predvsem nakup računalniških programov za informacijski sistem. Stroški razvijanja so pripoznani stroški za projekte, ki dokazujejo izvedljivost strokovnega dokončanja projekta za uporabo ali prodajo. Namen je dokončati projekt in ga prodati ali uporabljati, verjetnost gospodarskih koristi ter sposobnosti izmeriti stroške, ki se pripisujejo neopredmetenemu osnovnemu sredstvu.

V letu 2008 je družba investirala v dolgoročne premoženjske pravice 512 tisoč EUR, ki se kažejo med pridobitvami v poslovnem letu kot investicije v teku. Odloženi stroški razvijanja se vodijo za projekt javnih dokumentov.

10. Naložbene nepremičnine

Družba je na dan 1.1.2008 prerazvrstila del osnovnih sredstev na naložbene nepremičnine, ki jih je v letu 2008 dajala v najem. Družba meri naložbene nepremičnine po modelu nabavne vrednosti. Naložbene nepremičnine se amortizirajo po enaki stopnji, kot nepremičnine v lastni rabi. Način določanja dobe uporabnosti je enak načinu določanja dobe uporabnosti za opredmetena osnovna sredstva.

Poštvena vrednost naložbene nepremičnine na dan 31.12.2008 ni določljiva. Skupna površina nepremičnine, ki je v lasti družbe, meri 20.113 m², od tega je naložbene nepremičnine, ki zajema proizvodne, skladiščne, pisarniške prostore ter pripadajoče funkcionalne površine objekta, 1.110 m².

Višina prihodkov iz naslova naložbenih nepremičnin je razkrita v točki 2.

Gibanje naložbenih nepremičnin

V tisoč EUR

	Zgradba	Skupaj
Nabavna vrednost		
Stanje 1.1.2007		
Stanje 31.12.2007		
Stanje 1.1.2008		
Pridobitve v poslovnem letu	471	471
Pridobitve investicij v teku		
Prenosi iz investicij v teku		
Odtujitve		
Stanje 31.12.2008	471	471
Popravek vrednosti		
Stanje 1.1.2007		
Stanje 31.12.2007		
Stanje 1.1.2008		
Amortizacija	268	268
Odtujitve		
Stanje 31.12.2008	268	268
Neodpisana vrednost		
Stanje 01.01.2007		
Stanje 31.12.2007		
Stanje 01.01.2008		
Stanje 31.12.2008	203	203

11. Naložbe v podjetja v skupini

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Cetis Zagreb	1.691	1.691
Cetis Tirana	5	5
Amba	1.920	1.920
Skupaj	3.616	3.616

Med podjetja v skupini spadajo:

CETIS – ZG, Poduzeće za trgovino i usluge, d.o.o., Industrijska 11, Sveta Nedelja, Hrvaška in se meri po nabavni vrednosti.

AMBA CO., d.o.o., Leskovškova cesta 11, Ljubljana in se meri po nabavni vrednosti.

Družba sestavlja konsolidiran računovodski izkaz za navedeni podjetji – Cetis-ZG, d.o.o. in Amba CO., d.o.o., ki sta v 100-odstotni lasti obvladujoče družbe. Odvisni družbi mesečno poročata o poslovanju obvladujoči družbi, ki izvaja analize in enkrat letno opravi interno revizijo.

Obe družbi sta revidirani in vključeni v konsolidirane izkaze.

Delež v družbi CETIS – TIRANA Sh.p.k., R.r. Deshmoret e4, Shkurit. P.7, Tirana, Albanija se meri po nabavni vrednosti. Družba je tudi v 100 % lasti Cetisa, d.d. in so vsi posli zajeti v računovodske izkaze družbe Cetis. Družba Cetis Tirana je le posrednik pri pridobivanju poslov in ima po lokalni zakonodaji status majhnega podjetja ter tako ni zavezana za pripravo računovodskih izkazov.

Gibanje naložb v podjetja v skupini

	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti (oslabitve)	Čista vrednost
Stanje 01.01.2007	1.696		1.696
Nakup	1.920		1.920
Stanje 31.12.2007	3.616		3.616
Stanje 01.01.2008	3.616		3616
Nakup			
Stanje 31.12.2008	3.616		3.616

12. Naložbe v pridružena podjetja

Družbi so pridružena podjetja:

- Lotaria Nazionale SH.A. Rruga Kavajes, Porta Kry Esore, Misto Mame, Tirana. Naložba se meri po nabavni vrednosti.
- Druckman Madžarska, v katerem ima družba 33 % delež. Ker družba ne posluje že nekaj let, imamo v celoti oblikovan popravek vrednosti in tudi ni prikazana v gibanju naložb.

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
La Societe Nationale des Loteries Sportives (SNLS), Libreville, Gabon - 31 % lastništvo		47
KIG KGA, proizvodnja, trgovina, inženiring d.o.o. - 50 % lastništvo		17
Lotaria Nazionale SH.A, Rruga Kavajes, Porta Kry Esore, Misto Mame, Tirana - 46,6 % lastništvo	8	8
Druckman Ipari Kereskedelmi es Szolgaltto Korlatolt, Budimpešta, Madžarska		
Skupaj	8	72

Družba je v letu 2008 izvedla dokapitalizacijo družbe SNLS Gabon, vendar je planirana prodaja družbe, zato je vrednost naložbe prenesla na sredstva, namenjena za prodajo.

13. Naložbe, razpoložljive za prodajo

Od naložb, razpoložljivih za prodajo, je 77,4 % takšnih naložb, ki jih je družba vrednotila po začetnem pripoznanju, t.j. po nabavni vrednosti.

V tisoč EUR		
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Naložbe, razpoložljive za prodajo	12.283	13.016

Gibanje naložb, razpoložljivih za prodajo

V tisoč EUR			
	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti (oslabitve)	Čista vrednost
Stanje 01.01.2007	13.960		13.960
Nakup	3.336		3.336
Prodaja	-4.718		-4.718
Sprememba poštene vrednosti	438		438
Stanje 31.12.2007	13.016		13.016
Stanje 01.01.2008	13.016		13.016
Nakup			
Prenos iz kratkoročnih finančnih naložb	1.731		1.731
Prodaja	-32		-32
Sprememba poštene vrednosti	-2.433		-2.433
Stanje 31.12.2008	12.282		12.282

14. Dana posojila

V tisoč EUR		
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Dana posojila	334	1.550

Dana posojila na dan 31.12.2008 so posojila delavcem za odkup stanovanj in gradnjo, sredstva vložena v nakup dolgoročnih obveznic, katerih izdajatelj je banka ter dani depoziti.

Gibanje danih posojil

V tisoč EUR

	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti (oslabitve)	Čista vrednost
Stanje 01.01.2007	1.303		1.303
Povečanja	500		500
Odplačila	221		221
Prenos na kratkoročna posojila	32		32
Tečajne razlike			
Stanje 31.12.2007	1.550		1.550
Stanje 01.01.2008	1.550		1.550
Povečanja			
Odplačila			
Prenos na sredstva namenjena za prodajo	1.187		1.187
Prenos na kratkoročna posojila	29		29
Tečajne razlike			
Stanje 31.12.2008	334		334

15. Dolgoročne poslovne terjatve

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Druge dolgoročne poslovne terjatve za pridružena podjetja		878
Skupaj		878

Gibanje dolgoročnih poslovnih terjatev

V tisoč EUR

	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti (oslabitve)	Čista vrednost
Stanje 01.01.2007			
Povečanje	878		878
Stanje 31.12.2007	878		878
Stanje 01.01.2008	878		878
Prenos	878		878
Stanje 31.12.2008			

16. Odložene terjatve in obveznosti za davek

V tisoč EUR

	Terjatve	Terjatve	Obveznosti	Obveznosti	Terjatve-obveznosti	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Naložbe	445	21	26	132	419	-111
Terjatve	49	52			49	52
Zaloge						
Rezervacije za odpravnino	180	209			180	209
Druge rezervacije						
Davčna izguba	67	81			67	81
Skupaj	741	363	26	132	715	231

Pri obračunavanju odloženega davka je družba uporabila 21 % davčno stopnjo.

Osnova za obveznosti za odloženi davek so presežki iz prevrednotenja naložb, razpoložljivih za prodajo, merjeni po pošteni vrednosti skozi kapital.

Osnova za terjatev za odloženi davek so oblikovane rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi, davna izguba ter začasne razlike pri obračunu davka od dohodka pri terjativah in drugih rezervacijah, ki bodo davčno priznane v kasnejših obdobjih.

Družba je priznala odložene terjatve za davčno izgubo na osnovi ocene, da bodo v prihodnjih letih na razpolago obdavčljivi dobički, v breme katerih bo mogoče izrabiti odložene terjatve za davek. V letih koriščenja davčne izgube bo zmanjšanje terjatev za odloženi davek pomenilo ustrezno zmanjšanje dobička. Evidenca neizkoriščene davčne izgube znaša na dan 31.12.2008 1.547 tisoč EUR.

Gibanje začasnih razlik v letu 2007

V tisoč EUR

	1.1.2007	Pripoznane v prihodkih/ odhodkih	Pripoznane v kapitalu	31.12.2007
Naložbe	-224	4	109	-111
Terjatve	49	3		52
Zaloge	25	-25		
Rezervacije za odpravnino, ostale	246	-37		209
Druge rezervacije	17	-17		
Davčna izguba	222	-141		81
Skupaj	335	-213	109	231

Gibanje začasnih razlik v letu 2008

V tisoč EUR

	1.1.2008	Pripoznane v prihodkih/ odhodkih	Pripoznane v kapitalu	31.12.2008
Naložbe	-111	14	516	419
Terjatve	52	-3		49
Rezervacije za odpravnino, ostale	209	-29		180
Druge rezervacije				
Davčna izguba	81	-14		67
Skupaj	231	-32	516	715

17. Sredstva, namenjena za prodajo

Družba je v letu 2008 dokapitalizirala družbo SNLS GABON v višini 2.249 tisoč EUR. S tem je postala 93,63 odstotna lastnica izdanih delnic omenjene družbe. Družba naložbo vrednoti po nabavni vrednosti. Omejena naložba je bila prerazvrščena na nekratkoročna sredstva, namenjena za prodajo. V zvezi s prodajo naložbe poteka aktivno trženje sredstva.

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Opredmetena osnovna sredstva	85	
Druga nekratkoročna sredstva	2.297	
Skupaj	2.382	

18. Zaloge

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Material	1.544	1.641
Nedokončana proizvodnja	242	518
Proizvodi	1.064	1.144
Trgovsko blago	3	5
Skupaj	2.853	3.308

Družba je v letu 2008 odpisala sredstva iz vrst materiala in proizvodov, ki niso bila več uporabna, v višini 478 tisoč EUR. Največje odpise med proizvodi je družba izvedla pri dokumentih, etiketah, ovojninah in srečkah, kar je bila posledica rabe neustreznega materiala in zamenjave obstoječih z novimi dokumenti. Družba je z reklamacijami materiala uspela delno zmanjšati navedene stroške, kar se odraža posledično med proizvodnimi stroški.

V letu 2008 je bilo evidentirano 70 tisoč EUR presežkov pri zalogah in primanjkljaja materialnih sredstev v višini 72 tisoč EUR.

Popravki vrednosti se ugotavljajo po vrstah zalog in gibanju. Glede na pretekla obdobja in na že oblikovane popravke ni bilo treba na novo oblikovati popravkov. Pri pregledu zalog materiala, proizvodov in blaga, ki niso imeli gibanja več kot 12 mesecev, je družba upoštevala enake usmeritve kot v preteklih letih.

19. Kratkoročne finančne naložbe po poštenu vrednosti

V tisoč EUR		
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Kratkoročne finančne naložbe		2.156
Skupaj		2.156

Pri obračunavanju običajnega nakupa ali prodaje finančnega sredstva se pripoznava ali odpravi pripoznanje, kot je ustrezno, ob upoštevanju datuma plačila.

Družba se je zaradi padca borznih tečajev na finančnih trgih odločila, da se s temi vrednostnimi papirji ne bo trgovalo v kratkem roku. Na podlagi Uredbe komisije ES o spremembi Uredbe o sprejetju mednarodnih računovodskih standardov (MRS 39 in MSRP 7) je bila sprejeta odločitev o prerazvrstitvi kratkoročnih finančnih naložb po poštenu vrednosti med dolgoročne naložbe razpoložljive za prodajo po stanju naložb na dan 30.06.2008. Če bi družba lahko opravila omenjeno prerazvrstitev že 1.1.2008, bi bil čisti izid poslovnega leta večji za 425 tisoč EUR, če pa prerazvrstitve ne bi opravila, bi bil poslovni rezultat za 582 tisoč EUR nižji.

Gibanje kratkoročnih finančnih naložb

V tisoč EUR			
	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti (oslabitve)	Čista vrednost
Stanje 01.01.2007	1.839		1.839
Prenos po delitvi med delnice, razpoložljive za prodajo	-98		-98
Prodaja	-188	-3	-185
Sprememba poštene vrednosti	610	10	600
Stanje 31.12.2007	2.163	7	2.156
Stanje 01.01.2008	2.163	7	2.156
Prenos na dolgoročna sredstva	-1.731		-1.731
Prodaja			
Sprememba poštene vrednosti do prenosa	-425		-425
Stanje 31.12.2008	7	7	

20. Kratkoročna dana posojila

V tisoč EUR		
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Kratkoročno dana posojila	568	386
Kratkoročni depoziti	300	
Kratkoročni del dolgoročnih posojil	29	32
Skupaj	897	418

21. Poslovne in druge terjatve

V tisoč EUR		
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	3.716	5.055
Kratkoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini	126	198
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	14	9
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	310	138
Kratkoročno dani predujmi	13	34
Skupaj	4.179	5.434

22. Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

V tisoč EUR		
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina	2	1
Depoziti pri bankah	954	500
Skupaj	956	501

23. Kapital

Celotni kapital sestavljajo izdani kapital, presežek vplačanega kapitala, zakonske in statutarne rezerve, zadržani dobiček, lastne delnice kot zmanjšanje kapitala in rezerva za pošteno vrednost. Družba je izdala 200.000 kosovnih delnic, ki so vpisane v KDD.

V tisoč EUR		
Osnovni kapital	2008	2007
Osnovni kapital	10.015	10.015
Skupaj	10.015	10.015

Kapitalske rezerve v višini 17.859 tisoč EUR predstavljajo poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom deležev v višini 2.215 tisoč EUR ter splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 15.644 tisoč EUR.

V tisoč EUR

Kapitalske rezerve	2008	2007
Poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom deležev	2.215	2.215
Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	15.644	15.644
Skupaj	17.859	17.859

Zakonske in statutarne rezerve v višini 1.927 tisoč EUR vključujejo zakonske rezerve v višini 1.709 tisoč EUR, statutarne rezerve v višini 191 tisoč EUR ter rezerve za lastne delnice v višini 26 tisoč EUR, to je 1,3 % od celotnih zakonskih in statutarnih rezerv. Zakonske rezerve se oblikujejo letno v višini 10 % od čistega dobička tekočega poslovnega leta, ki ostane po kritju izgube, oblikovanju zakonskih rezerv in po oblikovanju rezerv za lastne deleže v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah in Statutom.

V tisoč EUR

Zakonske in statutarne rezerve	2008	2007
Zakonske rezerve	1.709	1.709
Rezerve za lastne delnice	26	26
Statutarne rezerve	191	191
Skupaj	1.927	1.927

Družba v letu 2008 ni pridobivala lastnih delnic. Na dan 31.12.2008 družba izkazuje lastništvo 201 delnice z oznako CETG. Izkazujejo se kot odbitna postavka kapitala in so izkazane po nabavni vrednosti.

V tisoč EUR

Rezerve za lastne delnice	2008	2007
Rezerve za lastne delnice	26	26
Skupaj	26	26

Rezerva za pošteno vrednost se je v letu 2008 zmanjšala zaradi padca tečajev. Nabrana rezerva iz naslova presežka iz prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb je negativna in znaša 1.995 tisoč EUR. Iz tega naslova je družba oblikovala odložene terjatve do države v višini 419 tisoč EUR.

Ugotovitev bilančnega dobička

V tisoč EUR

Postavka	2008	2007
A. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	- 417	957
B. PRENESENI ČISTI DOBIČEK/PRENESENA ČISTA IZGUBA	873	107
C. POVEČANJE REZERV IZ DOBIČKA (1 do 1)		191
1. povečanje statutarnih rezerv		191
D. BILANČNI DOBIČEK (A+B-C)	456	873

24. Čisti dobiček / izguba na delnico

	2008	2007
Čisti dobiček / izguba v EUR	-417.028	957.197
Tehtano povprečno število navadnih delnic	199.799	199.799
Čisti dobiček / izguba na delnico v EUR	-2,09	4,79

Čista izguba na delnico je izračunana tako, da se osnovna čista izguba deli z tehtanim povprečjem števila delnic. Prilagojena izguba na delnico je enaka, ker družba nima prednostnih delnic niti zamenljivih obveznic.

25. Prejeta posojila

Prejeta posojila se delijo na dolgoročna posojila in kratkoročna posojila skupaj s kratkoročnim delom dolgoročnih posojil.

Dolgoročna prejeta posojila

	V tisoč EUR	
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Bančna posojila	6.064	8.445

Največji posamezni dolg je najeto posojilo za financiranje dolgoročne finančne naložbe v znesku 6.400 tisoč EUR z rokom vračila 7 let, katerega glavnica se že odplačuje.

Kratkoročna prejeta posojila

	V tisoč EUR	
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Kratkoročni del dolgoročnih posojil od bank, ki zapadejo v enem letu dni	2.590	2.718
Kratkoročna posojila bank	1.900	52
Kratkoročna posojila od drugih	1.240	1.190
Skupaj	5.730	3.960

Odplačila posojil

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	Skupno odplačilo 2008	Obresti 2008	Glavnica 2008
Kratkoročna posojila do enega leta	4.833	150	4.683
Dolgoročna posojila, najeta za obdobje od 1 do 5 let	1.980	575	1.405
Dolgoročna posojila, najeta za obdobje nad 5 let	1.313		1.313
Skupaj	8.126	725	7.401

Razčlenitev po vrstah	Skupno odplačilo 2007	Obresti 2007	Glavnica 2007
Kratkoročna posojila do enega leta	3.881	57	3.824
Dolgoročna posojila, najeta za obdobje od 1 do 5 let	1.841	583	1.258
Dolgoročna posojila, najeta za obdobje nad 5 let	985		985
Skupaj	6.707	640	6.067

Družba ne ločuje obresti za dolgoročna posojila po ročnosti, zato so le te obresti vključene v obdobju 1 do 5 let.

26. Dolgoročne poslovne obveznosti

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	3	3
Skupaj	3	3

Družba je prejela na osnovi pogodbe predujem, ki ga je zaradi ročnosti izkazala na dolgoročnih poslovnih obveznostih.

27. Rezervacije

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Za prodajne garancije	71	99
Za tožbe	29	89
Za ostale		26
Za jubilejne nagrade	233	231
Za odpravnine	677	743
Skupaj	1.010	1.188

Gibanje rezervacij

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	31.12.2007	Oblikovanje	Koriščenje	Odprava	31.12.2008
Za prodajne garancije	99	43		71	71
Za tožbe	89			60	29
Za ostale	26			26	
Za jubilejne nagrade	231	34	32		233
Za odpravnine	743		9	57	677
Skupaj	1.188	77	41	214	1.010

Osnova za oblikovanje rezervacij so pogodbe, pravne podlage in mnenja strokovnjakov. Družba je preverila že oblikovane rezervacije ter upoštevala spremembe in v skupnem zmanjšala rezervacije za namen dolgoročno odloženih odhodkov in rezervacije iz naslova dolgoročno vračunanih stroškov.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je na osnovi izračuna za vsakega zaposlenega z uporabo projicirane enote, ki ga opravi pooblaščen aktuar zmanjšala rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade v višini 64 tisoč EUR.

28. Poslovne in druge obveznosti

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	4.006	5.319
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	308	1.328
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	532	557
Kratkoročne obveznosti do državnih in drugih inštitucij	231	416
Druge kratkoročne obveznosti	196	374
Skupaj	5.273	7.994

Osnova poslovnih in drugih obveznostih so izvirne listine, ki časovno in vsebinsko opredeljujejo dogodek.

29. Zabilančna evidenca

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Hipoteke	8.866	14.155
Ostale bančne garancije, dana jamstva in delnice	7.498	13.259
Davčna izguba	1.547	395
Investijske in druge olajšave	49	9
Drugo	77	77
Skupaj	18.037	27.895

Razkritja postavk v izkazu finančnega izida

86

Izkaz finančnega izida je sestavljen po posredni metodi iz podatkov bilance stanja na dan 31.12.2008 in 31.12.2007, iz podatkov izkaza poslovnega izida za leto 2008 ter dodatnih podatkov, ki so pomembni za prilagoditev pritokov in odtokov zaradi ustrežnejše razčlenitve pomembnejših postavk.

30. Finančni instrumenti - obvladovanje tveganj

Izpostavljenost in obvladovanje tveganj

Ugotavljamo, da so valutna tveganja pri družbi glede evra skoraj popolnoma izključena. Poslovanje z državami izven EMU območja je prav tako potekalo večinoma v valuti EUR.

Družba se zaveda, da je redno nadziranje in upravljanje finančnih tveganj, ki jim je družba izpostavljena na trgih, pomemben pogoj za uspešno poslovanje in doseganje strateških ciljev. V letu 2008 so bila prisotna zlasti obrestna tveganja (splošno padanje obrestnih mer, razen za nove zadolžitve). Na podlagi analize teh tveganj je ocena, da je obrestno tveganje povečano zaradi novih kratkoročnih zadolžitev oziroma izdanih jamstev. Družba ocenjuje, da bodo ta tveganja zaradi poslovanja tako matične kot odvisnih družb tudi v prihodnje povečana.

Družba ima vse dolgove na dolgi rok nominirane v EUR. Obrestne mere so definirane po tržnem principu cene denarja na evropskem bančnem tržišču. Družba tveganj sprememb obrestne mere do sedaj ni posebej varovala, saj je ocenila, da so ponujene fiksacije obrestnih mer še vedno nad nivoji spremenljivih obrestnih mer, oziroma da bodo dolgoročna gibanja obrestnih mer omogočila ugodnejše stroške financiranja v celotnem obdobju najema posojil.

- **Obrestna tveganja** so se zaradi obsega posojil in nenadnih nižanj ter zvišanj obrestnih mer povečala. Ocenili smo, da je raven obrestne mere za vsa najeta dolgoročna posojila, ob njeni pogodbeno dogovorjeni spremenljivosti ter ob upoštevanju ročnosti sprejemljiva, vendar so trendi padanja ugodni. Ocenjujemo, da je izpostavljenost družbe do obrestnih tveganj sicer visoka.
- **Premoženjska in z njimi povezana tveganja** smo v letu 2008 sistematično in analitično prenašali na zavarovalnice.
- **Tveganja plačilne sposobnosti** na kratek rok so v Cetisu nizka, kar je posledica učinkovitega upravljanja s sredstvi, ustreznih posojilnih linij za uravnavanje denarnih tokov, zadovoljive stopnje finančne prilagodljivosti ter še vedno dostopa do potrebnih finančnih virov. Družba pri tem upošteva razmere v finančnem okolju in na finančnih trgih.

Finančni instrumenti – kreditno tveganje

	Pojasnilo	31.12.2008	31.12.2007
V tisoč EUR			
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo		12.282	13.016
Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid			2.156
Dana posojila		1.231	1.968
Dolgoročne in kratkoročne terjatve		4.179	6.312
Denar in denarni ustrezniki		956	501
Skupaj		18.648	23.953

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju za depozite oziroma posojila na dan poročanja po geografskih regijah je bila:

V tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	
	2008	2007
Domače	663	398
Druge evropske države	568	383
Druge regije - Afrika		1.187
Skupaj	1.231	1.968

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju za terjatve do kupcev na dan poročanja po geografskih regijah je bila:

V tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	
	2008	2007
Domače	3.094	3.943
Države evro območja	452	304
Druge evropske države	332	462
Druge regije- Afrika	301	1603
Skupaj	4.179	6.312

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju za terjatve do kupcev na dan poročanja po vrstah kupcev je bila:

V tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	
	2008	2007
Kupci na debelo	1.117	1.087
Kupci, končni uporabniki	3.062	5.225
Skupaj	4.179	6.312

Izgube zaradi oslabitve

Stanje terjatev do kupcev na dan poročanja je bilo:

V tisoč EUR	Bruto 2008	Oslabitev 2008	Bruto 2007	Oslabitev 2007
Še niso zapadle	3.331		6.177	
Zapadle 0-30 dni	515	4	347	
Zapadle 31-120 dni	212	15	321	64
Zapadle 121-365 dni	123	37	53	53
Več kot eno leto	706	652	840	809
Skupaj	4.887	708	7.738	926

V tisoč EUR	2008	2007
Stanje 1. januarja	926	947
Novo oblikovani popravki	58	64
Odpisani oblikovani popravki	-55	-49
Plačani odpisani popravki	-221	-36
Stanje 31. decembra	708	926

Valutno tveganje

	31.12.2008					31.12.2007				
	EUR	USD	GBP	CHF	DKK	EUR	USD	CHF	DKK	GBP
Terjatve do kupcev	4.007					6.619				
Obveznosti do dob.	-3.978	-5		-33	-1	-5.214		-111	-12	-26
Zavarovana ban. pos.										
Bruto izp. bilance st.	29	-5		-33	-1	1.405		-111	-12	-26

Družba nima posebnih valutnih tveganj.

Plačilno sposobnostno tveganje

31.12.2008 v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tok	Do 6 mesecev	Od 6 do 12 mesecev	Od 1 do 2 leti	Od 2 do 5 let	Nad 5 let
Zavarovana bančna posojila	8.655	-9.321	-1.482	-1.432	-2.696	-3.711	
Ostala posojila	1.240	-1.330	-351	-979			
Obveznosti do dob., druge obv.	5.276	-5.276	-5.276				
Skupaj	15.171	-15.927	-7.109	-2.411	-2.696	-3.711	
3-mesečni euribor 31.12.2008	2,928						
6-mesečni euribor 31.12.2008	3,000						

31.12.2007 v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tok	Do 6 mesecev	Od 6 do 12 mesecev	Od 1 do 2 leti	Od 2 do 5 let	Nad 5 let
Prekoračitev na TRR	52	-54	-54				
Zavarovana bančna posojila	11.163	-12.810	-1.789	-1.628	-3.140	-6.253	
Ostala posojila (konto 2726000)	1.189	-1.235	-301	-934			
Obveznosti do dob., druge obv.	7.994	-7.994	-7.994				
Skupaj	20.398	-22.093	-10.138	-2.562	-3.140	-6.253	
3-mesečni euribor 31.12.2007	4,684						
6-mesečni euribor 31.12.2007	4,707						

Obrestno tveganje

Na dan poročanja je imel Cetis, d. d., sklenjene posojilne pogodbe s stalno in spremenljivo obrestno mero.

Instrumenti s stalno obrestno mero	V tisoč EUR	
	2008	2007
Finančna sredstva	2.091	1.223
Finančne obveznosti	-889	-889
Razlika	1.202	334
Instrumenti s spremenljivo obrestno mero	2008	2007
Finančna sredstva		718
Finančne obveznosti	-10.905	-11.515
Razlika	-10.905	-10.797

Analiza občutljivosti za instrumente s stalno obrestno mero

Sprememba obrestnih mer za eno odstotno točko bi na dan poročanja kapital povečala ali zmanjšala za 6 tisoč EUR.

Analiza občutljivosti denarnega toka za instrumente s spremenljivo obrestno mero

Sprememba obrestnih mer za eno odstotno točko bi na dan poročanja kapital povečala ali zmanjšala za 13 tisoč EUR.

Obrestne mere uporabljene pri določanju poštene vrednosti

	2008	2007
Denarna sredstva, posojila, depoziti	0,1 % - 7,015 %	0,2 % - 7 %

Poštena vrednost

Pregled poštene in knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti

V tisoč EUR

Pojasnilo	Knjižna vrednost 31.12.2008	Poštena vrednost 31.12.2008	Knjižna vrednost 31.12.2007	Poštena vrednost 31.12.2007
Naložbe, razpoložljive za prodajo	12.282	12.282	13.016	13.016
Dana posojila	334	334	1.550	1.550
Dolgoročne poslovne terjatve			878	878
Naložbe po poštenu vrednosti skozi poslovni izid			2.156	2.156
Poslovne in druge terjatve	4.179	4.179	5.434	5.434
Kratkoročno dana posojila	897	897	418	418
Denarna sredstva in drugi ustrezniki	956	956	501	501
Prejeta posojila - dolgoročna	-6.064	-6.064	-8.445	-8.445
Prejeta posojila - kratkoročna	-5.730	-5.730	-3.960	-3.960
Poslovne in druge obveznosti	-5.272	-5.272	-7.994	-7.994
Skupaj	1.582	1.582	3.554	3.554

Družba dolgoročne naložbe, razpoložljive za prodajo, vrednoti po poštenu vrednosti glede na pripoznanje naložbe po tečaju na dan 31.12.2008. Nabrana rezerva za pošteno vrednost iz naslova presežka iz prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb je negativna in znaša 1.995 tisoč EUR. Iz tega naslova je družba oblikovala tudi odložene terjatve do države v višini 419 tisoč EUR.

Preverjanje finančnih naložb z vidika morebitnih slabitev

Družba ni opravila slabitve finančnih naložb. Ob pridobitvi naložbe v vzajemne sklade in druge investicijske družbe družba le-te razvrsti med dolgoročne finančne naložbe, če je njen namen naložbo posedovati več kot eno leto. Če takšna naložba kotira na borzi, se v poslovnih knjigah vrednoti po poštenu vrednosti, če pa ne kotira na borzi se vrednoti po nabavni vrednosti. Ko se naložba v vzajemne sklade in druge investicijske družbe vrednoti po nabavni vrednosti, se po preteku petih let od dneva nabave pridobitve naložbe preveri ali je potrebno naložbe slabiti.

Takšna naložba se predvidoma oslabi, če nabavna vrednost v obdobju petih zaporednih let presega iztržljivo vrednost na presečni dan bilance. Ko se vrednoti po pošteni vrednosti prek kapitala, se po preteku petih let od dneva pridobitve takšne naložbe preverja verjetnost, da je potrebno te naložbe oslabiti. Naložba se predvidoma oslabi, če se poštena vrednost petih zaporednih let neprekinjeno manjša od nabavne vrednosti naložbe. Oslabitev se opravi v skladu z MRS 39.

Za vse ostale finančne naložbe, vrednotene po pošteni vrednosti prek kapitala, so bile na dan bilance stanja opravljene preveritve o morebitni oslabiljenosti s primerjavo odstotka zmanjšanja poštene vrednosti finančne naložbe v obdobju od dneva njenega pripoznanja do bilančnega presečnega dne in tudi relativne spremembe slovenskega borznega indeksa SBI 20. Vrednost finančnih naložb, ki bi jih bilo po preveritvi morebitne slabitve potrebno opraviti, predstavlja za družbo nepomembno postavko.

Za finančne naložbe, vrednotene po nabavni vrednosti, so bile na bilančni presečni dan opravljene preveritve morebitne oslabilitve. Preveritev morebitne oslabilitve finančnih naložb, vrednotenih po nabavni vrednosti pa so bile opravljene s primerjavo knjigovodske vrednosti naložbe iz zadnjih znanih izkazov z nabavno vrednostjo naložbe. V kolikor so bila odstopanja od knjigovodskih vrednosti velika, je bila preveritev opravljena z oceno sedanje vrednosti bodočih donosov. Oslabilitve niso bile potrebne.

Dana in prejeta posojila so vrednotena na osnovi preračuna odplačane vrednosti z uporabo učinkovite obrestne mere, ki se ne razlikuje od pogodbeno določene obrestne mere. Zato je v izračunih upoštevana pogodbeno obrestna mera.

Pri poslovnih in drugih terjatvah je upoštevana slabitev na pošteno vrednost zaradi izterljivosti. Glede na kratkoročnost terjatve in poslovne ter druge obveznosti niso diskontirane.

Druga razkritja

Razkritja po skupinah oseb: člani uprave, nadzornega sveta in zaposleni po individualnih pogodbah Zneski prejemkov, ki so jih za opravljanje funkcij oziroma nalog prejele v poslovnem letu 2008 skupine oseb, so:

- uprava 113 tisoč EUR,
- ostali zaposleni po individualni pogodbi (12 oseb) 1.060 tisoč EUR,
- nadzorni svet 13 tisoč EUR.

Znesek odplačanih glavnih iz naslova namenskih posojil, ki jih je družba odobrila delavcem iz teh skupin, je v letu 2008 znašal 0,5 tisoč EUR.

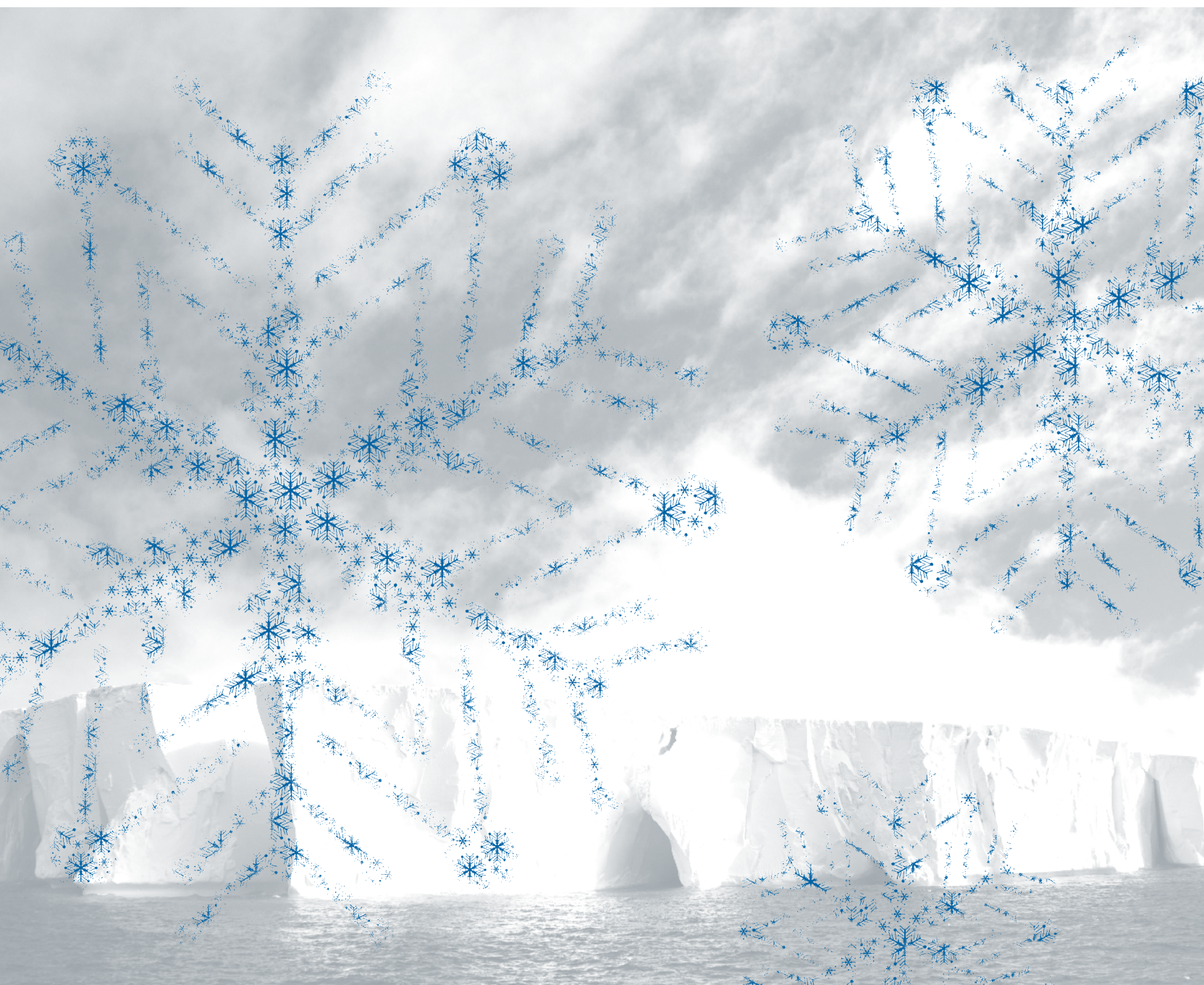
Posli s povezanimi osebami

Družba je s povezanimi osebami poslovala na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, kjer so bile v medsebojnih poslih povezanih oseb uporabljene tržne cene izdelkov in storitev.

Dogodki po datumu bilance stanja

Pomembnejši dogodki po datumu bilance stanja so opisani v uvodnem delu poslovnega poročila.

RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE CETIS

Poročilo neodvisnega revizorja

<http://www.abc-revizija.si>

Teléfono: 00386 059 091 400
Fax: 00386 059 091 401
E-mail: revizija@abc-revizija.si

TRR: 27500-0000055565, ID številka za DDV: S88534022
Matična številka: 5662954

POSLOVNA ENOTA PTUJ, Csojnikova 3, 2250 Ptuj
Telefon: 00386 (0)2 74 92 652
Fax: 00386 (0)2 74 92 682

POSLOVNA ENOTA MARIBOR, Štarna ul. 8, 2000 Maribor
Telefon: 00386 (0)2 22 98 062
Fax: 00386 (0)2 22 99 094

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

SKUPŠČINI SKUPINE DRUŽB

Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d.d., Čopova ulica 24, Celje

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze skupine gospodarskih družb Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d.d., Čopova ulica 24, Celje, ki vključujejo skupinsko bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe. Pregledali smo tudi poslovno poročilo skupine.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh skupinskih računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo skupinskih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh skupinskih računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da skupinski računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe. Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v skupinskih računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v skupinskih računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem skupinskih računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve skupinskih računovodskih izkazov. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi resničen in pošten prikaz finančnega stanja skupine gospodarskih družb Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d.d. na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Poslovno poročilo skupine je skladno z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi.

Pooblaščen revizorka:
Katarina Kolarič

V Mariboru, dne 22. 4. 2009

ABC revizija d.o.o.
Direktorica:
Mag. Darinka Kamenšek

Članovi kapital: 66.412,30 eur, št. Vloška 179674/02 pri Odbornem sodišču v Ljubljani; Vpis v register revizijskih družb pri Slovenskem inštitutu za revizijo pod št. PD-A-004 z dne 30. 9. 1994
Družbeniki: dr. Branko Majt, dr. Željko Bergant, Mirko Prešig sploš. rev., mag. Darinka Kamenšek in Katarina Kolarič
Član JPA International - mreže neodvisnih računovodskih družb / A member of JPA International network of independent accounting firms

Izjava o odgovornosti posloводства

94

Uprava je odgovorna za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov tako, da ti predstavljajo resnično in pošteno sliko poslovanja ob koncu poslovnega leta in izkaz poslovnega izida za to obdobje.

Uprava potrjuje, da so bile dosledno uporabljene ustrezne računovodske politike ter da so bile računovodske ocene izdelane smiselno in po načelu previdnosti. Uprava tudi potrjuje, da so računovodski izkazi sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Računovodski izkazi so izdelani na osnovi predpostavke o nadaljnjem poslovanju podjetja.

Uprava je odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje sredstev podjetja ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti.

30. april 2009

mag. Simona Potočnik,
glavna direktorica

Konsolidiran izkaz poslovnega izida

V tisoč EUR

	Pojasnilo	2008	2007
PRIHODKI	1	35.967	39.520
Nabavna vrednost prodanih količin	2	-4.913	-4.942
Proizvajalni stroški		-20.655	-23.182
Nabavna vrednost prodanih količin in proizvodni stroški		-25.568	-28.124
KOSMATI DOBIČEK		10.399	11.396
Drugi prihodki (iz poslovanja)	3	1.203	1.011
Stroški prodajanja	2	-5.777	-5.719
Stroški splošnih služb	2	-6.705	-6.635
Drugi odhodki (iz poslovanja)	2	-287	-476
= Drugi prihodki, odhodki in stroški (5+6+7+8)		-11.567	-11.819
POSLOVNI IZID BREZ STROŠKOV FINANCIRANJA		-1.168	-423
Prihodki iz financiranja	4	2.425	2.426
Stroški financiranja	4	-1.195	-1.554
ČISTI STROŠKI FINANCIRANJA		1.230	872
POSLOVNI IZID PRED OBDAVČITVIJO		63	449
Davek	5	-12	276
DOBIČEK PO OBDAVČITVI		75	173
Dobiček manjšinskih lastnikov		-11	
Dobiček večinskega lastnika		86	173
Čisti in prilagojeni dobiček na delnico (v EUR)	22	0,38	0,86

Konsolidirana bilanca stanja

V tisoč EUR

	Pojasnilo	31.12.2008	31.12.2007
SREDSTVA			
1. Nepremičnine, naprave in oprema	8	22.408	27.304
2. Neopredmetena sredstva	9	2.489	2.185
3. Naložbene nepremičnine	7	203	
4. Naložbe v podjetja v skupini			
5. Naložbe v pridružena podjetja	10		18
6. Naložbe, razpoložljive za prodajo	11	13.443	14.305
7. Dana posojila	12	334	1.249
8. Dolgoročne poslovne terjatve	13		878
9. Odložene terjatve za davek	14	743	364
SA. Skupaj dolgoročna sredstva		39.619	46.303
0. Nekratkoročna sredstva, namenjena za prodajo	15	2.381	
1. Zaloge	16	3.750	4.186
2. Kratkoročne finančne naložbe po poštenu vrednosti	17		2.156
3. Kratkoročna dana posojila	18	1.074	362
4. Terjatve iz davka od dobička			
4. Poslovne in druge terjatve	19	6.617	7.738
6. Denarna sredstva in drugi ustrezniki	20	1.042	1.003
SB. Skupaj kratkoročna sredstva		14.864	15.446
S. SKUPAJ SREDSTVA		54.483	61.749

V tisoč EUR

	Pojasnilo	31.12.2008	31.12.2007
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
1.	Izdani kapital	10.015	10.015
2.	Kapitalske rezerve	17.859	17.859
3.	Rezerve (zakonske in statutarne)	1.927	1.901
4.	Zadržani dobiček preteklih let	183	134
	Zadržani dobiček tekočega leta	86	173
5.	Lastne delnice	-26	-26
6.	Rezerva za pošteno vrednost	-1.576	341
	Prevedbeni (uskupinj.) popravek kapitala	-27	
	- iz kapitala	-28	
	- iz dobička	1	
	Kapital manjšinskih lastnikov	53	
KO.A	Skupaj kapital	21	28.495
1.	Prejeta posojila	23	11.841
2.	Dolgoročne poslovne obveznosti	24	78
	- za garancije	71	99
	- za tožbe	29	88
	- za jubilejne nagrade in odpravnine	947	1.014
	- druge dolgoročne rezervacije	23	40
3.	Rezervacije	25	1.242
5.	Odložene obveznosti za davek	14	571
KO.B.a)	Skupaj dolgoročne obveznosti	10.176	13.731
1.	Prejeta posojila	23	7.652
2.	Poslovne in druge obveznosti	26	9.970
KO.B.b)	Skupaj kratkoročne obveznosti	15.812	17.622
KO.B	Skupaj obveznosti	25.988	31.353
KO.	SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI	54.483	61.749
	Zabilančna sredstva (obveznosti)	27	33.030

Konsolidiran izkaz finančnega izida

V tisoč EUR

	2008	2007
FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Poslovni izid obračunskega obdobja	75	173
Prilagoditve za:	3.773	4.512
Amortizacijo nepremičnin, naprav in opreme	3.803	3.832
Amortizacijo neopredmetenih dolgoročnih sredstev	296	339
(Odpravo) izgube zaradi oslabitve	-211	179
Negativne tečajne razlike	28	13
Sprememba vrednosti bioloških sredstev		
Sprememba vrednosti naložbenih nepremičnin		
Prihodki od naložbenja	-1.585	-541
Odhodki za financiranje	1.562	1.115
Delež pridruženih podjetij v dobičkih/izgubah	-18	-54
Prihodki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	-84	-57
Prihodki od zmanjšanja dolgoročnih rezervacij	-102	-374
Razmejene državne podpore		
Odhodki za s kapitalom poravnave plačilne transakcije z delnicami		
Odhodki za davke	84	60
FINANČNI TOKOVI IZ POSLOVANJA PRED SPREMEMBAMI ČISTIH OBRATNIH SREDSTEV IN REZERVACIJAMI	3.848	4.685
Povečanje bioloških sredstev		
Sprememba poslovnih in drugih terjatev	959	-2.353
Sprememba zalog	525	-308
Sprememba poslovnih in drugih obveznosti	-3.366	3.272
Sprememba rezervacij in zaslužkov zaposlencev	-69	8
PRI POSLOVANJU PRIDOBLJENA DENARNA SREDSTVA	-1.951	619
Plačane obresti	-954	-820
Plačani davek iz dobička		
Prihodki iz prodaje iz naslova ustavljenega poslovanja, brez davka		
ČISTI FINANČNI TOK IZ POSLOVANJA	944	4.484

V tisoč EUR

	2008	2007
FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Prejemki iz prodaje nepremičnin, naprav in opreme	84	57
Prejemki iz prodaje naložb	-742	541
Prejete obresti	216	72
Prejete dividende	538	254
Prodaja odvisnega podjetja, brez odtujenih denarnih sredstev	10	
Nakup odvisnega podjetja, brez pridobljenih finančnih sredstev		
Izdatki za pridobitev nepremičnin, naprav in opreme	880	-9.546
Pridobitev naložbenih nepremičnin		
Izdatki za ostale naložbe	876	-1.169
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-600	-1.028
ČISTI FINANČNI TOK IZ NALOŽBENJA	1.263	-10.819
	2008	2007
FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Prejemki iz izdaje osnovnega kapitala		
Prejemki iz izdaje zamenljivih obveznic		
Prejemki iz prodajljivih prednostnih delnic		
Odkup lastnih delnic ali deležev		
Spremembe v kapitalu	-59	5
Najem posojil	8.939	18.543
Odplačilo posojil	-11.047	-12.267
Plačilo obveznosti iz dolgoročnega finančnega najema		
Plačilo transakcijskih stroškov (izdaja delnic, obveznic)		
Plačane dividende	-1	
ČISTI FINANČNI TOK IZ FINANCIRANJA	-2.168	6.281
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	38	-54
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku obdobja	1.003	1.057
Učinki gibanja menjalnih tečajev na denarna sredstva in njihove ustreznike		
DENARNA SREDSTVA IN NJIHOVI USTREZNIKI NA KONCU OBDOBJA	1.042	1.003

Konsolidiran izkaz gibanja kapitala

	Izdani kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske in statutarne rezerve	Lastne delnice
Stanje 01.01.2006	10.015	17.859	1.709	-26
Dobiček 2006				
Tečajne razlike CETIS ZG, IPI, BS				
Dividende za lastne delnice				
Povečanje poštene vrednosti				
Stanje 31. decembra 2006	10.015	17.859	1.709	-26
Dobiček 2007				
Razporeditev za statutarne rezerve			192	
Izplačilo nagrad				
Popravek iz pret. let - vračilo DURS				
Tečajne razlike CETIS ZG				
Zmanjšanje poštene vrednosti				
Stanje 31. decembra 2007	10.015	17.859	1.901	-26
Dobiček 2008				
Dobiček 2007-nekonsolidiran BG				
Popravek iz preteklih let - rez. za last. del.			26	
Izplačilo dividend				
Rezerve za lastne delnice				
Prevedbena rezerva				
Zmanjšanje poštene vrednosti				
Povečanje manjšinskega kapitala				
Stanje 31. decembra 2008	10.015	17.859	1.927	-26

Uprava Cetisa potrjuje konsolidirane računovodske izkaze in njihova pojasnila za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2008.

V tisoč EUR

	Zadržani dobiček	Prevedbena rezerva	Rezerva za pošteno vrednost	Kapital večinskih lastnikov	Kapital manjšinskih lastnikov	Skupaj kapital
	-689		134			29.002
	999					999
	7					7
	1					1
			556			556
	317		690			30.564
	173					173
	-192					
	-20					-20
	25					25
	3					3
			-349			-349
	306		341	30.396		30.396
	86			86	-11	75
	-5			-5	-3	-8
	-26					
	-92	-27		-119		-119
			-1.917	-1.917		-1.917
					67	67
	269	-27	-1.576	28.441	53	28.495

Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in pojasnila k računovodskemu izkazu

1. Predstavitev skupine

Skupina zagotavlja celovite rešitve na področju komunikacij s pomočjo tiskanih in drugih vrst medijev. Njena vizija je z ustreznimi razvojnimi, investicijskimi in tržnimi aktivnostmi ter zaposlovanjem najboljših kadrov biti prvi v Sloveniji ter povečati tržni delež na trgih izven Slovenije. Ponuja pester program varnostnih, variabilnih in komercialnih tiskovin, grafično oblikovanje ob spremljajočih storitvah kot so posebljanje, implementacija in posebljanje čipov ali magnetnih trakov, arhiviranje, upravljanje z identiteto in storitev svetovanja ter projektnega vodenja in druge.

Konsolidirani računovodski izkazi skupine za leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2008, vključujejo družbo in njene odvisne družbe ter deleže skupine v pridruženih družbah. Pri konsolidaciji družbe Cetis Print, d.o.o., Beograd je bila uporabljena metoda hkratnega konsolidiranja.

Skupino sestavljajo

Cetis, d. d., Celje	Delež matične družbe v kapitalu
Cetis-ZG, d.o.o., Zagreb	100 %
Cetis Print, d.o.o., Beograd (65 % v lasti Cetis-ZG, d.o.o.)	65 %
AMBA CO., d.o.o., Ljubljana	100 %
La Societe Nationale des Loteries Sportives (SNLS), Gabon	93,63 %

Družba La Societe Nationale des Loteries Sportives, Gabon je v letu 2008 zaradi izvedene dokapitalizacije podjetja postala odvisna družba, sočasno pa jo je matična družba namenila prodati v kratkem roku, zato je bila naložba prerazvrščena med nekratkoročna sredstva, namenjena za prodajo. Družba v Gabonu je v mirovanju, zato na dan 31.12.2008 niso bili sestavljeni računovodski izkazi, posledično pa družba ni bila vključena v konsolidirane računovodske izkaze. Na podlagi računovodskih izkazov preteklega leta je bilo ugotovljeno, da aktiva, kakor tudi prihodki od prodaje in celotni stroški odvisnega podjetja predstavljajo manj kot 5 % iste računovodske kategorije skupine, zato po usmeritvah skupine predstavlja nepomemben delež, ki ga ni potrebno vključiti v konsolidirane računovodske izkaze.

V preteklem letu je bila družba vključena v konsolidirane računovodske izkaze kot pridruženo podjetje in vrednotena po kapitalski metodi. V letu 2008 so bili v konsolidiranih računovodskih izkazih odpravljeni vsi učinki kapitalske metode in so prikazani kot prihodki financiranja v višini 348 tisoč EUR.

Pridružene družbe

Družba	Lastniški delež v %	Lastni kapital družbe (v tisoč EUR)	Poslovni izid družbe (v tisoč EUR)
Druckman, Madžarska – družba ne posluje	33 %		
Lotaria Nazionale SH.A, Rruga Kavajes, Porta Kry Esore, Misto Mame, Tirana	46,6 %	-865	-733

2. Podlaga za sestavo konsolidiranih računovodskih izkazov

a) Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi za leto 2008 so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je razglasil Odbor za mednarodne računovodske standarde (IASB) in tolmačenj Odbora za pojasnjevanje mednarodnega računovodskega poročanja (FRIC), kot jih je sprejela Evropska unija.

Uprava družbe je konsolidirane računovodske izkaze potrdila 18.4.2008.

b) Podlaga za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi za leto 2008 so pripravljani ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen v spodnjih primerih, kjer je upoštevana poštena vrednost:

- finančni inštrumenti po pošteni vrednosti skozi poslovni izid,
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva,
- naložbene nepremičnine.

Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v nadaljevanju.

c) Funkcijska in predstavitvena valuta

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, torej v funkcijski valuti družbe in so zaokroženi na tisoč EUR.

d) Uporaba ocen in presoje

Poslovanje mora pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

3. Pomembne računovodske usmeritve

Spodaj opredeljene računovodske politike so družbe v skupini dosledno uporabile za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

a) Podlaga za konsolidacijo

Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje skupina. Obvladovanje obstaja, ko ima skupina zmožnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upošteva obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti ali zamenjati. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanja začne do datuma, ko se preneha. Računovodske usmeritve odvisnih družb so bile po potrebi spremenjene oz. prilagojene usmeritvam skupine.

Pridružena podjetja in skupni podvigi (po kapitalski metodi obračunana skupaj obvladovana podjetja)

Pridružena podjetja so podjetja, kjer ima skupina pomemben vpliv, ne obvladuje pa njihove finančne in poslovne usmeritve. Pomemben vpliv obstaja, če ima skupina v drugi družbi med 20 in 50 odstotkov glasov.

Pridružena podjetja se obračunavajo po kapitalski metodi in se pri začetnem pripoznanju merijo po izvorni vrednosti. Naložba skupine zajema ob nakupu ugotovljeno dobro ime ter čisto vrednost nabranih izgub zaradi oslabitve. Pridružena podjetja se obračunavajo po kapitalski metodi. Konsolidirani računovodski izkazi zajemajo delež skupine v dobičkih in izgubah skupaj pridruženih podjetij, izračunan po kapitalski metodi, po opravljeni uskladitvi računovodskih usmeritev, od datuma, ko se pomemben vpliv začne, do datuma, ko se konča. Če je delež skupine v izgubah skupaj obvladovanega podjetja večji kot njen delež, se knjigovodska vrednost deleža skupine (vključno vse dolgoročne naložbe) zmanjša na nič, delež v nadaljnjih izgubah pa se preneha pripoznavati, toda le v obsegu, za katerega ima skupina obvezo, ali je opravila plačila v imenu skupaj obvladovanega podjetja.

Posli izvzeti iz konsolidacije

Stanja, prihodki, odhodki, nerealizirani dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov znotraj skupine so pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov izločena. Nerealizirani dobički iz poslov s skupaj obvladovanimi podjetji se izločijo le do obsega deleža

skupine v tem podjetju. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi.

b) Tuja valuta

Posli v tuji valuti

Posli izkazani v tuji valuti se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto družb znotraj skupine po menjalnem tečaju na dan posla.

Sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti, se ob nastanku dogodka in konec obračunskega obdobja preračunajo po referenčnem tečaju (ECB) Banke Slovenije v EUR.

Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem, kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Podjetja v tujini

Sredstva in obveznosti podjetij v tujini se preračunajo v EUR po menjalnem tečaju, ki velja na dan bilance stanja. Prihodki in odhodki podjetij v tujini, se preračunajo v EUR po povprečnih tečajih, ki so veljavni na dan preračuna.

c) Finančni inštrumenti

Neizpeljani finančni inštrumenti

Neizpeljani finančni inštrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustreznike, prejeta in dana posojila, ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni inštrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno nanašajo na posel. Po začetnem pripoznanju, se neizpeljani finančni inštrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled. Prekoračitve na tekočem računu pri banki, ki jih je mogoče po-

ravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev, so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Obračunavanje finančnih prihodkov in odhodkov je opisano v točki l) Finančni prihodki in finančni odhodki.

Finančna sredstva na razpolago za prodajo

Naložbe skupine v kapitalne vrednotnice in določene dolžniške vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva, ki so na razpolago za prodajo. Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti, spremembe poštene vrednosti, z izjemo izgub zaradi oslabitve, pa so pripoznane neposredno v kapitalu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba prenese v poslovni izid.

Naložbe po pošteni vrednosti skozi poslovni izid

Inštrument je razvrščen po pošteni vrednosti izid, če je v posesti za trgovanje, ali če je določen kot takšen po začetnem pripoznanju. Finančni inštrumenti so določeni po pošteni vrednosti skozi poslovni izid pod pogojem, da je skupina zmožna voditi te naložbe, kot tudi odločati o nakupih in prodajah na podlagi poštene vrednosti. Po začetnem pripoznanju, se pripadajoči stroški posla pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku. Finančni inštrumenti po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so merjeni po pošteni vrednosti, znesek spremembe poštene vrednosti pa se pripozna v poslovnem izidu.

Ostalo

Ostali neizpeljani finančni instrumenti so merjeni po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

Osnovni kapital

Navadne delnice

Navadne delnice so sestavni del osnovnega kapitala.

Odkup lastnih delnic ali deležev

Ob odkupu lastnih delnic ali deležev, se znesek plačanega nadomestila vključno s stroški, ki se neposredno nanašajo na odkup, brez morebitnih davčnih učinkov pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice ali deleži se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala. Ob prodaji lastnih delnic se prejeti znesek izkaže kot povečanje kapitala in dobljeni presežek ali manjko pri transakciji se izkaže v kapitalu.

d) Nepremičnine, naprave in oprema**Izkazovanje in merjenje**

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazana po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Nepremičnine, naprave in oprema so bila na dan prehoda na MSRP izkazana na osnovi njihove domnevne nabavne vrednosti na dan 1.1.2005.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški v lastnem okvirju izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve sredstva ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. Nabavljene računalniške programe, ki pomembno prispevajo k funkcionalnosti sredstev, je treba usredstviti kot del te opreme. Stroški izposojanja v zvezi z nabavo ali izgradnjo zadevnih sredstev se izkažejo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva.

Dobiček oziroma izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva z njegovo knjigovodsko vrednostjo in izkaže v izkazu poslovnega izida med »drugimi poslovnimi prihodki«.

Kasneje nastali stroški v zvezi z nepremičninami, napravami in opremo

Stroški zamenjave posameznega dela sredstva se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v skupino ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi ostali stroški (kot npr. dnevno servisiranje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega sredstva. Zemljišča se ne amortizirajo.

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

	V letih min.	V letih max.
Naložbene nepremičnine	7	40
Gradbeni objekti	7	40
Oprema grafične dejavnosti	3	20
Laboratorijska oprema	3	10
Vozila	5	8
Telefoni, telegrafska centrala	3	5
Pohištvo	5	6
Pisalni stroji, računalniška oprema	3	8
Računalniška oprema za protipožarno varnost	3	3
Merilne in kontrolne naprave	4	6

Doba koristnosti se določa in preverja v skladu s Pravilnikom o računovodstvu in financah.

Metode amortiziranja, dobe koristnosti in preostale vrednosti se na dan poročanja ponovno pregledajo v skladu z Pravilnikom o računovodstvu in financah.

e) Neopredmetena sredstva**Dobro ime**

Dobro ime (slabo ime) nastane ob prevzemu odvisnih družb, pridruženih podjetij ter skupnih podvigov.

Prevzemi od vključno dneva prehoda na MSRP dalje
Pri prevzemih, izvedenih dne 1. januarja 2006 ali kasneje, se dobro ime nanaša na presežek oz. razliko med stroškom nabave in deležem skupine v čisti poštenu vrednosti ugotovljenih sredstev, obveznosti ter pogojnih obveznosti prevzete družbe. Če je presežek negativen (slabo ime), se le-ta neposredno pripozna v izkazu poslovnega izida.

Kasnejše merjenje

Dobro ime je izkazano po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve. Pri prejemniku naložb, obračunanih po kapitalski metodi, se knjigovodska vrednost dobrega imena vključi v knjigovodsko vrednost naložbe.

Raziskovanje in razvijanje

Poraba pri raziskovalnem delovanju, katerega namen je pridobiti novo znanstveno in strokovno znanje ter razumevanje, se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko se pojavi.

Dejavnosti razvijanja vključujejo načrt ali oblikovanje proizvodnje novih ali bistveno boljših izdelkov in postopkov. Strošek razvijanja se pripozna, če ga lahko zanesljivo izmerimo, če je izdelek ali postopek strokovno in poslovno izvedljiv, če obstaja možnost bodočih gospodarskih koristi, če skupina razpolaga z ustreznimi viri za dokončanje razvijanja, in če ima namen uporabiti ali prodati sredstvo. Pripoznana vrednost porabe zajema stroške materiala, neposredne stroške dela, ter ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo. Stroški izposojanja, ki se nanašajo na razvijanje sredstva in ostali stroški se izkažejo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku.

Pripoznana poraba pri razvojnem delovanju je izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in zatečene izgube zaradi oslabitve.

Ostala neopredmetena sredstva

Ostala pridobljena neopredmetena sredstva, ki jih je pridobila skupina in kjer so dobe koristnosti omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in zatečene izgube zaradi oslabitve.

Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče gospodarski koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev in se začne obračunavati, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

	V letih min.	V letih max.
Neopredmetena sredstva	3	10

f) Naložbene nepremičnine

Naložbena nepremičnina je nepremičnina, posejovana, da bi prinašala najemnino ali povečevala vrednost dolgoročne naložbe, ali pa oboje. Zato naložbeno premoženje povzroča denarne tokove, ki so močno neodvisni od drugih sredstev, ki jih poseduje podjetje. Kot naložbena nepremičnina se določi:

- zemljišče, posedovano za povečevanje vrednosti dolgoročne naložbe, ne za prodajo v bližnji prihodnosti v rednem poslovanju:
 - zemljišče, za katero družba ni določila prihodnje uporabe;
 - zgradba v lasti ali finančnem najemu, oddana v enkratni ali večkratni poslovni najem;
 - prazna zgradba, posedovana za oddajo v enkratni ali večkratni poslovni najem
- ter
- v primerih, ko je glede na opredelitev sredstev en del nepremičnine naložbena nepremičnina in drugi opredmeteno osnovno sredstvo, vendar ju ni mogoče ločeno prodati, se opredeli celotno sredstvo kot naložbena nepremičnina, če je del, ki je opredmeteno osnovno sredstvo, nepomemben, sicer se celotno sredstvo izkaže kot opredmeteno osnovno sredstvo. Ali je delež pomemben ali ne, določi pristojni delavec posameznega področja.

Merjenje pri pripoznavanju

Skupina meri naložbene nepremičnine po modelu nabavne vrednosti.

Nabavna vrednost kupljene naložbene nepremičnine obsega njeno nakupno ceno in vse njej neposredno pripisljive stroške. Neposredno pripisljivi

stroški vključujejo na primer pripisljive zasluge za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine in druge stroške posla.

Nabavno vrednost v lastnem okviru zgrajene nepremičnine sestavljajo njeni stroški do datuma dokončanja gradnje ali razvijanja. Na ta dan postane nepremičnina naložbena nepremičnina.

Odtujitve

Naložbena nepremičnina se preneha pripoznati ob odtujitvi ali kadar se za stalno umakne iz uporabe in iz odtujitve ni mogoče pričakovati nikakršnih prihodnjih gospodarskih koristi.

Dobičke ali izgube iz opustitev ali odtujitev naloženih nepremičnin je treba ugotoviti kot razlike med čistimi donosi ob odtujitvah in knjigovodsko vrednostjo sredstev ter jih pripoznati v poslovnem izidu.

Amortizacija

Naložbene nepremičnine se amortizirajo po enaki stopnji kot nepremičnine v lastni rabi. Način določanja dobe uporabnosti je enak načinu določanja dobe uporabnosti za opredmetena osnovna sredstva.

g) Najeta sredstva

Najem, pri katerem skupina prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, se obravnava kot finančni najem. Po začetnem pripoznanju je najeto sredstvo izkazano v znesku, ki je enak poštenu vrednosti ali, če je ta nižja, sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin. Po začetnem pripoznanju se sredstvo obračunava v skladu z računovodskimi usmeritvami, ki veljajo za takšna sredstva.

h) Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Stroški zalog se izkazujejo po metodi zaporednih cen (FIFO) in vsebujejo nabavno vrednost, stroške izdelave in pretvarjanja in druge stroške, ki se pojavljajo pri spravljajanju zalog na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje. Pri dokončanih proizvodih in nedokončani proizvodnji stroški vsebujejo tudi ustrezen delež posrednih proizvodnih stroškov ob normalni uporabi proizvodnih sredstev.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

i) Oslabitev sredstev

Finančna sredstva

Skupina na datum poročanja oceni vrednost finančnega sredstva, da presodi, ali obstaja kako objektivno znamenje oslabitve sredstva. Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvorni veljavni obrestni meri. Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, namenjenim za prodajo, se izračuna glede na njegovo trenutno pošteno vrednost.

Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabitve izvede posamično. Ocena oslabitve preostalih finančnih sredstev se izvede konsolidirano glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.

Vse izgube zaradi oslabitve skupina izkaže v poslovnem izidu obdobja. Morebitno zatečeno izgubo v zvezi s finančnim sredstvom, ki ni bila pripoznana neposredno v kapitalu, se prenese na poslovni izid.

Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je odpravo izgube zaradi oslabitve mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Pri finančnih sredstvih, izkazanih po odplačni vrednosti, in finančnih sredstvih, razpoložljivih za prodajo, ki so dolgovni inštrumenti, se odprava izgube zaradi oslabitve izkaže v poslovnem izidu. Izguba zaradi oslabitve za finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, ki so lastniški vrednostni papirji, se ne more odpraviti preko poslovnega izida.

Nefinančna sredstva

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev skupine, razen zalog in odloženih terjatev za davke, z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in

sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namene preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše skupine sredstev, ki ustvarjajo denarne pritoke iz trajne uporabe, veliki meri neodvisnih od tistih iz drugih sredstev ali skupin sredstev (»denar ustvarjajoče enote«). Za potrebe preizkusa oslabitve se dobro ime, pridobljeno v poslovni združitvi, razporedi na denar ustvarjajoče enote, za katere se pričakuje, da bodo pridobile koristi od sinergij združitve.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže v poslovnem izidu. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa skupina izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum bilance stanja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih skupina določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

j) Zasluzki zaposlenih

Drugi dolgoročni zasluzki zaposlenih

Čista obveznost skupine, ki nastane v zvezi z dolgoročnimi zasluzki zaposlenih, je seštevek prihodnjih zasluzkov, ki so jih zaposleni pridobili v zameno za njihovo delo, ki ga opravijo v tekočem in prejšnjih obdobjih. Tako dobljeni znesek zasluzkov se diskontira, s čimer se določi njegova sedanja vrednost in nato zmanjša za pošteno vrednost vseh povezanih sredstev. Diskontna stopnja je na datum poročanja evidentirani donos obveznic bonitetnega razreda AA, katerih zapadlost je približno enaka zapadlosti obveznosti skupine. Izračun se izdela z uporabo metode predvidene pomembnosti enot. Morebitni aktuarski dobički in izgube se pripoznajo

v poslovnem izidu v obdobju njihovega nastanka.

Kratkoročni zasluzki zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluzke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zasluzkom opravljeno.

Obveznost se izkaže v višini, za katero se pričakuje plačilo v obliki premije, izplačljive v dvanajstih mesecih po preteku obdobja opravljanja dela, ali programa delitve dobička, če ima skupina sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklega opravljanja dela zaposlene osebe in je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti.

k) Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Skupina rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po določeni obrestni meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Garancije za izdelke in storitve

Rezervacija za garancije za izdelke in storitve se izkaže ob prodaji izdelkov ali storitev, za katere je garancija dana. Rezervacija se oblikuje na osnovi izvirnih podatkov o garanciji in ob presoji vseh možnih izidov glede na njihovo verjetnost.

l) Prihodki

Prihodki iz prodaje proizvodov

Prihodki iz prodaje proizvodov se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov in ko skupina preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih proizvodih in ko je višino prihodkov mogoče zanesljivo izmeriti.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji blaga se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče, vendar pa pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo.

Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončanosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončanosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema.

m) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb (vključno z za prodajo razpoložljivimi finančnimi sredstvi), prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev namenjenih trgovanju skozi poslovni izid, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku z uporabo metode učinkovite obrestne mere.

Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, dividende od prednostnih delnic, ki so izkazane med obveznostmi, negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi učinkovite obresti.

Dobički in izgube iz tečajnih razlik se izkažejo v čistem znesku.

n) Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Upoštevane so vsečasne razlike. Odloženi davek se izkaže v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo potrebno plačati ob odpravi časovnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Skupina pobota odložene terjatve in obveznosti za davek, če ima zakonsko izvršljivo pravico pobotati pripoznane odmerjene terjatve in obveznosti za davek in če se nanašajo na davek iz dobička, ki pripada isti davčni oblasti v zvezi z isto obdavčljivo enoto; ali različnimi obdavčljivimi enotami, ki nameravajo bodisi poravnati odmerjene obveznosti za davek in terjatve za davek z razliko bodisi hkrati povrniti terjatve in poravnati obveznosti.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Dodatni davek od dobička, ki izhaja iz delitve dividend, se izkaže, ko se pripozna obveznost za plačilo dividende.

o) Čisti dobiček na delnico

Skupina pri navadnih delnicah izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Prilagojeni dobiček na delnico je enak čistemu dobičku na delnico, ker skupina nima prednostnih delnic ali zamenljivih obveznic.

p) Poročanje po odsekih

Odsek je prepoznavni sestavni del skupine, ki se ukvarja s proizvodi ali storitvami (področni odsek) ali proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju (območni odsek) ter je predmet tveganj in donosov, drugačnih od tistih v drugih odsekih.

Poročanje skupine po odsekih temelji na področnih odsekih.

Cene prenosov med odseki se merijo na čisti poslovni podlagi.

Poslovni izidi, sredstva in obveznosti po odsekih vsebujejo postavke, ki jih je mogoče pripisati neposredno odseku, kot tudi tiste, ki jih je mogoče utemeljeno razporediti na odsek. Nerazporejena postavka na strani sredstev so naložbe, na strani obveznosti je kapital.

r) Novi standardi in pojasnila, ki še niso stopili v veljavo

Številni novi standardi, dopolnitve standardov in pojasnila za leto, ki se je končalo na dan 31. decembra 2008, še ne veljajo in jih skupina pri pripravi računovodskih izkazov ni upoštevala:

MSRP 8 *Poslovni odseki* v poročanje po odsekih uvaža t.i. "poslovodni pristop". MSRP 8, ki ga bo skupina morala upoštevati pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, določa razkritja o odsekih na podlagi internih poročil, ki jih bo redno preverjal glavni nosilec odločanja v skupini (Chief Operating Decision Maker), da oceni poslovno uspešnost vsakega odseka in jim dodeli sredstva. Skupina trenutno informacije o odsekih izkazuje po področnih odsekih.

Prenovljeni MRS 23 *Stroški izposojanja* ne dajejo več možnosti pripoznavanja stroškov izposojanja kot odhodkov in zahteva, da podjetje stroške izposojanja, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, usredstvi kot del nabavne vrednosti zadevnega sredstva. Prenovljeni MRS 23 bo skupina morala pričeti uporabljati pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, kar bo predstavljalo spremembo v računovodskih usmeritvah. Skladno s prehodnimi določbami bo skupina prenovljeni MRS 23 uporabila pri tistih sredstvih, pri katerih se usredstvenje stroškov izposojanja prične na dan, ko sprememba stopi v veljavo ali pozneje.

OPMSRP 13 *Programi zvestobe kupcev* se nanaša na računovodstvo podjetij, ki izvajajo, ali so drugače udeležena v programih zvestobe kupcev. Nanaša se na tiste programe zvestobe kupcev, v katerih ti pridobijo pravico do nagrade, kot na primer brezplačno ali cenovno ugodnejše blago ali storitve. Ne pričakujemo, da bo imel OPMSRP 13, ki ga bo skupina moralo upoštevati pri pripravi izkazov za poslovno leto 2009, vpliv na računovodske izkaze.

4. Določanje poštenih vrednosti

Glede na računovodske usmeritve skupine in razčlenitve je v številnih primerih potrebna določitev poštenih vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti

posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je skupina določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti skupine.

a) Nepremičnine, naprave in oprema

Poštena vrednost nepremičnin, naprav in opreme iz poslovnih združenj je njihova tržna vrednost. Poštena vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction). Tržna vrednost naprav, opreme in inventarja temelji na ponujeni tržni ceni podobnih predmetov.

b) Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost neopredmetenih sredstev se določi kot sedanja vrednost ocenjenih bodočih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz njihove uporabe in morebitne prodaje.

c) Zaloge

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in prodaje ter primeren pribitek glede na količino dela, vloženega v dokončanje posla in prodajo zalog.

d) Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se določa glede na ponujeno nakupno ceno na datum poročanja. Poštena vrednost finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo se določa samo za potrebe poročanja.

e) Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

f) Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti bodočih izplačil glavnice in obresti, diskontirani po tržni obrestni meri na datum poročanja. Pri finančnih najemih se tržna obrestna mera določi s primerjavo s podobnimi najemnimi pogodbami.

5. Obvladovanje finančnega tveganja

Ob uporabi finančnih instrumentov je skupina izpostavljena naslednjim tveganjem:

- kreditno tveganje,
- likvidnostno tveganje,
- tržno tveganje.

Ta točka obravnava skupino in njeno izpostavljenost posameznim omenjenim tveganjem, njene cilje, usmeritve in postopke za merjenje in obvladovanje tveganj, ter njeno ravnanje s kapitalom.

Poslovodstvo je v celoti odgovorno za vzpostavitev okvirnega upravljanja skupine s tveganji.

Usmeritve za upravljanje s tveganji so oblikovane z namenom opredeliti in analizirati tveganja, ki grozijo skupini, na podlagi česar se določijo ustrezne omejitve in kontrole, ter spremljajo tveganja in upoštevanje omejitev. Usmeritve in sistemi upravljanja s tveganji se redno preverjajo in tako sproti posredujejo informacije o spremenjenih tržnih razmerah ter dejavnostih skupine. Z izobraževanjem kot tudi s standardi in postopki upravljanja s tveganji si skupina prizadeva razviti disciplinirano in konstruktivno okolje, v katerem se vsi zaposleni zavedajo svoje vloge in svojih obveznosti.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da bo skupina utrpela finančno izgubo, če stranka ali pogodbenica, vključena v pogodbo o finančnem instrumentu, ne izpolni pogodbenih obveznosti. Kreditno tveganje nastane predvsem iz naslova terjatev skupine do strank in naložbenih vrednostnic.

Poslovne in druge terjatve

Izpostavljenost skupine kreditnemu tveganju je odvisna zlasti od značilnosti posameznih strank. Demografija baze strank skupine, kot tudi plačilno tveganje z vidika panoge ali države, v kateri stranka posluje, nima tolikšnega vpliva na kreditno tveganje. Približno 2,5 % prihodkov skupine je mogoče pripisati prodajnim poslom z eno samo stranko. Z geografskega vidika, koncentracija kreditnega tveganja ne obstaja.

Skupina oblikuje kreditno politiko, v skladu s katero se za vsako novo stranko izvede analiza njene kreditne sposobnosti, preden ji skupina ponudi standardne pogoje plačila in dobave. Pregled stranke zajema zunanje ocene, če obstajajo, v nekaterih primerih pa tudi reference banke. Nabavne omejitve – ki se določijo v obliki najvišjega odprtega zneska – se vzpostavijo za vsako stranko posebej; te omejitve se preverjajo vsake tri mesece. Poslovanje skupine s stranko, ki ne izpolnjujejo normne kreditne sposobnosti, poteka le na osnovi predplačil.

Blago je prodano na način, da se zadrži lastništvo do njegovega popolnega plačila; tako ima skupina v primeru neplačila blaga zavarovano terjatev. V zvezi s poslovnimi in drugimi terjatvami, skupina ne zahteva varščine.

Skupina oblikuje popravek za vrednost oslabitve, ki predstavlja višino ocenjenih izgub iz naslova poslovnih in drugih terjatev ter naložb. Glavna elementa tega popravka sta posebni del izgube, ki se nanaša na posamezna pomembna tveganja, in skupni del izgube, ki se oblikuje za skupine podobnih sredstev zaradi izgub, ki so nastale a še niso opredeljene. Popravek za skupni znesek izgube se določi ob upoštevanju podatkov iz preteklosti, ki se nanašajo na statistiko plačila podobnih finančnih sredstev.

Popravki terjatev do kupcev se oblikujejo na osnovi analize izterljivosti vsake posamezne terjatve. Osnova za popravek so terjatve, ki niso plačane v roku 90 dni po zapadlosti.

Naložbe

Skupina svojo izpostavljenost kreditnemu tveganju zmanjšuje z naložbenjem v likvidne vrednostnice pogodbenih strank, katerih kreditna sposobnost je ustrezna.

Garancije

V skladu s svojo usmeritvijo, skupina nudi finančne garancije oziroma poročstva zgolj odvisnim podjetjem, ki so v polni lasti obvladujočega podjetja. Družba na dan 31. december 2008 beleži odprte garancije v zabilančni evidenci.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da skupina ne bo zmožna poravnati svojih finančnih obveznosti ob njihovi dospelosti. Najvišjo možno likvidnost skupina zagotavlja tako, da ima vselej dovolj likvidnih sredstev za poravnanje svojih obveznosti v roku, in sicer v običajnih kot tudi stresnih okoliščinah, brez da bi nastale nesprejemljive izgube ali tveganje škodovati ugledu skupine.

Vrednotenje proizvodov in storitev temelji na dejavnostih, ki skupini pomaga pri spremljanju potreb po denarnih tokovih in optimiranju donosnosti naložb. Skupina tudi zagotavlja, da ima dovolj denarja (vlog na vpogled) za kritje poslovnih stroškov za dobo 60 dni, vključno za servisiranje finančnih obveznosti; slednje izključuje možne posledice izjemnih okoliščin, ki jih ni mogoče predvideti, kot npr. naravne katastrofe.

Tržno tveganje

Tržno tveganje je tveganje, da bodo spremembe v tržnih cenah, kot so devizni tečajji, obrestne mere in lastniški instrumenti, vplivale na prihodke skupine ali na vrednost finančnih instrumentov. Cilj obvladovanja tržnega tveganja je obvladovanje in nadzor nad izpostavljenostjo tržnim tveganjem v razumnih mejah ob hkratni optimizaciji dobička.

Skupina trguje s finančnimi instrumenti in prevzema finančne obveznosti, oboje s ciljem obvladovanja tržnih tveganj. Vsi ti posli se izvajajo ob upoštevanju usmeritev skupine. Da bi čim bolj zmanjšala nihanje poslovnega izida, si skupina nenehno prizadeva za uporabo računovodskega obravnavanja za varovanje pred tveganjem.

Valutno tveganje

Skupina je izpostavljena valutnemu tveganju na nabavnem in prodajnem področju, in sicer pri poslih v valutah, ki niso funkcijske valute družb v skupi-

ni družbe. Valute, v katerih skupina največ posluje so EUR, HRK, USD, GBP, CHF in DKK. Na posojilnem področju so posli sklenjeni v EUR. Skupina se do sedaj ni posebej varovala pred valutnimi tveganji.

Tveganje spremembe obrestne mere

Skupina je izpostavljena obrestnim tveganjem, saj je večina finančnih obveznosti obrestovana po spremenljivi obrestni meri. Skupina se do sedaj ni posebej varovala pred spremembami obrestnih mer.

Upravljanje s kapitalom

Uprava se je odločila za ohranjanje velikega kapitalskega obsega, da bi tako zagotovila zaupanje naložbenikov, upnikov in trga ter trajnostni razvoj skupine. Nadzorni svet spremlja kapitalski donos, ki ga je skupina opredelila kot čisti poslovni izid, deljen s povprečnim kapitalom brez čistega dobička poslovnega leta.

V letu poročanja v skupni ni prišlo do spremembe v načinu upravljanja s kapitalom.

Niti matična družba niti njene odvisne družbe niso predmet kapitalskih zahtev, ki bi jih določili zunanji organi.

6. Poročanje po odsekih

Področna razdelitev

V tisoč EUR

	Varnostne tiskovine		Komerzialne tiskovine		Ostalo		Skupaj	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Čisti prihodki od prodaje	10.644	9.261	17.404	27.552	7.919	2.707	35.967	39.520
Čisti poslovni izid	-647	-139	186	-243	-130	-41	-591	-423
Sredstva po področjih	12.795	11.035	18.978	31.008	8.971	3.226	40.744	45.270
Nerazporejena sredstva							13.443	16.479
Sredstva skupaj	12.795	11.035	18.978	31.008	8.971	3.226	54.187	61.749
Obveznosti skupaj	7.508	7.081	12.540	22.202	5.661	2.070	25.709	31.354
Investicije	525	1.561	1.134	2.963	397	452	2.056	4.976
Amortizacija	1.422	1.165	1.776	2.666	903	341	4.101	4.171

Prihodki od prodaje pod ostalo zajemajo prihodke od prodaje materiala, trgovskega blaga in osnovnih sredstev.

Poslovanje skupine se pretežno odvija v Evropi, zato skupina ne poroča po območnih odsekih.

Razkritja postavk v izkazu poslovnega izida

1. Prihodki

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah prodaje	2008	2007
Prodaja proizvodov na domačem trgu	20.402	21.837
Prodaja storitev na domačem trgu	738	740
Prihodki od naložbenih nepremičnin	55	
Prihodki od najemnin na domačem trgu	33	121
Prodaja proizvodov na tujem trgu	6.532	14.028
Prodaja storitev na tujem trgu	376	458
Prodaja materiala in trgovskega blaga na domačem trgu	1.229	1.509
Prodaja materiala in trgovskega blaga na tujem trgu	6.601	826
Skupaj	35.967	39.520

2. Odhodki

V tisoč EUR

Stroški po naravnih vrstah, sprememba vrednosti zalog	2008	2007
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	4.913	4.942
Stroški porabljenega materiala in storitev	18.265	20.661
Stroški dela	10.127	10.421
Amortizacija	4.120	4.171
Drugi odhodki (iz poslovanja)	621	928
Sprememba vrednosti zalog gotovih proizvodov, nedokončane proizvodnje in polizdelkov	291	-170
Skupaj odhodki (iz poslovanja)	38.337	40.953

Stroški dela

V tisoč EUR

	2008	2007
Stroški bruto plač	7.431	7.354
Stroški pokojninskih zavarovanj	798	814
Stroški drugih socialnih zavarovanj	581	604
Drugi stroški dela	1.318	1.649
Skupaj stroški dela	10.127	10.421

Stroški plač so obračunani v skladu s kolektivnimi pogodbami, internimi pravilniki o plačah in drugih osebnih prejemkih, uredbo o višini stroškov, ki se priznavajo kot davčno priznani odhodki ter individualnimi pogodbami o zaposlitvi. Drugi stroški dela so vsi ostali stroški za prehrano, prevoz, regres, odpravnine pri odhodu v pokoj ter davek na izplačane plače.

3. Drugi prihodki iz poslovanja

Razčlenitev drugih prihodkov	V tisoč EUR	
	2008	2007
Dobiček pri prodaji osnovnih sredstev	269	107
Odprava oslabitev opredmetenih sredstev	95	
Prihodki od odprave rezervacij	188	476
Usredstveni lastni proizvodi in storitve		
Odprava prevrednotenj terjatev do kupcev in zalog	212	38
Prejete odškodnine, subvencije in dotacije	16	29
Drugo	422	360
Skupaj	1.203	1.011

4. Čisti prihodki (stroški) financiranja

	V tisoč EUR	
	2008	2007
Prihodki od obresti	249	82
Prihodki od dividend in drugih deležev	563	254
Pozitivne tečajne razlike	16	8
Prihodki od prodaje finančnih naložb	1.585	541
Drugi finančni prihodki	13	1.541
- od tega sprememba poštene vrednosti finančnih naložb skozi IPI		1.505
- od tega drugo	13	36
Skupaj prihodki iz financiranja	2.425	2.426
Odhodki za obresti	733	956
Negativne tečajne razlike	28	13
Odhodki od prodaje finančnih naložb		137
Drugi finančni odhodki	2	437
Finančni odhodki zaradi slabitve	432	10
Skupaj stroški iz financiranja	1.195	1.554
Skupaj čisti prihodki financiranja	1.230	872

5. Davki

V tisoč EUR

	2008	2007
Odmerjeni davek	84	60
Odloženi davek (iz IPI)	-96	217
Skupaj	-12	277

Prikaz učinkovitih stopenj davka od dohodka pravnih oseb

V tisoč EUR

	2008	2008	2007	2007
Celotni poslovni izid pred davki		62		450
Davčni učinki:				
Davek, obračunan z uporabo splošne davčne stopnje	22,0 %	14	23,0 %	104
Prilagoditev za davčno stopnjo iz drugih davčnih območij	-13,0 %	-8	-2,0 %	-9
Davčno izvzeti prihodki	-466,6 %	-288	-23,3 %	-105
Davčno povečani prihodki	4,0 %	2		
Davčno nepriznani odhodki	209,5 %	129	27,4 %	124
Izgube, za katere ni bila priznana terjatev za odloženi davek		-46	92,2 %	415
Davčne olajšave	-34,6 %	-21	-21,0 %	-95
Davčna izguba	364,9 %	225	-43,1 %	-194
Druge spremembe davčne osnove	-30,9 %	-19	8,3 %	37
Skupaj davki	-19,8 %	-12	61,5 %	277

Odloženi davki, priznani neposredno v kapitalu

V tisoč EUR

	2008	2007
Nepremičnine, naprave in oprema	27	-435
Naložbe	516	109
Skupaj	543	-326

6. Razkritja zneskov za revizorja

Celotni pogodbeni znesek storitev revidiranja v letu 2008 znaša 19 tisoč EUR.

Razkritja postavk v izkazu konsolidirane bilance stanja

7. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine

	V tisoč EUR	
	2008	2007
Zemljišča		
Zgradbe	203	
Skupaj	203	

Gibanje naložbenih nepremičnin

	V tisoč EUR	
	2008	2007
Nabavna vrednost		
Stanje 01.01.2008		
Povečanje		
Zmanjšanje		
Prenosi iz nepremičnin, naprav in opreme	471	
Ostali prenosi		
Stanje 31.12.2008	471	
Popravek vrednosti		
Stanje 01.01.2008		
Amortizacija	12	
Prenosi iz nepremičnin, naprav in opreme	256	
Stanje 31.12.2008	268	
Neodpisana vrednost		
Stanje 01.01.2008		
Stanje 31.12.2008	203	

Višina prihodkov iz naslova naložbenih nepremičnin je razkrita v točki 1.

8. Nepremičnine, naprave in oprema

Skupina je investirala v letu 2008 v zgradbe in opremo 909 tisoč EUR.

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme

V tisoč EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	Druga oprema	Investicije v teku	Dani predujmi	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 01.01.2007	1.518	15.874	38.647	119	215		56.373
Povečanje ob prevzemu družbe	2.392	1.516	1.204				5.112
Popravek otvoritvene bilance							
Pridobitve v poslovnem letu		206	4.222			65	4.493
Sprememba investicij v teku					254		254
Prenosi		-33	45	-92	80		
Odtujitve		2	1.586				1.588
Prevednotovanje							
Stanje 31.12.2007	3.910	17.561	42.532	27	549	65	64.644
Stanje 01.01.2008	3.910	17.561	42.532	27	549	65	64.644
Prenos na naložbene nepremičnine		-471					-471
Povečanje ob prevzemu družbe							
Prenos za sredstva namenjena za prodajo					-85		-85
Popravek otvoritvene bilance							
Pridobitve v poslovnem letu		183	907		754		1.844
Sprememba investicij v teku		198	16		-1.149		-935
Prenosi							
Odtujitve	694	786	4.905			44	6.429
Prevednotovanje							
Stanje 31.12.2008	3.216	16.685	38.596	27	69	21	58.614
Popravek vrednosti							
Stanje 01.01.2007		7.366	27.312	104			34.782
Amortizacija		522	3.311				3.832
Odtujitve			1.273				1.273
Prenosi			104	-104			
Prevednotovanje							
Stanje 31.12.2007		7.888	29.453				37.341
Stanje 01.01.2008		7.888	29.453				37.341
Popravek otvoritvene bilance							
Amortizacija		525	3.278				3.803
Prenos na naložbene nepremičnine		-268					-268
Odtujitve		207	4.474				4.681
Prenosi							

V tisoč EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	Druga oprema	Investicije v teku	Dani predujmi	Skupaj
Prevrednotovanje							
Stanje 31.12.2008		7.938	28.268				36.206
Stanje 01.01.2007	1.518	8.508	11.334	15	215		21.591
Stanje 31.12.2007	3.910	9.673	13.080	27	549	65	27.304
Stanje 01.01.2008	3.910	9.673	13.080	27	549	65	27.304
Stanje 31.12.2008	3.216	8.747	10.328	27	69	21	22.408

119

Odtujitve v letu 2008 v glavnem obsegajo prodajo ekonomsko in tehnično zastarele, a še funkcionalne strojne opreme.

Skupina ima zavarovana dolgoročna posojila s hipotekami na nepremičninah, zastavami na premičninah in z zastavo dolgoročnih finančnih naložb ter jih izkazuje v zabilančni evidenci.

Nepremičnine, naprave in oprema, pridobljena s finančnim najemom

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007	2006
Oprema	64	368	283

9. Neopredmetena sredstva

Med dolgoročne premoženjske pravice se uvršča predvsem nakup računalniških programov za prenovo poslovnega informacijskega sistema. Stroški razvijanja so pripoznani stroški za projekte, ki dokazujejo izvedljivost strokovnega dokončanja projekta za uporabo ali prodajo; namen je dokončati projekt in ga prodati ali uporabljati, verjetnost gospodarskih koristi ter sposobnost zanesljivo izmeriti stroške, ki se pripisujejo neopredmetnemu sredstvu. Skupina je v letu 2008 investirala v neopredmetena sredstva za 512 tisoč EUR.

Med neopredmetenimi sredstvi skupine je pripoznano dobro ime v znesku 627 tisoč EUR, ki izvira iz naslova nakupa družbe AMBA Co., d.o.o., Ljubljana, v letu 2007. Dobro ime izhaja iz dobre umeščenosti prevzete družbe na tujih trgih.

Gibanje neopredmetenih sredstev

V tisoč EUR

	Dobro ime	Dolgoročno odloženi stroški	Dolgoročne premoženjske pravice	Neopredmetena dolgoročna sredstva v izdelavi	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje 1.1.2007		303	2.641		2.945
Povečanje ob prevzemu družbe	627		5	103	735
Pridobitve v poslovnem letu			257		257
Sprememba investicij v teku				37	37
Prenosi iz investicij v teku					
Odtujitve			7		7
Prevrednotovanje					
Stanje 31.12.2007	627	303	2.897	140	3.967
Stanje 1.1.2008					
Stanje 1.1.2008	627	303	2.897	140	3.967
Povečanje ob prevzemu družbe					
Pridobitve v poslovnem letu			329		329
Sprememba investicij v teku				512	512
Popravek otvoritvene bilance			81		81
Prenosi iz investicij v teku				-329	-329
Odtujitve			4		4
Prevrednotovanje			-1		-1
Stanje 31.12.2008	627	303	3.302	323	4.555
Popravek vrednosti					
Stanje 1.1.2007		79	1.370		1.449
Amortizacija		58	281		339
Odtujitve			6		6
Stanje 31.12.2007		137	1.645		1.782
Stanje 1.1.2008					
Stanje 1.1.2008		137	1.645		1.782
Amortizacija		19	277		296
Popravek otvoritvene bilance					
Odtujitve			2		2
Stanje 31.12.2008		156	1.921		2.076
Neodpisana vrednost					
Stanje 01.01.2007		225	1.271		1.496
Stanje 31.12.2007	627	167	1.252	140	2.184
Stanje 01.01.2008					
Stanje 01.01.2008	627	166	1.252	140	2.185
Stanje 31.12.2008	627	147	1.381	323	2.478

10. Naložbe v pridružena podjetja

Med pridružena podjetja spadajo:

- Druckman Madžarska, v katerem ima skupina 33 % delež, in za katerega ima oblikovan popravek vrednosti za celotno naložbo, ker pridružena družba ne posluje že nekaj let in tudi ni prikazana v gibanju naložb;
- Lotaria Nazionale SH.A Rruga Kavajes, Porta Kry, Misto Mame, Tirana. Delež se meri po kapitalski metodi.

		V tisoč EUR	
Razčlenitev po vrstah	2008	2007	
Lotaria Nazionale SH.A Rruga Kavajes, Porta Kry Esore, Misto Mame, Tirana - 46,6 % lastništvo			
Druckman, Madžarska – družba ne posluje			
KIG KGA, proizvodnja, trgovina, inženiring d.o.o.			18
Skupaj			18

V letu 2008 je družba prodala 50 odstotni delež v pridruženi družbi KIG KGA d.o.o. Prihodki od prodaje deleža so pripoznani v finančnih prihodkih kot prihodki od odprodaje finančnih naložb.

Zaradi novih dejstev znanih v letu 2008 in 2009 so se v konsolidiranih izkazih za leto 2008 v skladu s kapitalsko metodo pripoznali prihodki financiranja v višini 70 tisoč EUR, in sicer iz naslova pripoznavanja danih posojil pridruženi družbi v celoti, saj bodo le-ta poravnana v celoti.

Gibanje naložb v pridružena podjetja

		V tisoč EUR	
	Nabavna vrednost	Čista vrednost	
Stanje 1.1.2007	72	72	
Stanje 31.12.2007	18	18	
Prodaja finančne naložbe	-18	-18	
Stanje 31.12.2008			

11. Naložbe, razpoložljive za prodajo

		V tisoč EUR	
Razčlenitev po vrstah	2008	2007	
Naložbe, razpoložljive za prodajo	13.443	14.305	

Gibanje naložb, razpoložljivih za prodajo

V tisoč EUR

	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti (oslabitve)	Čista vrednost
Stanje 1.1.2006	12.998	-172	12.826
Nakup	2.474		2.474
Prodaja	-2.230	172	-2.058
Sprememba poštene vrednosti	723		723
Stanje 1.1.2007	13.965		13.965
Nakup	4.620		4.620
Prodaja	-4.718		-4.718
Sprememba poštene vrednosti	438		438
Stanje 1.1.2008	14.305		14.305
Prenos iz kratkoročnih naložb	1.731		1.731
Prenos na podjetja v skupini	128		128
Nakup			
Prodaja	-32		-32
Sprememba poštene vrednosti	-2.433		-2.433
Stanje 31.12.2008	13.443		13.443

12. Dana posojila

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Dana posojila	334	1.249

Dana posojila na dan 31.12.2008 so posojila delavcem za odkup stanovanj in gradnjo, sredstva vložena v nakup dolgoročnih obveznic, katerih izdajatelj je banka in dani depozit.

Gibanje danih posojil

V tisoč EUR

	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti (oslabitve)	Čista vrednost
Stanje 01.01.2006	661		661
Povečanja	770		770
Odplačila	93		93
Prenos na kratkoročna posojila	36		36
Tečajne razlike			
Stanje 01.01.2007	1.303		1.303
Povečanja	500	-301	199
Odplačila	221		221
Prenos na kratkoročna posojila	32		32
Stanje 31.12.2007	1.550	-301	1.249
Povečanja			
Prenos na sredstva namenjena za prodajo	1.187	-301	886
Odplačila			
Prenos na kratkoročna posojila	29		29
Stanje 31.12.2008	334		334

123

13. Dolgoročne poslovne terjatve

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Druge dolgoročne poslovne terjatve za pridružena podjetja		878
Skupaj		878

Gibanje dolgoročnih poslovnih terjatev

V tisoč EUR

	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti (oslabitve)	Čista vrednost
Stanje 01.01.2007			
Povečanje	878		878
Stanje 31.12.2007	878		878
Stanje 01.01.2008	878		878
Prenos na nekratkoročna sredstva, namenjena za prodajo	878		878
Stanje 31.12.2008			

14. Odložene terjatve in obveznosti za davek**Gibanje začasnih razlik v letu 2008**

V tisoč EUR

	Terjatve		Obveznosti		Terjatve-obveznosti	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Nepremičnine, naprave in oprema			284	439	-284	-439
Naložbe	445	21	26	132	419	-111
Terjatve	49	52			49	52
Zaloge						
Rezervacije za odpravnino	181	210			181	210
Druge rezervacije						
Davčna izguba	67	81			67	81
Skupaj	742	364	310	571	432	-207

Pri obračunu odloženega davka je skupina uporabila 21 % davčno stopnjo. Osnova za obveznosti za odloženi davek so presežki iz prevrednotenja naložb, razpoložljivih za prodajo, merjeni po pošteni vrednosti skozi kapital.

Osnova za terjatve za odloženi davek so oblikovane rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi, davčna izguba terčasne razlike pri obračunu davka od dohodka pri naložbah, terjatvah, zalogah in drugih rezervacijah, ki bodo davčno priznane v kasnejših obdobjih.

Skupina je pripoznala odložene terjatve za davek za davčno izgubo na osnovi ocene, da bodo v prihodnjih letih na razpolago obdavčljivi dobički, v breme katerih bo mogoče izrabiti odložene terjatve za davek.

V letih koriščenja davčne izgube bo zmanjšanje terjatev za odloženi davek pomenilo ustrezno zmanjšanje dobička.

Gibanje začasnih razlik v letu 2007

V tisoč EUR

	1.1.2007	Pripoznane v prihodkih/odhodkih	Pripoznane v kapitalu	31.12.2007
Nepremičnine, naprave in oprema		-4	-435	-439
Naložbe	-224	4	109	-111
Terjatve	48	4		52
Zaloge	25	-25		
Rezervacije za odpravnino	247	-37		210
Druge rezervacije	18	-18		
Davčna izguba	222	-141		81
Skupaj	336	-217	-326	-207

Gibanje začasnih razlik v letu 2008

V tisoč EUR

	1.1.2008	Pripozname v prihodkih/odhodkih	Pripozname v kapitalu	31.12.2008
Nepremičnine, naprave in oprema	-439	128	27	-284
Naložbe	-111	14	516	419
Terjatve	52	-3		49
Zaloge				
Rezervacije za odpravnino	210	-29		181
Druge rezervacije				
Davčna izguba	81	-14		67
Skupaj	-207	96	543	432

15. Ne kratkoročna sredstva, namenjena za prodajo

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Opredmetena osnovna sredstva	85	
Finančna naložba SNLS Gabon	2.297	
Skupaj	2.382	

Med ne kratkoročna sredstva, namenjena za prodajo, so razvrščena sredstva, katerih prodaja se bo zelo verjetno izvršila v kratkem roku. Trenutno poteka aktivno trženje teh sredstev.

16. Zaloge

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Material	1.972	2.126
Nedokončana proizvodnja	267	539
Proizvodi	1.180	1.287
Trgovsko blago	331	234
Skupaj	3.750	4.186

Za leto 2008 je skupina odpisala sredstva iz vrst materiala in proizvodov, ki niso bila več uporabna. Največje odpise med proizvodi je skupina izvedla pri etiketah, plastičnih karticah in ovojninah ter dokumentih, ki je bila posledica rabe neustreznega materiala.

Popravki vrednosti se ugotavljajo po vrstah zalog in gibanju. Pri pregledu zalog v reklamacijskih skladiščih, zalog materiala, proizvodov in blaga, ki niso imele gibanja več kot 12 mesecev, je skupina upoštevala enake usmeritve kot v preteklih letih.

17. Kratkoročne finančne naložbe po pošteni vrednosti

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Kratkoročne finančne naložbe		2.156
Skupaj		2.156

Vse kratkoročne finančne naložbe, ki so bile vrednotene po pošteni vrednosti, je skupina na podlagi Uredbe komisije ES o spremembi Uredbe o sprejetju mednarodnih računovodskih standardov (MRS 39 in MSRP 7) prerazvrstila med dolgoročne naložbe, razpoložljive za prodajo, po stanju naložb na dan 30.6.2008.

Pri obračunavanju običajnega nakupa ali prodaje finančnega sredstva se pripoznava ali odpravi pripoznanje, kot je ustrezno, ob upoštevanju datuma plačila.

Skupina se je zaradi padca borznih tečajev na finančnih trgih odločila, da se s temi vrednostnimi papirji ne bo trgovalo v kratkem roku. Na podlagi Uredbe komisije ES o spremembi Uredbe o sprejetju mednarodnih računovodskih standardov (MRS 39 in MSRP 7) je bila sprejeta odločitev o prerazvrstitvi kratkoročnih finančnih naložb po pošteni vrednosti med dolgoročne naložbe, razpoložljive za prodajo, po stanju naložb na dan 30.06.2008. Če bi lahko opravili omenjeno prerazvrstitev že 1.1.2008, bi bil čisti izid poslovnega leta večji za 425 tisoč EUR, če pa prerazvrstitve ne bi opravili, bi bil poslovni rezultat za 582 tisoč EUR nižji.

V tisoč EUR

	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti (oslabitve)	Čista vrednost
Stanje 01.01.2007	1.839		1.839
Prenos po delitvi med delnice, razpoložljive za prodajo	-98		-98
Prodaja	-188	-3	-185
Sprememba poštene vrednosti	610	10	600
Stanje 01.01.2008	2.163	7	2.156
Prerazvrstitev med dolgoročne finančne naložbe (Uredba komisije EU)	-1.731		-1.731
Prodaja			
Sprememba poštene vrednosti do prenosa	-425		-425
Stanje 31.12.2008	7		

18. Kratkoročno dana posojila

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Kratkoročno dana posojila	615	330
Kratkoročni depoziti	430	
Kratkoročni del dolgoročnih posojil	29	32
Skupaj	1.074	362

19. Poslovne in druge terjatve

V tisoč EUR		
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	6.107	7.426
Kratkoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini		
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	14	9
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	416	256
Kratkoročno dani predujmi	80	47
Skupaj	6.617	7.738

20. Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

V tisoč EUR		
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina	88	503
Depoziti pri bankah	954	500
Skupaj	1.042	1.003

21. Kapital

Celotni kapital skupine sestavljajo izdani kapital v višini 10.015 tisoč EUR, presežek vplačanega kapitala v višini 17.859 tisoč EUR, zakonske in statutarne rezerve v višini 1.927 tisoč EUR, zadržani dobiček, v višini 269 tisoč EUR, lastne delnice v višini 26 tisoč EUR kot zmanjšanje kapitala ter rezerva za pošteno vrednost, ki je negativna, in sicer v višini 1.576 tisoč EUR.

Skupina je izdala 200.000 kosovnih delnic, ki so vpisane v KDD.

V tisoč EUR		
Osnovni kapital	2008	2007
Osnovni kapital	10.015	10.015
Skupaj	10.015	10.015

Kapitalske rezerve v višini 17.859 tisoč EUR predstavljajo poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom deležev v višini 2.215 tisoč EUR ter splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 15.644 tisoč EUR.

V tisoč EUR		
Kapitalske rezerve	2008	2007
Poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom deležev	2.215	2.215
Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	15.644	15.644
Skupaj	17.859	17.859

Zakonske in statutarne rezerve v višini 1.927 tisoč EUR vključujejo zakonske rezerve v višini 1.709 tisoč EUR, statutarne rezerve v višini 191 tisoč EUR ter rezerve za lastne delnice v višini 26 tisoč EUR. Zakonske rezerve se oblikujejo letno v višini 5 % od zneska čistega dobička tekočega poslovnega leta, ki ostane po kritju morebitne prenesene izgube, dokler zakonske rezerve in kapitalne rezerve ne presežejo deleža iz Zakona o gospodarskih družbah oziroma Statuta družbe.

V tisoč EUR		
Zakonske in statutarne rezerve	2008	2007
Zakonske rezerve	1.709	1.709
Rezerve za lastne delnice	26	26
Statutarne rezerve	191	191
Skupaj	1.927	1.927

Skupina v letu 2008 ni pridobivala lastnih delnic. Na dan 31.12.2008 družba izkazuje lastništvo 201 delnice z oznako CETG. Izkazujejo se kot odbitna postavka kapitala in so izkazane po nabavni vrednosti.

Rezerva za pošteno vrednost skupine se je v letu 2008 zmanjšala zaradi padca tečajev finančnih naložb. Nabrana rezerva iz naslova presežka iz prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb je negativna in znaša 1.995 tisoč EUR. Iz tega naslova je skupina oblikovala odložene terjatve do države v višini 419 tisoč EUR.

Prevedbeni popravek kapitala se nanaša na valutne razlike pri vključevanju računovodskih izkazov odvisnih podjetij v tujini v konsolidirane računovodske izkaze.

Kapital manjšinskih lastnikov vključuje deleže manjšinskih lastnikov v odvisni družbi Cetis Print, d.o.o., Beograd.

22. Čisti dobiček na delnico

Čisti dobiček na delnico je izračunan tako, da se osnovni čisti dobiček deli z imenovalcem, ki ga predstavlja tehtano povprečno število delnic. Prilagojeni dobiček na delnico je enak, ker skupina nima prednostnih delnic niti zamenljivih obveznic.

V tisoč EUR		
	2008	2007
Čisti dobiček v EUR	75.233	172.764
Tehtano povprečno število navadnih delnic	199.799	199.799
Čisti in prilagojeni dobiček na delnico v EUR	0,38	0,86

23. Prejeta posojila

Se delijo na dolgoročna posojila in kratkoročna posojila skupaj s kratkoročnim delom dolgoročnih posojil.

Dolgoročna prejeta posojila

V tisoč EUR		
Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Bančna posojila	8.770	11.841

Kratkoročna prejeta posojila

Razčlenitev po vrstah	V tisoč EUR	
	2008	2007
Kratkoročni del dolgoročnih posojil od bank, ki zapadejo v enem letu	5.475	3.011
Kratkoročna posojila bank	1.900	3.451
Kratkoročna posojila od drugih	1.240	1.190
Skupaj	8.615	7.652

Dana jamstva

Dana jamstva znašajo 23.172 tisoč EUR in so izkazana v zabilančni evidenci.

Razčlenitev po vrstah	V tisoč EUR		
	Skupno odplačilo 2008	Obresti 2008	Glavnica 2008
Kratkoročna posojila do enega leta	4.833	150	4.683
Dolgoročna posojila, najeta za obdobje od 1 do 5 let	3.874	899	2.975
Dolgoročna posojila, najeta za obdobje nad 5 let	1.313		1.313
Skupaj	10.020	1.049	8.971

Skupina ni ločevala obresti za dolgoročna posojila po ročnosti, zato so zajete obresti v obdobju od 1 do 5 let.

24. Dolgoročne poslovne obveznosti

Razčlenitev po vrstah	V tisoč EUR	
	2008	2007
Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		4
Dolgoročne poslovne obveznosti iz naslova pogodb o finančnem najemu	26	74
Skupaj	26	78

25. Rezervacije

Razčlenitev po vrstah	V tisoč EUR	
	2008	2007
Za prodajne garancije	71	99
Za tožbe	29	89
Za ostale	23	40
Za jubilejne nagrade	246	247
Za odpravnine	701	767
Skupaj	1.070	1.242

Gibanje rezervacij

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	31.12.2007	Oblikovanje	Koriščenje	Odprava	31.12.2008
Za prodajne garancije	99	43		71	71
Za tožbe	89			60	29
Za ostale	40	9		26	23
Za jubilejne nagrade	246	35	32	3	246
Za odpravnine	767	1	9	58	701
Skupaj	1.241	88	41	218	1.070

Skupina je preverila že oblikovane rezervacije, upoštevala spremembe in v skupnem zmanjšala rezervacije za namen dolgoročno odloženih odhodkov in rezervacije iz naslova dolgoročno vračunanih stroškov.

Osnova za njihovo oblikovanje so pogodbe, pravne podlage in mnenja strokovnjakov.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Na osnovi izdelanega izračuna za vsakega zaposlenega z uporabo projicirane enote, ki ga je pripravil pooblaščen aktuar, so se rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade zmanjšale za 66 tisoč EUR.

26. Poslovne in druge obveznosti

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	5.627	6.917
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	314	1.329
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	611	644
Kratkoročne obveznosti do državnih in drugih inštitucij	347	653
Druge kratkoročne obveznosti	298	427
Skupaj	7.197	9.970

Osnova so izvirne listine, ki časovno in vsebinsko opredeljujejo dogodek.

27. Zabilančna evidenca

V tisoč EUR

Razčlenitev po vrstah	2008	2007
Hipoteke	14.001	19.290
Ostale bančne garancije, dana jamstva in delnice	7.498	13.259
Davčna izguba	1.547	395
Investicijske in druge olajšave	49	9
Drugo	77	77
Skupaj	23.172	33.030

Razkritja k izkazu finančnega izida

Izkaz finančnega izida je sestavljen po posredni metodi iz podatkov bilance stanja na dan 31.12.2008 in bilance stanja na dan 31.12.2007 in iz podatkov izkaza poslovnega izida za leto 2008 ter iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev pritokov in odtokov in za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk.

131

28. Finančni instrumenti – obvladovanje tveganj

Izpostavljenost in obvladovanje tveganj

Ugotavljamo, da so valutna tveganja pri skupini glede evra skoraj popolnoma izključena. Poslovanje z državami izven EMU območja je prav tako potekalo večinoma v valuti EUR. Največje valutno tveganje se v skupini pojavlja na Hrvaškem, kjer ima družba Cetis-ZG, d.o.o. terjatve večinoma nominirane v domači valuti.

Skupina se zaveda, da je redno nadziranje in upravljanje finančnih tveganj, ki jim je skupina izpostavljena na trgih, pomemben pogoj za uspešno poslovanje in doseganje strateških ciljev. V letu 2008 so bila prisotna zlasti obrestna tveganja (splošna rast obrestnih mer, razen za nove zadolžitve). Na podlagi analize teh tveganj je ocena, da je obrestno tveganje povečano zaradi novih kratkoročnih zadolžitvev oziroma izdanih jamstev. Skupina ocenjuje, da bodo ta tveganja zaradi poslovanja tako matične kot odvisnih družb tudi v prihodnje povečana.

Skupina ima vse dolgove na dolgi rok nominirane v EUR. Obrestne mere so definirane po tržnem principu cene denarja na evropskem bančnem tržišču. Skupina tveganj sprememb obrestne mere do sedaj ni posebej varovala, saj je ocenila, da so ponujene fiksacije obrestnih mer še vedno nad nivoji spremenljivih obrestnih mer, oziroma da bodo dolgoročna gibanja obrestnih mer omogočila ugodnejše stroške financiranja v celotnem obdobju najema posojil.

Obrestna tveganja so se zaradi obsega posojil in nenadnih gibanj ter zvišanj obrestnih mer povečala. Ocenili smo, da je raven obrestne mere za vsa najeta dolgoročna posojila, ob njeni pogodbeno dogovorjeni spremenljivosti ter ob upoštevanju ročnosti še vedno sprejemljiva. Ocenjujemo, da je izpostavljenost skupine do obrestnih tveganj sicer visoka.

Premoženjska in z njimi povezana tveganja je skupina v letu 2008 sistematično in analitično prenašala na zavarovalnice.

Tveganja plačilne sposobnosti na kratek rok so v skupini nizka, kar je posledica učinkovitega upravljanja s sredstvi, ustreznih posojilnih linij za uravnavanje denarnih tokov, zadovoljive stopnje finančne prilagodljivosti ter dobrega dostopa do potrebnih finančnih virov. Skupina pri tem upošteva razmere v finančnem okolju in na finančnih trgih.

Finančni instrumenti – kreditno tveganje

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan poročanja je bila:

V tisoč evrih	Pojasnilo	Knjigovodska vrednost	
		2008	2007
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo	11	13.443	14.305
Finančna sredstva po pošteni vrednosti	17		2.156
Dana posojila	12, 18	1.408	1.611
Dolgoročne in kratkoročne poslovne terjatve	13, 19	6.617	8.616
Denarna sredstva in ustrezniki	20	1.042	1.003
Skupaj		22.510	27.692

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju za posojila na dan poročanja po geografskih regijah

V tisoč evrih	Knjigovodska vrednost	
	2008	2007
Domače	840	398
Druge evropske države		327
Druge regije - izven EU	568	886
Skupaj	1.408	1.611

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

V tisoč evrih	Pojasnilo	Knjigovodska vrednost	
		2008	2007
Terjatve		6.617	8.616
Skupaj		6.617	8.616

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju za poslovne terjatve na dan poročanja po geografskih regijah je bila:

V tisoč evrih	Knjigovodska vrednost	
	2008	2007
Domače	5.194	4.861
Države evro območja	862	815
Druge evropske države	260	1.337
Druge regije- Afrika	301	1.603
Skupaj	6.617	8.616

Izgube zaradi oslabitve

Stanje poslovnih terjatev na dan poročanja je bilo:

V tisoč EUR	Bruto	Oslabitev	Bruto	Oslabitev
	2008	2008	2007	2007
Še niso zapadle	5.289		7.671	
Zapadle 0-30 dni	759	4	566	
Zapadle 31-120 dni	442	15	508	64
Zapadle 121 dni do 365 dni	243	151	350	244
Več kot eno leto	1.166	1.112	1.036	1.207
Skupaj	7.899	1.282	10.131	1.515

Gibanje v popravkih vrednosti zaradi oslabitve glede terjatev do kupcev v letu je bilo:

V tisoč EUR	2008	2007
Stanje 1. januarja	1.514	952
Novo oblikovani popravki vrednosti	74	648
Odpisani oblikovani popravki	-55	-49
Plačani odpisani popravki	-251	-36
Stanje 31. decembra	1.282	1.515

Valutno tveganje

V tisoč EUR	EUR	HRK	USD	GBP	CHF	RSD	DKK	EUR	HRK	USD	GBP	CHF	DKK
	31.12.2008							31.12.2007					
Terjatve do kupcev	5.112	8.991				3.247		8.165	7.146				
Obveznosti do dobaviteljev	-3.978	-4.450	-5		-33	892	-1	-6.950	-3.351	-121	-26	-111	-12
Zavarovana bančna posojila	-13.086							-4.752					
Bruto izpostavljenost bilance stanja	-11.952	4.541	-5		-33	4.139	-1	-3.537	3.795	-121	-26	-111	-12

Analiza občutljivosti

10 odstotna okrepitev evra nasproti valutam HRK, USD, GBP, CHF in DKK na dan 31. decembra bi zmanjšala kapital in poslovni izid za 58 tisoč EUR. Ta analiza predpostavlja, da vse druge spemnljivke, zlasti obrestne mere ostanejo konstantne.

31.12.2008	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tok	Do 6 mesecev	Od 6 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Nad 5 let
V tisoč EUR							
Prekoračitev na TRR							
Zavarovana bančna posojila	13.086	-14.360	-4.276	-1.827	-3.569	-4.688	
Ostala posojila	2.400	-2.551	-351	-2.200			
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	7.012	-7.012	-7.012				
SKUPAJ	22.498	-23.923	-11.639	-4.027	-3.569	-4.688	
3-mesečni euribor 31.12.2008	4,684						
6-mesečni euribor 31.12.2008	4,707						

31.12.2007	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tok	Do 6 mesecev	Od 6 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Nad 5 let
V tisoč EUR							
Prekoračitev na TRR							
Zavarovana bančna posojila	17.089	-18.890	-5.353	-1.786	-3.446	-6.955	-1.350
Ostala posojila	1.189	-1.235	-301	-934			
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	10.047	-10.047	-10.023	-8		-16	
SKUPAJ	28.377	-30.226	-15.731	-2.728	-3.446	-6.971	-1.350
3-mesečni euribor 31.12.2007	4,684						
6-mesečni euribor 31.12.2007	4,707						

Obrestno tveganje

Na dan poročanja je imela skupina sklenjene posojilne pogodbe s stalno in spremenljivo obrestno mero.

	Knjigovodska vrednost	
	2008	2007
V tisoč EUR		
Instrumenti s stalno obrestno mero		
Finančna sredstva	2.279	1.223
Finančne obveznosti	-3.171	-4.280
Razlika	-892	-3.057
Instrumenti s spremenljivo obrestno mero		
Finančna sredstva		718
Finančne obveznosti	-14.215	-15.212
Razlika	-14.215	-14.494

Analiza občutljivosti poštene vrednosti za instrumente s stalno obrestno mero

Sprememba obrestnih mer za eno odstotno točko bi na dan poročanja kapital spremenila za 41 tisoč EUR.

Analiza občutljivost denarnega toka za instrumente s spremenljivo obrestno mero

Sprememba obrestnih mer na dan poročanja za eno odstotno točko bi spremenila kapital in poslovni izid za 35 tisoč EUR.

29. Poštena vrednost

Pregled poštene in knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti

V tisoč EUR

	Knjižna vrednost 31.12.2008	Poštena vrednost 31.12.2008	Knjižna vrednost 31.12.2007	Poštena vrednost 31.12.2007
Naložbe, razpoložljive za prodajo	13.443	13.443	14.305	14.305
Dana posojila	334	334	1.249	1.249
Dolgoročne poslovne terjatve			878	878
Poslovne in druge terjatve	6.617	6.617	7.738	7.738
Kratkoročne finančne naložbe po pošteni vrednosti skozi IPI			2.156	2.156
Kratkoročno dana posojila	1.074	1.074	362	362
Denarna sredstva in drugi ustrezniki	1.042	1.042	1.003	1.003
Prejeta posojila - dolgoročna	-8.770	-8.770	-11.841	-11.841
Prejeta posojila - kratkoročna	-8.615	-8.615	-7.652	-7.652
Poslovne in druge obveznosti	-7.197	-7.197	-9.970	-9.970
Skupaj	-2.072	-2.072	-1.771	-1.771

Skupina dolgoročne naložbe, razpoložljive za prodajo, vrednoti po pošteni vrednosti glede na pripoznanje naložbe po tečaju na dan 31.12.2008.

Dana in prejeta posojila so vrednotena na osnovi preračuna odplačne vrednosti z uporabo metode efektivne obrestne mere, ki se ne razlikuje od pogodbeno določene obrestne mere. Zato je v izračunih upoštevana pogodbeno obrestna mera.

Pri poslovnih in drugih terjativah je upoštevana slabitev na pošteno vrednost zaradi izterljivosti. Glede na kratkoročnost terjatve niso diskontirane.

Enako velja za poslovne in druge obveznosti, ki zaradi kratkoročnosti niso diskontirane.

Preverjanje finančnih naložb z vidika morebitnih slabitev

Skupina ni opravila slabitev finančnih naložb. Ob pridobitvi naložbe v vzajemne sklade in druge investicijske družbe skupina le-te razvrsti med dolgoročne finančne naložbe, če je njen namen naložbo posedovati več kot eno leto. Če takšna naložba kotira na borzi, se v poslovnih knjigah vrednoti po pošteni vrednosti, če pa ne kotira na borzi se vrednoti po nabavni vrednosti. Ko se naložba v vzajemne sklade in druge investicijske družbe vrednoti po nabavni vrednosti, se po preteku petih let od dneva nabave pridobitve naložbe preveri ali je potrebno naložbe slabiti.

Takšna naložba se predvidoma oslabi, če nabavna vrednost v obdobju petih zaporednih let presega iztržljivo vrednost na presečni dan bilance. Ko se vrednoti po pošteni vrednosti prek kapitala, se po preteku petih let od dneva pridobitve takšne naložbe preverja verjetnost, da je potrebno te naložbe oslabiti. Naložba se predvidoma oslabi, če poštena vrednost petih zaporednih let neprekinjeno manjša od nabavne vrednosti naložbe. Oslabitev se opravi v skladu z MRS 39.

Za vse ostale finančne naložbe, vrednotene po pošteni vrednosti prek kapitala, so bile na dan bilance stanja opravljene preveritve o morebitni oslabiljenosti s primerjavo odstotka zmanjšanja poštene vrednosti finančne naložbe v obdobju od dneva njenega pripoznanja do bilančnega presečnega dne in tudi relativne spremembe slovenskega borznega indeksa SBI 20. Vrednost finančnih naložb, ki bi jih bilo po preveritvi morebitne slabitve potrebno opraviti, predstavlja za skupino nepomembno postavko.

Za finančne naložbe, vrednotene po nabavni vrednosti, so bile na bilančni presečni dan opravljene preveritve morebitne oslabilitve. Preveritev morebitne oslabilitve finančnih naložb, vrednotenih po nabavni vrednosti, pa so bile opravljene s primerjavo knjigovodske vrednosti naložbe iz zadnjih znanih izkazov z nabavno vrednostjo naložbe. V kolikor so bila odstopanja od knjigovodskih vrednosti velika, je bila preveritev opravljena z oceno sedanje vrednosti bodočih donosov. Oslabilitve niso bile potrebne.

30. Posli s povezanimi osebami

Odnosi med povezanimi podjetji

Družbe skupine so s povezanimi osebami poslovale na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, pri čemer so v medsebojnih prometih povezanih oseb uporabljale tržne cene izdelkov in storitev.

Razkritja po skupinah oseb: člani uprave, nadzornega sveta in zaposleni po individualnih pogodbah.

Skupni znesek vseh prejemkov, ki so jih za opravljanje funkcij oziroma nalog prejele v poslovnem letu skupine oseb so:

- uprave 267 tisoč EUR,
- ostali zaposleni po individualnih pogodbah 981 tisoč EUR,
- nadzorni svet 13 tisoč EUR.

Znesek odplačanih glavnih iz naslova namenskih posojil, ki jih je družba odobrila delavcem iz teh skupin, je v letu 2008 znašal 0,5 tisoč EUR.

Dogodki po datumu bilance stanja

Pomembnejši dogodki po datumu bilance stanja so opisani v uvodnem delu poslovnega poročila.

mag. Simona Potočnik,
glavna direktorica

planetpass

Večina našega planeta je še vedno osupljivo lepa.

Obkroža nas in je na doseg roke, obenem pa presega naše sposobnosti dojemanja.

Sodobni dosežki nam omogočajo, da ga okusimo in v njem uživamo.

Živimo življenja vsega planeta.

Odkrivajmo lepoto. Stalno in varno.

Zaščitite za ves planet.

Izdal :

Tekst uredila:

Oblikovanje:

Fotografije:

Zaščitni elementi:

Tisk:

Cetis, d. d.

Tamara Belšak, Cetis, d. d.

Metka Vehovar Piano, Inspiro d.o.o.

Istockphoto

Franci Jesenek, Cetis, d. d.

Cetis, d. d.

www.cetis.si

